4. Спроведене ревизије - главни налази и препоруке, те предузете корективне мјере.

IIа Показатељи учинка у сектору [нпр. Саобраћаја] који обухваћају и директно и индиректно управљање:

Показатељи[1] по Програму

Референца Споразума о финансирању/Програма[2]	Показатељ за сектор [Саобраћај]	Извор	Основа	Прекретница (2017)	Циљ (2020)	Вриједност (2014[3])
Државни програм за 2014. годину.	Скраћено просјечно вријеме путовања путника између главних урбаних центара по начину превоза.					
Вишегодишњи програм за период 2014 - 20xx.	Смањени превозни трошкови по јединици резултата.					

IIб Преглед на нивоу активности у сектору [нпр. Саобраћаја]

Референца Споразума о финансирању/Програма	Активност	Тренутна ситуација/Напредак за одређену активност (нпр. Опис послова у припреми, покренути поступци набавке, спровођење у току, завршено)	Главна достигнућа и њихова оцјена	Значајни проблеми који су се појавили током спровођења повјерених задатака и предузете/планиране мјере	Развој догађаја који утичу на будуће спровођење	Препоруке за корективне даљње активности
[Државни програм за 2014. годину]	Електрификација жељезничке пруге од xxx до границе с xxx	Нпр. Уговор о пружању услуга припреме Описа послова за потписани уговор о радовима и који су у току, поступак набавке за уговоре о радовима који треба бити покренут у другом тромјесечју 2015. године.		Нпр. Уговор о пружању услуга припреме Описа послова за уговоре о радовима је одгођен будући да је поступак преговарања био неуспјешан и да га је требало поново покренути.	Нпр. измјене локалних закона, попут усклађивања с четвртим Жељезничким пакетом и његово спровођење.	

У оквиру индиректног управљања требају бити уврштени и сљедећи додаци:

Додатак 1.

Преглед функционисања и система управљања и контроле (укључујући промјене у институционалној структури) (највише једна страница).

Активности транспарентности, видљивости, информисања и комуницирања у складу с Оквирним споразумом (највише једна страница).

Додатак 2.

Приче о успјесима (Н. Б. овај дио може бити коришћен за Годишњи извјештај о финансијској помоћи које припрема Европска комисија).

Додатак 3.

Годишњи план набавке

И за директно и за индиректно управљање, треба припремити сљедеће додатке:

Додатак 4.

Мапа пута за секторски приступ - постигнућа (с нагласком на то да ли су планирани циљеви постигнути или не).

Члан 3.

Ова одлука биће објављена у "Службеном гласнику БиХ - Међународни уговори" на српском, босанском и хрватском и ступа на снагу даном објаве.

Број 01-50-1-2640-23/22
24. августа 2022. године
Сарајево

Предсједавајући
Шефик Џаферовић, с. р.

54

Na osnovu člana V 3. d) Ustava Bosne i Hercegovine i saglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BIH broj 01,02-21-1-1170/22 od 27. jula 2022. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 29. redovnoj sjednici, održanoj 24. augusta 2022. godine, donijelo

ODLUKU
O RATIFIKACIJI OKVIRNOG SPORAZUMA O FINANSIJSKOM PARTNERSTVU IZMEĐU EVROPSKE KOMISIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O POSEBNIM ARANŽMANIMA ZA PROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA III)

Član 1.

Ratifikuje se Okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu između Evropske komisije i Bosne i Hercegovine o posebnim aranžmanima za provođenje finansijske pomoći Unije Bosni i Hercegovini u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) (u daljenjem tekstu Sporazum), potpisan 18. jula 2022. godine u Sarajevu na engleskom jeziku.

Član 2.

Tekst Sporazuma u prevodu glasi:

[1] Ово углавном требају бити резултати, као и изабрани релевантни показатељи резултата.

[2] Треба одговарати с начином програмирања (годишње, вишегодишње, с или без подијељених обавеза) и са НАО извјештајем.

[3] Број колона треба бити прилагођен за све године од 2014. до године периода извјештавања. Вриједности требају бити кумулативне.

OKVIRNI SPORAZUM
O FINANSIJSKOM PARTNERSTVU IZMEĐU EVROPSKE KOMISIJE I BOSNE I HERCEGOVINE O POSEBNIM ARANŽMANIMA ZA PROVOĐENJE FINANSIJSKE POMOĆI UNIJE BOSNI I HERCEGOVINI U OKVIRU INSTRUMENTA PRETPRISTUPNE POMOĆI (IPA III)

SADRŽAJ

ODJELJAK I OPĆE ODREDBE
Član 1. Tumačenje
Član 2. Djelimična nevaljanost i nenamjerne praznine
Član 3. Definicije
Član 4. Svrha i obim
Član 5. Opća načela za finansijsku pomoć u okviru instrumenta IPA III
Član 6. Uloga nacionalnog koordinatora instrumenta IPA
Član 7. Metode provođenja
Član 8. Sporazumi o finansiranju
Član 9. Sektorski sporazumi
ODJELJAK II PRAVILA ZA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA INSTRUMENTA IPA III
GLAVA I SISTEMI UPRAVLJANJA I KONTROLE
Član 10. Uspostava struktura i tijela od strane korisnika instrumenta IPA III za indirektno upravljanje od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 11. Funkcije i odgovornosti struktura i tijela
GLAVA II POSEBNE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA POVJERAVANJE ZADAĆA IZVRŠENJA BUDŽETA KORISNIKU INSTRUMENTA IPA III
Član 12. Uslovi za povjeravanje zadaća izvršenja budžeta korisniku instrumenta IPA III
Član 13. Povjeravanje zadaća izvršenja budžeta
Član 14. Mjere u slučaju neusklađenosti upravljačke strukture, te upravljačkih tijela i posredničkih tijela s članom 12, stavovi (2) i (3) i Prilogom B
Član 15. Privremena obustava ili raskid dijelova Sporazuma o finansiranju koji se odnose na povjerene zadaće izvršenja budžeta
ODJELJAK III PRAVILA PROGRAMIRANJA
Član 16. Programiranje pomoći
Član 17. Usvajanje i izmjena programa
ODJELJAK IV PRAVILA PROVOĐENJA
GLAVA I OPĆA PRAVILA I NAČELA PROVOĐENJA
Član 18. Postupci nabavke, postupci dodjele grantova i drugi postupci
Član 19. Pravila o državljanstvu i porijeklu u postupcima nabavke, grantova i drugih dodjela
Član 20. Učešće u programima i agencijama Unije
Član 21. Načela provođenja budžetske podrške korisniku instrumenta IPA III
Član 22. Načela provođenja za twinning
GLAVA II TRANSPARENTNOST I VIDLJIVOST
Član 23. Informiranje, javnost i transparentnost
Član 24. Strateška komunikacija i vidljivost
GLAVA III ZAŠTITA PODATAKA I POVJERLJIVOST
Član 25. Zaštita podataka
Član 26. Povjerljivost
GLAVA IV DODJELA KAPACITETA I OPOREZIVANJE
Član 27. Dodjela kapaciteta za provođenje akcija i izvršenje ugovora
Član 28. Pravila o porezima, carinskim pristojbama i drugim fiskalnim naknadama
ODJELJAK V PRAVILA O FINANSIJSKOM UPRAVLJANJU POMOĆI U OKVIRU INSTRUMENTA IPA III
GLAVA I OPĆE ODREDBE
Član 29. Prihvatljivost rashoda
Član 30. Sufinansiranje programa u okviru instrumenta IPA III
GLAVA II PRAVILA KOJA SE ODNOSE NA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA INSTRUMENTA IPA III
Član 31. Posebna pravila o prihvatljivosti rashoda za IPARD
Član 32. Revizorski trag
Član 33. Uplate doprinosa Unije
Član 34. Predfinansiranje
Član 35. Privremene uplate
Član 36. Poravnanje završnog bilansa
Član 37. Povrat neiskorištenih sredstava u slučaju višegodišnjih programa
Član 38. Prekid plaćanja
Član 39. Obustava plaćanja
Član 40. Povrat sredstava
Član 41. Finansijske ispravke od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 42. Postupak ispitivanja i prihvatanja obračuna
Član 43. Finansijske korekcije od strane Komisije
Član 44. Postupak za finansijske korekcije
Član 45. Ponovno korištenje doprinosa Unije
Član 46. Otplata
GLAVA III ZAVRŠETAK PROGRAMA ILI DIJELA PROGRAMA
Član 47. Završetak dijela programa u okviru indirektnog upravljanja od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 48. Završetak programa ili dijela programa koji se provodi u direktnom upravljanju i indirektnom upravljanju sa subjektima koji nisu korisnik instrumenta IPA III
Član 49. Čuvanje dokumenata
GLAVA IV NADZOR, KONTROLA, REVIZIJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA
Član 50. Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije, Evropskog ureda za borbu protiv prevara i Evropskog revizorskog suda
Član 51. Zaštita finansijskih interesa Unije
ODJELJAK VI PRAĆENJE, EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE
GLAVA I PRAĆENJE
Član 52. Odbor za praćenje IPA
Član 53. Sektorski odbor za praćenje
GLAVA II EVALUACIJA
Član 54. Evaluacija pomoći u okviru instrumenta IPA III
Član 55. Evaluacije koje vrši Komisija
Član 56. Evaluacije koje vrši korisnik instrumenta IPA III u indirektnom upravljanju
GLAVA III IZVJEŠTAVANJE
Član 57. Dodatne definicije u okviru izvještavanja
Član 58. Jezik i format
Član 59. Opći zahtjevi za izvještavanje od NIPAC-a
Član 60. Zahtjevi za izvještavanje od strane NIPAC-a u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 61. Zahtjevi za izvještavanje od strane NAO-a u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 62. Zahtjevi za izvještavanje od strane upravljačkih tijela u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III
Član 63. Zahtjevi za izvještavanje od strane Revizorskog tijela u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III
ODJELJAK VII ODREDBE O PROGRAMIMA PREKOGRANIČNE SARADNJE

GLAVA I OPĆE ODREDBE
Član 64. Oblici prekogranične saradnje
Član 65. Dodatne definicije za prekograničnu saradnju
Član 66. Sufinansiranje
GLAVA II PRAVILA PROGRAMIRANJA
Član 67. Tematski prioriteti i koncentracija prekogranične saradnje u okviru instrumenta IPA III...
Član 68. Geografska pokrivenost
Član 69. Priprema, evaluacija, odobravanje i izmjene i dopune programa prekogranične saradnje
Član 70. Bilateralni sporazumi između država korisnica instrumenta IPA III koji se odnose na upravljanje programima prekogranične saradnje koji se provode po indirektnom upravljanju
GLAVA III OPERACIJE
Član 71. Odabir operacija
Član 72. Korisnici
Član 73. Tehnička pomoć
GLAVA IV PROVOĐENJE
Član 74. Modaliteti provođenja
GLAVA V PROGRAMSKA STRUKTURA I TIJELA I NJIHOVE ODGOVORNOSTI
Član 75. Strukture i tijela za upravljanje CBC-om
Član 76. Strukture prekogranične saradnje i Upravljačko tijelo
Član 77. Revizorsko tijelo
Član 78. Zajednički odbor za praćenje (JMC)
Član 79. Zajednički tehnički sekretarijat (JTS)
GLAVA VI IZVJEŠTAVANJE
Član 80. Godišnji i završni izvještaji o provođenju
ODJELJAK VIII ZAVRŠNE ODREDBE
Član 81. Komunikacija
Član 82. Konsultacija
Član 83. Primjenjivi zakoni, rješavanje sporova
Član 84. Sporovi s trećim stranama
Član 85. Obavještenja
Član 86. Prilozi
Član 87. Stupanje na snagu
Član 88. Primjenjivost Okvirnog sporazuma za IPA II
Član 89. Izmjene i dopune
Član 90. Obustava od strane Komisije i raskid
Član 91. Mjere ograničavanja EU-a
PRILOG A Funkcije i odgovornosti struktura i tijela uspostavljenih u skladu s članom 10. u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III
PRILOG B Okvir interne kontrole
PRILOG C Model za izjavu o upravljanju
PRILOG D Model za godišnji izvještaj o revizorskim aktivnostima
PRILOG E Model za godišnje revizorsko mišljenje
PRILOG F Model za revizorsko mišljenje o završnom izvještaju o izdacima
PRILOG G Model za strategiju revizije
PRILOG H Izvještavanje o nepravilnostima uključujući prevaru u vezi s Instrumentom pretpristupne pomoći (IPA III)

Evropska komisija, u daljnjem tekstu Komisija, koja postupa za i u ime Evropske unije

s jedne strane,

i

Bosna i Hercegovina, u daljnjem tekstu Korisnik instrumenta IPA III

s druge strane,

zajedno nazvane Strane

Budući da:

(1) Uredba (EU) br. 2021/1529 Evropskog parlamenta i Vijeća[1] (u daljnjem tekstu: "Uredba o IPA III") predstavlja pravnu osnovu za pružanje finansijske pomoći korisnicima navedenim u Prilogu I. Uredbe o IPA III (u daljnjem tekstu: Korisnici instrumenta IPA III);

(2) Uredba o IPA III ima za cilj podržati Korisnike instrumenta IPA III u usvajanju i provođenju političkih, institucionalnih, pravnih, administrativnih, društvenih i privrednih reformi neophodnih tim korisnicima u procesu usklađivanja s vrijednostima Unije i postepenog usaglašavanja s pravilima, standardima, politikom i praksom Unije (acquis), s ciljem sticanja članstva u Uniji, pridonoseći tako njihovoj stabilnosti, sigurnosti i prosperitetu;

(3) se u skladu s članom 9, stav 1. Uredbe o IPA III, poglavlje III glave II Uredbe (EU) 2021/947[2] ("NDICI uredba"), osim člana 28, stav 1. te uredbe, primjenjuje na Uredbu o IPA III;

(4) član 130. Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskog parlamenta i Vijeća[3] ("Finansijska uredba") omogućava Komisiji uspostavljanje finansijskih okvirnih sporazuma o partnerstvu za dugoročnu saradnju s korisnicima;

(5) je Komisija 15. decembra 2021. godine donijela Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2021/2236 o posebnim pravilima za provođenje Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)[4], (u daljnjem tekstu: "Provedbena uredba IPA III"), koja utvrđuje primjenjive odredbe o upravljanju i kontroli.

STRANE SU SE SPORAZUMJELE KAKO SLIJEDI:

ODJELJAK I OPĆE ODREDBE

Član 1. Tumačenje

(1) Osim u slučaju da je u ovom sporazumu izričito drugačije određeno, izrazi korišteni u ovom sporazumu imaju značenje jednako onom koje im je dato u Uredbi o NDICI-ju, Uredbi o IPA III, i Provedbenoj uredbi IPA III.

(2) Osim u slučaju da je u ovom sporazumu izričito drugačije određeno, pozivanja na ovaj sporazum predstavljaju pozivanja na Sporazum s povremenim izmjenama, dopunama ili zamjenama.

(3) Naslovi u ovom sporazumu nemaju pravno značenje i ne utiču na njegovo tumačenje.

Član 2. Djelimična nevaljanost i nenamjerne praznine

Ako odredba ovog sporazuma jeste ili postane nevaljana ili ako ovaj sporazum sadrži nenamjerne praznine, to neće uticati na valjanost ostalih odredaba ovog sporazuma. Strane će svaku nevaljanu odredbu zamijeniti valjanom odredbom ili shvatanjem koje je najprihvatljivije svrsi i namjeri nevaljane odredbe. Strane će ispuniti svaku nenamjernu prazninu odredbom ili shvatanjem

[1] Uredba (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Vijeća od 15. septembra 2021. godine o uspostavi Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III), SL L 330, 20.09.2021., str. 1)

[2] Uredba (EU) 2021/947 Evropskog parlamenta i Vijeća od 9. juna 2021. godine o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu saradnju - Globalna Evropa, o izmjeni i stavljanju izvan snage Odluke br. 446/2014/EU i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) 2017/1601 i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, SL L 209, 14.06.2021., str. 1)

[3] Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskog parlamenta i Vijeća od 18.07.2018. godine o finansijskim pravilima koja se primjenjuju na opći budžet Unije kojom se izmjenjuju Uredbe (EU) br. 1296/2013, (EU) br. 1301/2013, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1304/2013, (EU) br. 1309/2013, (EU) br. 1316/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) br. 283/2014, i Odluka br. 541/2014/EU i poništava Uredba (EU, Euratom) br. 966/2012 (SL L 193, 30. 07. 2018, str. 1)

[4] Provedbena uredba Komisije (EU) br. 2021/2236 o posebnim pravilima za provođenje Uredbe (EU) 2021/1529 Evropskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA III), SL L 450/10, 16.12.2021, str. 10.

koje najbolje odgovara svrsi i namjeri ovog sporazuma u skladu s Uredbom o IPA III i Provedbenom uredbom o IPA III.

Član 3. Definicije

Za potrebe ovog sporazuma, primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "program" označava godišnji ili višegodišnji akcioni plan ili mjeru kako je navedeno u članu 9. Uredbe o IPA III i poglavlju III glave II Uredbe o NDICI-ju;

(b) "korisnik IPA III" označava jednog od korisnika navedenih u Prilogu I. Uredbe (EU) 2021/1529;

(c) "Sektorski sporazum" označava sporazum sklopljen između Komisije i korisnika instrumenta IPA III za provođenje posebnog programa u okviru instrumenta IPA III, kojim se određuju pravila i postupci koje treba poštovati i koji nisu sadržani u ovom sporazumu ili u Sporazumima o finansiranju;

(d) "Sporazum o financiranju" označava godišnji ili višegodišnji sporazum sklopljen između Komisije i Korisnika instrumenta IPA III, za provođenje IPA III pomoći;.

(e) "tijelo" označava javne subjekte ili tijelo korisnika instrumenta IPA III ili države članice na centralnom, regionalnom ili lokalnom nivou;

(f) "veliki projekat" označava projekat koji se sastoji od niza radova, aktivnosti ili usluga koji je sam po sebi namijenjen ostvarivanju određene i nedjeljive zadaće precizne ekonomske ili tehničke prirode, koji ima jasno određene ciljeve i čiji ukupni trošak premašuje onaj koji je naveden u odgovarajućem sektorskom ili finansijskom sporazumu;

(g) "održivost pomoći u okviru instrumenta IPA III" znači u kojoj su mjeri rezultati ostvareni i na koje direktno utiče finansijska pomoć nastavljaju ili će se vjerovatno nastaviti nakon završetka perioda provođenja akcije;

(h) "primalac" označava korisnika granta (uključujući izvođača twinninga), izvođača po ugovoru o pružanju usluga, nabavke ili radova, korisnika u okviru programa prekogranične saradnje, ugovornu stranu ugovora o doprinosu u indirektnom upravljanju ili bilo koju fizičku ili pravnu osobu koja prima finansijsku pomoć;

(i) "fiskalna godina" označava period od 1. januara do 31. decembra jedne određene godine kako je definirano u članu 9. Finansijske uredbe.

Član 4. Svrha i obim

(1) Kako bi se pomoglo Korisniku instrumenta IPA III u usvajanju i provođenju političkih, institucionalnih, pravnih, administrativnih, društvenih i privrednih reformi potrebnih za usklađivanje s vrijednostima Unije i postepeno usklađivanje s pravilima, standardima, politikama i praksama Unije s ciljem članstva u Uniji, Strane su saglasne provoditi radnje u okviru tematskih prioriteta navedenih u članovima 3. i 4, te u Prilogu II i Prilogu III Uredbe o IPA III, i doprinositi postizanju posebnih ciljeva navedenih u članu 3, stav 2. Uredbe o IPA III:

(2) Programi će se finansirati i provoditi unutar pravnog, administrativnog i tehničkog okvira utvrđenog u ovom sporazumu i kako je detaljnije navedeno u sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju, ako ih ima.

(3) Odredbe utvrđene u ovom sporazumu primjenjuju se na programe finansirane u okviru Uredbe o IPA III.

(4) Odredbe utvrđene u ovom sporazumu ne primjenjuju se na IPA III programe prekogranične saradnje između jednog ili više korisnika IPA III i jedne ili više država članica], programe transnacionalne i međuregionalne saradnje ili mjere koje se uspostavljaju i provode u skladu s Uredbom (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i Vijeća[1] ("Uredba Interreg"), osim ako dati sporazum o finansiranju takvih programa izričito upućuje na ovaj sporazum ili njegovu posebnu odredbu.

(5) Administracija korisnika instrumenta IPA III poduzet će sve potrebne korake kako bi olakšala provođenje programa.

(6) Ovaj sporazum se primjenjuje na sve sektorske i finansijske sporazume sklopljene između Strana za finansijsku pomoć u okviru Uredbe o IPA III.

Član 5. Opća načela za finansijsku pomoć u okviru instrumenta IPA III

(1) Pomoć u okviru instrumenta IPA III pruža se u skladu s okvirom politike proširenja koji su definirali Evropsko vijeće i Vijeće i uzima u obzir Komunikaciju Komisije o strategiji proširenja i izvještaja uključena u godišnji paket proširenja Komisije, kao i relevantne rezolucije Evropskog parlamenta.

(2) Na finansijsku pomoć Unije u okviru instrumenta IPA III primjenjuju se sljedeća načela:

(a) poštivanje načela dosljednosti, komplementarnosti, koordinacije, koncentracije, vlasništva, partnerstva i "ne čini štetu" (do-no-harm); usklađenost s budžetskim načelima utvrđenima u "Finansijskoj uredbi";

(b) dosljednost s politikama Unije i podrška progresivnom usklađivanju s pravnom stečevinom EU-a;

(c) Korisnik instrumenta IPA III osigurava održivost pomoći u okviru instrumenta IPA III;

(d) pomoć u okviru IPA III uzima u obzir lekcije naučene u okviru prethodnih instrumenata za pretpristupnu pomoć;

(e) pomoć u okviru instrumenta IPA III pruža se u partnerstvu s Korisnikom instrumenta IPA III na osnovu programskog okvira IPA III, uz osiguravanje da vlasništvo nad programiranjem i provođenjem pomoći u okviru instrumenta IPA III ostaje korisniku instrumenta IPA III;

(f) pomoć IPA III osigurava kontinuitet sa sektorskim pristupom koji ima za cilj povećati koherentnost između nacionalnih strategija, sektorskih politika, raspodjele sredstava i praksi potrošnje. U okviru IPA III bit će kontinuirani fokus na osiguravanje koherentnosti između sektorskih reformi i horizontalnog planiranja nacionalnih politika, praćenja, izvještavanja i okvira upravljanja javnim finansijama;

(g) osigurat će se i proaktivno promicati odgovarajuća vidljivost pomoći u okviru instrumenta IPA III;

(h) tokom provođenja pomoći sprječava se svaka diskriminacija na osnovu spola, rasne ili etničke pripadnosti, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije;

(i) pomoć se planira s jasnim i provjerljivim ciljevima koji se trebaju postići unutar određenog perioda. Dobijene rezultate treba ocjenjivati kroz pokazatelje; takvi pokazatelji trebaju biti relevantni, prihvaćeni, vjerodostojni, jednostavni za pratiti i robusni (RACER),te specifični, mjerljivi, ostvarivi, realni i vremenski ograničeni (SMART);

(j) pomoć IPA III bit će diferencirana u obimu i intenzitetu prema uspješnosti Korisnika IPA III, posebno u pogledu predanosti i napretka u provođenju reformi, kao i prema potrebama. Prilikom ocjenjivanja rada Korisnika IPA III i odlučivanja o pomoći koja će se pružiti, posebna pažnja će se posvetiti naporima koji se ulažu u područjima vladavine prava i osnovnih prava, demokratskih institucija i reforme javne uprave, kao i ekonomski razvoj i konkurentnost. U slučaju značajnog nazadovanja ili trajnog izostanka napretka korisnika IPA III u tim

[1] Uredba (EU) 2021/1059 Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. juna 2021. o posebnim odredbama za Cilj Evropske teritorijalne saradnje (Interreg) koji podržava Evropski fond za regionalni razvoj i instrumenti vanjskog finansiranja (SL L 231/30. 6. 2021, str. 94.)

područjima, mjereno pokazateljima iz člana 7, stav 5. Uredbe o IPA III, obim i intenzitet pomoći će se modulirati u skladu s tim.

(3) Pružanje pomoći u okviru instrumenta IPA III zavisi od ispunjavanja obaveza korisnika instrumenta IPA III prema ovom ugovoru i prema sektorskim sporazumima i sporazumima o finansiranju, ako ih ima.

Član 6. Uloga nacionalnog koordinatora instrumenta IPA

(1) Korisnik instrumenta IPA III će imenovati nacionalnog koordinatora instrumenta IPA (NIPAC), koji će biti glavni partner Komisije za cjelokupni proces koordinacije programiranja, praćenja provođenja, evaluacije i izvještavanja o pomoći u okviru instrumenta IPA III. NIPAC će:

(a) osigurati blisku vezu između korištenja pomoći u okviru instrumenta IPA i općeg procesa pristupanja;

(b) osigurati cjelokupnu koordinaciju programiranja u skladu s ciljevima i tematskim prioritetima programskog okvira IPA III, praćenje provođenja, evaluaciju i izvještavanje o pomoći u okviru instrumenta IPA, uključujući koordinaciju unutar administracije Korisnika instrumenta IPA III i s drugim donatorima;

(c) koordinirati učešće korisnika instrumenta IPA III u relevantnim programima teritorijalne i prekogranične saradnje iz tačaka (a) i (b) člana 64, stav (2) i, prema potrebi, u programima transnacionalne i međuregionalne saradnje iz člana 64, stav (2), tačka (c). NIPAC može delegirati ovu zadaću koordinacije na koordinatora teritorijalne saradnje ili strukturu uspostavljenu za upravljanje prekograničnom saradnjom, prema potrebi;

(d) nastojati da administracija korisnika instrumenta IPA III poduzme sve potrebne korake kako bi olakšala provođenje povezanih programa.

(2) NIPAC će biti visokorangirani predstavnik vlade ili centralne administracije korisnika instrumenta IPA III, s odgovarajućim ovlaštenjima.

(3) Ako je Evropska unija otvorila pristupne pregovore s korisnikom instrumenta IPA III, NIPAC će biti imenovan na više mjesto u nacionalnim strukturama za koordinaciju pristupnih pregovora.

Član 7. Metode provođenja

(1) Pomoć korisniku instrumenta IPA III pruža se kako je navedeno u Finansijskoj uredbi u sljedećem:

(a) direktno upravljanje službi Komisije, uključujući njezino osoblje u delegacijama Unije i/ili putem izvršnih agencija, kako je definirano u članu 62., stav (1), tačka (a) Finansijske uredbe;

(b) indirektno upravljanje, pri čemu Komisija povjerava zadaće izvršenja budžeta iz određenih aktivnosti Korisniku instrumenta IPA III, kako je definirano u članu 62, stav (1), tačka (c)(i), tačka (c) Finansijske uredbe;

(c) indirektno upravljanje sa subjektima koji nisu korisnici instrumenta IPA III, kako je definirano u članu 62, stav (1), tačka (c), tačke (ii) do (viii) Finansijske uredbe;

(d) zajedničko upravljanje s državama članicama, kako je definirano u članu 62, stav (1), tačka (b) Finansijske uredbe za prekograničnu saradnju i programe transnacionalne i međuregionalne saradnje navedene u članu 64, stav (2), tačke (a) do (c) ovog ugovora ili mjera koje uključuju države članice Evropske unije i koje se provode u skladu s Uredbom Interreg.

Član 8. Sporazumi o finansiranju

(1) Ako to zahtijeva odgovarajuća odluka o finansiranju, sporazumi o finansiranju mogu se potpisati u okviru ovog okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, u skladu s članom 5. Provedbene uredbe o IPA III.

(2) Ako programe u indirektnom upravljanju provodi korisnik instrumenta IPA III, okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu, sektorski sporazum, ako postoji, i sporazum o finansiranju u cjelini moraju biti u skladu s članom 129, članom 155, stav (6) i članom 158. Finansijske uredbe.

(3) Za programe prekogranične saradnje između korisnika instrumenta IPA III, Komisija i svi učesnici koji su korisnici instrumenta IPA III mogu potpisati jedinstveni sporazum o finansiranju za određeni program.

(4) Pravila za provođenje programa prekogranične saradnje između jedne ili više država članica i jednog ili više korisnika instrumenta IPA III, za međuregionalne, transnacionalne i druge mjere, utvrđuju se u sporazumu o finansiranju za određeni program prekogranične saradnje koji, u skladu s Uredbom Inerreg, treba biti potpisan između korisnika instrumenta IPA III, Komisije i, prema potrebi, države članice koja je domaćin upravljačkog tijela tog programa prekogranične saradnje.

(5) Sporazumi o finansiranju sadržavat će pravila koja daju pravo Komisiji da obustavi sporazume o finansiranju ako korisnik IPA III prekrši obavezu u vezi s poštivanjem ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava, te u ozbiljnim slučajevima korupcije ili ako je korisnik IPA III kriv za težak profesionalni prekršaj dokazan bilo kojim opravdanim sredstvima.

(6) Ako nema sporazuma o finansiranju, primjenjuju se pravila uključena u ovaj okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu.

Član 9. Sektorski sporazumi

(1) Ovaj okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu može se nadopuniti sektorskim sporazumima koji utvrđuju posebne odredbe za upravljanje i provođenje pomoći u okviru instrumenta IPA III u posebnim područjima politike ili programima.

(2) Daljnje pojedinosti u vezi s programima ruralnog razvoja utvrđuju se u odgovarajućim sektorskim sporazumima koji, između ostalih aspekata, utvrđuju mjere pomoću kojih će se pomoć realizirati.

(3) Ako postoje, sektorski sporazumi koji se odnose na određenu oblast politike ili program primjenjuju se na sve sporazume o finansiranju sklopljene u okviru te oblasti politike ili programa.

ODJELJAK II PRAVILA ZA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA INSTRUMENTA IPA III

GLAVA I SISTEMI UPRAVLJANJA I KONTROLE

Član 10. Uspostava struktura i tijela od strane korisnika instrumenta IPA III za indirektno upravljanje od strane korisnika instrumenta IPA III

(1) U slučaju indirektnog upravljanja od strane korisnika instrumenta IPA III, korisnik instrumenta IPA III uspostavlja sljedeće strukture i tijela:

(a) Nacionalnog koordinatora instrumenta IPA (NIPAC);

(b) Nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje (NAO);

(c) Upravljačku strukturu koju je uspostavio NAO sastavljenu od Potpornog ureda nacionalnog dužnosnika za ovjeravanje i Računovodstvene službe;

(d) Upravljačka tijela i posrednička tijela;

(e) Revizorsko tijelo.

(2) Korisnik instrumenta IPA III osigurava odgovarajuću podjelu dužnosti između i unutar struktura i tijela iz stava 1.

(3) NAO je visokorangirani predstavnik vlade ili središnje administracije korisnika instrumenta IPA III, s odgovarajućim ovlaštenjima.

(4) Upravljačko tijelo svakog programa odgovorno je za cjelokupno upravljanje programom.

(5) Upravljačko tijelo će odrediti jedno ili više posredničkih tijela za obavljanje poslova finansijskog upravljanja programom ("Posrednička tijela za finansijsko upravljanje").

(6) Zadaće finansijskog upravljanja bit će odvojene od Upravljačkog tijela. Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje samostalno donosi finansijske odluke unutar programa.

(7) Upravljačko tijelo programa može odrediti jedno ili više posredničkih tijela za obavljanje zadaća upravljanja područjem politike za koje su odgovorni u sistemu vlade ili administracije korisnika instrumenta IPA III ("Posrednička tijela za upravljanje politikom").

(8) Za godišnje programe IPA III:

(a) Upravljačko tijelo uspostavit će se u uredu NIPAC-a, uz mogući izuzetak akcija čija je svrha pripremiti korisnike instrumenta IPA III za apsorpciju Evropskih strukturnih i investicionih fondova;

(b) Subjekti odgovorni za područja politike podržana godišnjim programom bit će imenovana posrednička tijela za upravljanje politikom.

(9) Za programe ruralnog razvoja, strukture navedene u stavu (1), tačka (d) ovog člana će biti:

(a) Upravljačko tijelo IPA za ruralni razvoj (IPARD – IPA Rural Development), koje će biti javno tijelo koje djeluje na centralnom nivou, zaduženo za pripremu i provođenje akcija, uključujući odabir mjera i njihovu javnost, koordinaciju, ocjenu, praćenje i izvještavanje o akciji o kojoj je riječ, kako je navedeno u Prilogu A, klauzula 6a. Upravljačkim tijelom IPARD-a upravlja visoki dužnosnik s isključivim odgovornostima;

(b) Agencija IPARD, koja će imati funkcije slične prirode kao agencija za plaćanja u državama članicama, zadužena za promidžbu, odabir projekata kao i autorizaciju, kontrolu i računovodstvo obaveza i plaćanja i izvršenje plaćanja, kako je navedeno u Prilogu A, tačka 6b

Član 11. Funkcije i odgovornosti struktura i tijela

(1) Strukturama i tijelima navedenim u članu 10. dodijelit će se funkcije i odgovornosti kako je navedeno u Prilogu A i moraju biti u skladu s okvirom unutrašnje kontrole iz Priloga B.

(2) Konkretne dodjele funkcija i odgovornosti mogu se utvrditi u sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju u skladu s osnovnim pristupom odabranim za dodjelu funkcija i odgovornosti, kako je navedeno u Prilogu A.

(3) U indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III, kada su određene osobe i/ili subjekti dobili odgovornost za neku aktivnost u vezi s upravljanjem, provođenjem, kontrolom, nadzorom, praćenjem, evaluacijom, izvještavanjem ili revizijom aktivnosti, korisnik instrumenta IPA III će omogućiti takvim osobama ili subjektima obavljanje dužnosti povezanih s tom odgovornošću. To posebno uključuje slučajeve u kojima ne postoji hijerarhijska veza između takvih osoba ili subjekata i tijela koja učestvuju u toj aktivnosti. Korisnik instrumenta IPA III će posebno tim osobama ili subjektima dati ovlaštenja za uspostavu:

(a) formalnih radnih aranžmana uz detaljno navođenje prava i obaveze dotičnih struktura i tijela;

(b) odgovarajućeg sistema za razmjenu informacija između njih i dotičnih tijela, uključujući ovlaštenje traženja informacija i pravo pristupa dokumentima i osoblju na licu mjesta, ako je potrebno;

(c) standarda koje treba ispuniti i postupaka koje treba slijediti.

GLAVA II POSEBNE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA POVJERAVANJE ZADAĆA IZVRŠENJA BUDŽETA KORISNIKU INSTRUMENTA IPA III

Član 12. Uslovi za povjeravanje zadaća izvršenja budžeta korisniku instrumenta IPA III

(1) Sklapanjem sporazuma o finansiranju, Komisija povjerava poslove izvršenja budžeta korisniku instrumenta IPA III.

(2) Prilikom upravljanja sredstvima iz instrumenta IPA III, korisnik instrumenta IPA III dužan je poštivati načela dobrog finansijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije i osigurati vidljivost pomoći u okviru instrumenta IPA III. Korisnik instrumenta IPA III osigurava nivo zaštite finansijskih interesa Evropske unije koja je jednaka onoj koja je predviđena u situaciji kada Komisija direktno primjenjuje sredstva iz instrumenta IPA III, uz dužno razmatranje, između ostalog:

(a) prirode akcije;

(b) uključenih finansijskih rizika;

(c) nivoa sigurnosti koji proizilazi iz njihovih sistema, pravila i postupaka zajedno s mjerama koje je Komisija poduzela za nadzor i podršku provođenja zadaća koje su im povjerene.

(3) U cilju zaštite finansijskih interesa Evropske unije, korisnik instrumenta IPA III mora:

a) uspostaviti i osigurati funkcioniranje efikasnog i efektivnog sistema untrašnje kontrole koji se temelji na najboljim međunarodnim praksama i koji posebno omogućava sprječavanje, otkrivanje, prijavljivanje i ispravljanje nepravilnosti i prevara;

b) koristiti računovodstveni sistem koji na vrijeme pruža tačne, potpune, analitičke i pouzdane informacije;

c) osigurati da strukture i tijela iz tačaka (a) do (d) člana 10, stav (1) podliježu nezavisnoj vanjskoj reviziji koju, u skladu s međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima, provodi Revizorsko tijelo koje je funkcionalno nezavisno od relevantnih struktura i tijela;

d) primjenjivati odgovarajuća pravila i postupke za osiguravanje finansiranja trećim stranama, uključujući transparentne, nediskriminatorne, efikasne i efektivne postupke revizije, pravila za povrat nepropisno isplaćenih sredstava i pravila za isključenje iz pristupa finansiranju;

e) objaviti odgovarajuće podatke o svojim primaocima, u skladu s članom 23;

f) osigurati zaštitu ličnih podataka ekvivalentnu onoj iz Uredbe (EU) br. 2018/1725 Evropskog parlamenta i Vijeća[1] i Uredbe (EU) 2016/679 Evropskog parlametna i Vijeća[2].

(4) Ako se izvrše suštinske promjene u sistemima, pravilima i postupcima korisnika instrumenta IPA III ili u postupcima koji se odnose na zadaće izvršenja budžeta povjerene korisniku sredstava Unije iz instrumenta IPA III, korisnik instrumenta IPA III o tome bez odgađanja obavještava Komisiju. Komisija pregledava sporazume o finansiranju sklopljene s korisnikom instrumenta IPA III kako bi osigurala kontinuirano ispunjavanje zahtjeva iz stava 3.

[1] Uredba (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Vijeća od 23. oktobra 2018. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002, SL L 295, 21. 11. 2018. godine

[2] Uredba (EU) br. 2016/679 od 27. aprila 2016. godine o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka, te stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka), SL L 119, 4. 5. 2016. godine)

Član 13. Povjeravanje zadaća izvršenja budžeta

(1) NAO je odgovoran za podnošenje zahtjeva Komisiji za povjeravanje zadaće izvršenja budžeta za određeni program korisniku instrumenta IPA III.

(2) Prije podnošenja zahtjeva iz stava 1, NAO će osigurati da su ispunjeni zahtjevi člana 12, stav (3) i Priloga B. NAO se može osloniti na rezultate ex-ante evaluacije provedene u vezi s povjeravanjem u skladu s Uredbom (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća[1] (Uredba o IPA II) ili ranijim sporazumom o finansiranju.

Kada se NAO ne može osloniti na prethodnu ex-ante ocjenu, zahtjev će biti potkrijepljen revizorskim mišljenjem o strukturama i tijelima prema tačkama (a) do (d) člana 10, stav (1), koje sastavlja vanjski revizor nezavisan od tih struktura i tijela. Revizorsko mišljenje temelji se na ispitivanjima koja se provode u skladu s međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima.

(3) Prije nego što Komisija povjeri zadaće izvršenja budžeta za pomoć u okviru instrumenta IPA III, pregledat će zahtjev iz stava 1. ovoga člana i uspostavljene strukture i tijela iz člana 10, te će, za potrebe ex-ante ocjene prema članu 154, stav (4) Finansijske uredbe, pribaviti dokaze da su ispunjeni zahtjevi iz člana 12, stav (3) ovog sporazuma i oni iz Priloga B. Ovaj pregled može uključiti provjere na licu mjesta od strane Komisije.

Za povjeravanje zadaća izvršenja budžeta korisniku instrumenta IPA III, Komisija se može osloniti na rezultate ex-ante evaluacije provedene u vezi s povjeravanjem u skladu s Uredbom o IPA II ili ranijim sporazumom o finansiranju. Na zahtjev Komisije, korisnik instrumenta IPA III dostavlja dodatne dokaze u slučaju da te evaluacije ne obuhvate sve zahtjeve.

Član 14. Mjere u slučaju neusklađenosti upravljačke strukture, te upravljačkih tijela i posredničkih tijela s članom 12, stavovi (2) i (3) i Prilogom B

(1) Nakon što Komisija povjeri zadaće izvršenja budžeta, NAO će pratiti kontinuirano ispunjavanje važećih zahtjeva navedenih u stavovima 2. i 3. člana 12. i Priloga B od strane struktura i tijela nastalih u skladu s članom 10, stav (1), tačke (a) do (d). U slučaju neispunjavanja ovih zahtjeva, NAO će bez odgađanja obavijestiti Komisiju, s kopijom NIPAC-u i Revizorskom tijelu, te će poduzeti sve odgovarajuće zaštitne mjere u pogledu izvršenih plaćanja ili potpisanih ugovora. Svaki propust u ispunjavanju zahtjeva trebao bi se na odgovarajući način odraziti u godišnjim izjavama administracije i zahtjevima za povjeravanje zadaća.

(2) Osim toga, NAO će poduzeti sve potrebne korake kako bi osigurao ponovno ispunjavanje zahtjeva iz stava 1.

Član 15. Privremena obustava ili raskid dijelova sporazuma o finansiranju koji se odnose na povjerene zadaće izvršenja budžeta

(1) Komisija nadzire poštivanje člana 8, stav (5), člana 12, stavovi (2) i (3), člana 51, stav (1), člana 91. i Priloga B, te može poduzeti odgovarajuće korektivne mjere, uključujući privremenu obustavu ili raskid dijelova sporazuma o finansiranju u bilo kojem momentu, ako zahtjevi više nisu ispunjeni.

(2) Ako Komisija obustavi ili raskine dijelove sporazuma o finansiranju koji se odnose na povjerene zadaće izvršenja budžeta, primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) Komisija može prekinuti prijenos sredstava korisniku instrumenta IPA III;

(b) nove pravne obaveze koje su dotične strukture i tijela preuzele nakon obavještenja o privremenoj obustavi ili ukidanju neće se smatrati prihvatljivima za pomoć u okviru instrumenta IPA III;

(c) ne dovodeći u pitanje bilo koje druge finansijske ispravke, Komisija može izvršiti finansijske ispravke kako je utvrđeno u članu 43. u transakcijama na koje je uticalo prethodno nepoštivanje zahtjeva za povjeravanje zadaća izvršenja budžeta.

(3) Sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju mogu se propisati daljnje odredbe o privremenoj obustavi ili prestanku valjanosti onih dijelova koji se odnose na povjerene zadaće izvršenja budžeta.

ODJELJAK III PRAVILA PROGRAMIRANJA

Član 16. Programiranje pomoći

(1) Pomoć IPA III provodi se u skladu s članom 9. Uredbe o IPA III i poglavljem III glave II Uredbe NDICI.

(2) Programi IPA III pripremaju se u partnerstvu s korisnikom IPA III na osnovu programskog okvira IPA III, kako je navedeno u članu 7. Uredbe o IPA III u skladu s načelima iz člana 5. Programi se sastoje od akcionih dokumenata, koji opisuju pojedinosti za svaki od njih, kako je navedeno u članu 9, stav 1. Uredbe o IPA III. Korisnik IPA III priprema ih u bliskoj saradnji s Komisijom, osim akcionih dokumenata za više zemalja, koje priprema Komisija u bliskoj saradnji s korisnicima IPA III.

(3) Osim za programe iz člana 16, stav 5, člana 16, stav 7. i 69. ili kada je Komisija odgovorna za pripremu akcionih dokumenata, korisnik IPA III priprema strateški odgovor i akcione dokumente u skladu s tematskim prioritetima i procesom kako je definirano u programskom okviru IPA III i smjernicama Komisije, uzimajući u obzir relevantne strategije, uključujući evropske makroregionalne strategije i strategije morskog sliva. NIPAC koordinira unutar svoje uprave i osigurava bliske konsultacije s Komisijom tokom pripreme. NIPAC će Komisiji dostaviti strateški odgovor i akcione dokumente prema rasporedu programiranja dogovorenim s Komisijom.

(4) Korisnici IPA III osiguravaju da se relevantna javna tijela i dionici kao što su privredni, društveni i okolišni partneri, organizacije civilnog društva i lokalna tijela propisno konsultiraju i da imaju pravovremeni pristup relevantnim informacijama, što im omogućava da igraju značajnu ulogu tokom izrade, provođenja i povezanih procesa praćenja programa.

(5) Pomoć IPA III može se provoditi kroz operativne programe na osnovu relevantnih tematskih prioriteta utvrđenih u programskom okviru IPA III i smjernicama Komisije. Takve programe Komisija donosi na osnovu akcionih dokumenata koje je pripremio korisnik IPA III, u bliskoj saradnji s Komisijom.

Provođenje će biti u obliku višegodišnjih programa s godišnjim ratama u skladu s članom 30, stav 3. Uredbe NDICI.

Operativni programi će sadržavati sve informacije koje zahtijevaju povezana uputstva Komisije, uključujući, između ostalog:

(a) evaluaciju srednjoročnih potreba i ciljeva;

(b) pregled konsultacija s relevantnim dionicima;

(c) opis odabranih strateških akcija;

(d) dovoljno detaljnu finansijsku tabelu u kojoj je indikativno za svaku godinu naveden ukupan iznos doprinosa Unije;

(e) predložene modalitete evaluacije i praćenja;

(f) indikativni popis velikih projekata, ako ih ima;

(g) gdje je relevantno, opis struktura korisnika instrumenta IPA III i tijela za upravljanje i kontrolu programa, u skladu s članom 10. i Prilogom A.

(6) Veliki projekat iz člana 16, stav 5, tačka (f) ima ukupni trošak veći od 15.000.000 miliona eura.

[1] Uredba (EU) br. 231/2014 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. marta 2014. godine o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA II) (SL L77, 15. marta 2014. godine, str.11)

Velike projekte korisnik instrumenta IPA III podnosi Komisiji na ocjenu. Finansiranje velikih projekata dogovorit će obje strane.

(7) Pomoć za ruralni razvoj u okviru instrumenta IPA III (IPARD) pruža se na osnovu relevantnih prioriteta utvrđenih programskim okvirom IPA III, i u strategijama poljoprivrednog i ruralnog razvoja korisnika instrumenta IPA III. Provođenje će biti u obliku višegodišnjih programa s godišnjim ratama u skladu s članom 30, stav (3) Uredbe o NDICI-ju, koji se sastavljaju na centralnom nivou i pokrivaju cijeli period provođenja instrumenta IPA III. Program IPARD III sadržavat će unaprijed definirani skup mjera dodatno specificiranih u sektorskom sporazumu. Program priprema Upravljačko tijelo IPARD-a, kako je navedeno u tački (a) člana 10, stav (9) ovog sporazuma koji se dostavlja Komisiji nakon konsultacija s odgovarajućim zainteresiranim stranama.

Pomoć ruralnom razvoju u okviru instrumenta IPA III pridonijet će postizanju sljedećih ciljeva:

a) Povećati konkurentnost poljoprivredno-prehrambenog sektora, postepeno ga usklađujući sa standardima EU-a i poboljšavajući učinkovitost i održivost proizvodnje na farmama, što će pružiti bolji odgovor na društvene zahtjeve za sigurnom, hranjivom i održivom hranom;

b) Olakšati razvoj poslovanja, rast i zapošljavanje u ruralnim područjima, poboljšati položaj poljoprivrednika u lancu vrijednosti i privući mlade poljoprivrednike u poljoprivredu;

c) Pridonijeti ublažavanju klimatskih promjena i prilagođavanju, poticati održivo upravljanje prirodnim resursima i pridonijeti zaštiti okoliša;

d) Poboljšati razvoj zajednice i društveni kapital u ruralnim područjima i izgraditi modernu javnu administraciju za poljoprivredu i ruralni razvoj, poštujući načela dobrog upravljanja.

Član 17. Usvajanje i izmjena programa

(1) Nakon njihova usvajanja, programi se po potrebi mogu mijenjati u skladu s članom 25. Uredbe o NDICI-ju.

(2) Prijedlozi izmjena i dopuna koje podnese korisnik instrumenta IPA III moraju biti propisno obrazloženi i sadržavati najmanje sljedeće podatke: tekst izmijenjenog programa, razloge za predloženu izmjenu, očekivane efekte izmjene, uključujući, prema potrebi, finansijski uticaj.

(3) Korisnik instrumenta IPA III predložit će izmjene programa kad god je to potrebno kako bi se odrazile promjene relevantnog zakonodavstva Unije ili kada to zahtijevaju promjene uslova za provođenje.

(4) Primjenjuju se detaljnije odredbe za pripremu, usvajanje i izmjene programa predviđene odgovarajućim dokumentima i uputstvima koje priprema Komisija.

ODJELJAK IV PRAVILA PROVOĐENJA
GLAVA I OPĆA PRAVILA I NAČELA PROVOĐENJA

Član 18. Postupci nabavke, postupci dodjele grantova i drugi postupci

(1) Pomoću u okviru instrumenta IPA III upravlja se u skladu s odredbama Finansijske uredbe.

(2) Svi ugovori o uslugama, nabavci, radovima, grantovima i twinningu dodjeljuju se i provode u skladu s pravnim okvirom EU-a i standardima Komisije u cilju provođenja vanjskih akcija, koji su na snazi u momentu pokretanja predmetnog postupka.

(3) Rezultati konkursnih postupaka, kao i pozivi za dodjelu grantova, twinninga i nagrada objavljuju se u skladu s Finansijskom uredbom i kako je bliže određeno u članu 23 ovog sporazuma.

(4) U slučaju indirektnog upravljanja od strane korisnika instrumenta IPA III, u roku od mjesec dana nakon stupanja na snagu odgovarajućeg sporazuma o finansiranju, NAO će Komisiji dostaviti predviđanja za nabavku, ugovaranje i finansije za program(e) provedenu u okviru sporazuma o finansiranju koji pokriva cijeli period trajanja programa. Ova obaveza se ne odnosi na programe ruralnog razvoja.

(5) Što se tiče nabavke, pravila i postupci korisnika instrumenta IPA III koji se usklađuju s Direktivom 2014/24/EU Evropskog parlametna i Vijeća[1] smatrat će se jednakovrijednim pravilima koja primjenjuje Komisija u skladu s Finansijskom uredbom. Komisija može prihvatiti da se takva pravila i postupci primjenjuju za provođenje pomoći u okviru instrumenta IPA III u skladu s uslovima relevantnih odredaba u sporazumu o finansiranju.

Član 19. Pravila o državljanstvu i porijeklu u postupcima nabavke, grantova i drugih dodjela

(1) Učešće u postupcima nabavke, dodjele grantova i nagrada za programe finansirane u okviru instrumenta IPA III otvoreno je za međunarodne[2] i regionalne organizacije i za sva druga fizička lica koja su državljani sljedećih zemalja i pravna lica, koja su stvarno osnovana u sljedećim zemljama (u daljnjem tekstu "Prihvatljive zemlje"):

(a) Države članice, korisnici instrumenta IPA III, ugovorne strane Sporazuma o Evropskom privrednom prostoru i partnerske zemlje obuhvaćene Prilogom I Uredbe o NDICI-ju, i

(b) Zemlje za koje je Komisija uspostavila recipročni pristup vanjskoj pomoći. Recipročni pristup može se odobriti, na ograničeni period od najmanje jedne godine, kad god neka zemlja pod jednakim uslovima odobri prihvatljivost subjektima iz Unije i iz zemalja koje ispunjavaju uslove prema IPA III. Prije nego što Komisija odluči o recipročnom pristupu, konsultirat će se s korisnikom instrumenta IPA III.

(2) Sve nabavke i materijali finansirani u okviru instrumenta IPA III mogu poticati iz bilo koje zemlje.

(3) Pravila propisana ovim članom ne primjenjuju se i ne postavljaju ograničenja u pogledu državljanstva fizičkih lica koja su zaposlena ili su na drugi način u zakonskom ugovornom odnosu s prihvatljivim izvođačem ili, gdje je to slučaj, podizvođačem.

(4) Za programe koje zajednički sufinansira subjekt ili se provode u direktnom ili indirektnom upravljanju sa subjektima kako je navedeno u tačkama (c) (ii) do (viii) člana 62, stav (1) Finansijske uredbe, pravila o prihvatljivosti tih subjekata također će se primjenjivati.

(5) Ako donatori finansiraju povjerenički fond koji je osnovala Komisija ili putem vanjskih namjenskih prihoda, primjenjuju se pravila prihvatljivosti iz osnivačkog akta povjereničkog fonda ili iz sporazuma s donatorom u slučaju vanjskih namjenskih prihoda.

(6) U slučaju programa koje finansira instrument IPA III i drugi finansijski instrument Unije, prihvatljivi subjekti u okviru bilo kojeg od navedenih instrumenata smatraju se prihvatljivima.

(7) U slučaju višedržavnih programa prihvatljivim se mogu smatrati pravna lica koja su državljani, a u slučaju pravnih lica

[1] Direktiva 2014/24/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 26. februara 2014. godine o javnoj nabavci i stavljanju izvan snage Direktive 2004/18/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 31. marta 2004. godine o koordinaciji postupaka za dodjelu ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci i ugovora o javnim uslugama.

[2] Međunarodne organizacije su međunarodne organizacije iz javnog sektora osnovane međunarodnim sporazumima, specijalizirane agencije koje su osnovale takve organizacije i druge neprofitne organizacije koje su odlukom Komisije izjednačene s međunarodnim organizacijama.

koje su također stvarno osnovana u državama korisnicama instrumenta IPA III i regionima obuhvaćenih programom.

(8) Pravila prihvatljivosti iz ovog člana mogu biti ograničena s obzirom na državljanstvo, geografski položaj ili prirodu podnosioca zahtjeva, ako su takva ograničenja potrebna zbog specifične prirode i ciljeva programa, te kada su potrebna za njeno efikasno provođenje.

(9) Ponuđače, podnosioce zahtjeva i kandidate iz neprihvatljivih zemalja Komisija može prihvatiti kao prihvatljive u slučaju hitnosti ili nedostupnosti usluga na tržištima dotičnih zemalja ili teritorija, ili u drugim propisno utemeljenim slučajevima kada bi primjena pravila prihvatljivosti učinila realizaciju programa nemogućom ili iznimno teškom.

(10) Radi promicanja lokalnih kapaciteta, tržišta i nabavke prednost imaju lokalni i regionalni izvođači kada je Finansijskom uredbom predviđeno dodjeljivanje na osnovu jednog konkursa. U svim ostalim slučajevima, promicat će se učešće lokalnih i regionalnih izvođača u skladu s relevantnim odredbama te uredbe.

Član 20. Učešće u programima i agencijama Unije

(1) Pomoć se može dodijeliti za podršku učešću korisnika instrumenta IPA III u programima Unije i agencijama Unije.

(2) Učešće korisnika instrumenta IPA III u programima Unije slijedi posebne odredbe i uslove utvrđene za svaki pojedini program Unije u sporazumu sklopljenom između Komisije i korisnika instrumenta IPA III, u skladu sa sporazumima kojima se utvrđuju opća načela za učešće korisnika instrumenta IPA III u programima Unije.

Član 21. Načela provođenja budžetske podrške korisniku instrumenta IPA III

(1) Komisija može odlučiti dodijeliti budžetsku podršku korisniku instrumenta IPA III u skladu s članom 236. Finansijske uredbe i Smjernicama za budžetsku podršku EU-a, pod uslovom da su ispunjeni kriteriji prihvatljivosti primjenjivi za potrebe provođenja pomoći kroz budžetsku podršku u okviru instrumenta IPA III. Takva se podrška provodi u direktnom upravljanju.

(2) Isplata budžetske podrške zavisi od zadovoljavajućeg napretka u postizanju ciljeva dogovorenih s korisnikom instrumenta IPA III i predviđenih u sporazumu o finansiranju.

(3) Odgovarajući ugovori o finansiranju sklopljeni s korisnikom IPA III trebaju sadržavati sljedeće:

a) obavezu treće zemlje da Komisiji dostavi pouzdane i pravovremene informacije koje omogućavaju Komisiji da ocijeni ispunjavanje uslova iz člana 236, stav 2. Finansijske uredbe;

b) pravo Komisije da obustavi sporazum o finansiranju ako korisnik IPA III prekrši obavezu koja se odnosi na poštivanje ljudskih prava, demokratskih načela i vladavine prava, te u ozbiljnim slučajevima korupcije;

c) odgovarajuće odredbe u skladu s kojima se treća zemlja obavezuje da će odmah nadoknaditi cjelokupno ili dio relevantnog finansiranja operacije, u slučaju da se utvrdi da je isplata relevantnih sredstava Unije bila oštećena ozbiljnim nepravilnostima koje se mogu pripisati toj zemlji.

Član 22. Načela provođenja za twinning

(1) Akcije se mogu provoditi kroz twinning kada je administracija odabranih država članica saglasna pružiti traženu stručnu podršku u javnom sektoru. Twinning će pokriti naknadu troškova uključene države članice, a posebno može biti korišten za osiguranje dugoročnog angažmana savjetnika u oblasti pretpristupnog postupka radi pružanja konsultantskih usluga s punim radnim vremenom administraciji korisnika instrumenta IPA III, u daljnjem tekstu: rezidentni konsultant za twinning (RTA). Korisnik instrumenta IPA III će RTA-u staviti na raspolaganje odgovarajuće kancelarijske prostorije.

(2) Priručnik o twinningu, koji je izradila Komisija, primjenjivat će se na sve vrste twinninga.

GLAVA II TRANSPARENTNOST I VIDLJIVOST

Član 23. Informiranje, javnost i transparentnost

(1) Korisnik IPA III obavezuje se na povećanje transparentnosti i odgovornosti u pružanju pomoći. Objavljuje podatke o vrijednosti pomoći primljene u okviru instrumenta IPA III.

(2) U slučaju indirektnom upravljanja, korisnik IPA III objavljuje podatke o primaocima u skladu s primjenjivim pravilima i postupcima, u mjeri u kojoj se ta pravila smatraju jednakovrijednim pravilima i postupcima Komisije nakon evaluacije koju je provela Komisija.

(3) U nedostatku takve procjene ili kada procjena ne potvrdi da pravila korisnika instrumenta IPA III nisu jednaka pravilima Komisije, korisnik instrumenta IPA III dužan je ispuniti zahtjeve za objavljivanje informacija o ugovorima o nabavci i grantovima sadržanim u sporazumima o finansiranju i sektorskim sporazumima, zavisno od slučaja.

(4) Korisnik instrumenta IPA III dužan je objaviti programe u okviru IPA III, kao i svaku reviziju i izmjene i dopune.

Član 24. Strateška komunikacija i vidljivost

(1) Korisnik instrumenta IPA III će podizati svijest javnosti o mogućnostima koje proizilaze iz bliže integracije i reformi EU-a provedene uz podršku EU-a, s ciljem osiguravanja javne podrške za EU i pristupanju EU.

(2) U svojim mjerama vidljivosti i komuniciranja, korisnik instrumenta IPA III obavještava javnost o:

(a) vrijednostima, politici i programima EU-a i njihovom uticaju na svakodnevni život ljudi;

(b) procesu pristupanja EU s popratnim reformama i njihovim dugoročnim koristima i prilikama za građane i privredu;

(c) finansiranju od strane EU-a osiguranom za korisnika kroz instrument IPA III i njegovoj povezanosti s vrijednostima i ciljevima politike EU-a, s akcentom na opipljiv pozitivan efekat projekata finansiranih iz EU-a na građane i privredu.

(3) Korisnik instrumenta IPA III posebno će priznati porijeklo finansiranja od strane EU-a i osigurati njegovu odgovarajuću vidljivost:

(a) davanjem izjave u kojoj se na vidljiv način ističe podrška dobijena od EU-a u svim dokumentima i komunikacionom materijalu koji se odnosi na izvršenje sredstava, uključujući službenu web-stranicu i račune društvenih medija, ako postoje;

(b) promicanjem akcija i njihovih rezultata kroz pružanje koherentnih, efikasnih i proporcionalnih ciljanih informacija višestrukoj publici, uključujući medije.

(4) Korisnik instrumenta IPA III obavještava Komisiju o planiranju i provođenju mjera vidljivosti i komunikacije, te traži sinergiju s mjerama Komisije.

(5) Komisija i korisnik instrumenta IPA III dogovorit će se o usklađenom planu aktivnosti u smislu vidljivosti i komunikacije kako bi informacije o programima i akcijama pomoći u okviru IPA III bile dostupne i aktivno objavljivane u državi korisnika instrumenta IPA III. Postupci za provođenje takvih aktivnosti utvrđuju se sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju.

(6) U slučaju direktnog upravljanja, za provođenje aktivnosti iz stava 5. nadležna je Komisija uz pomoć korisnika instrumenta IPA III.

(7) U slučaju indirektnog upravljanja od strane korisnika instrumenta IPA III, a za programe prekogranične saradnje iz člana 64, stav (2), tačka (b), za provođenje aktivnosti iz stava (5) nadležne su relevantne institucije korisnika instrumenta IPA III.

(8) Aktivnosti vidljivosti i komunikacije promicat će transparentnost i odgovornost u korištenju sredstava, uz posebne odredbe o neobjavljivanju indikativnih budžeta za nabavku roba i radova prije potpisivanja ugovora, prema potrebi.

(9) O svojim aktivnostima u pogledu vidljivosti i komunikacije o instrumentu IPA III, korisnik instrumenta IPA III izvještava Odbor IPA-e za praćenje i sektorske odbore za praćenje.

GLAVA III ZAŠTITA PODATAKA I POVJERLJIVOST

Član 25. Zaštita podataka

(1) Korisnik instrumenta IPA III dužan je osigurati odgovarajuću zaštitu ličnih podataka ekvivalentnu onoj utvrđenoj u Uredbi (EU) 2018/1725 i Uredbi (EU) 2016/679, kako je navedeno u članu 12, stav (3), tačka f). Lični podaci su sve informacije koje se odnose na identificirano fizičko lice ili fizičko lice koje se može identificirati. Svaka operacija koja uključuje obradu ličnih podataka, kao što je prikupljanje, evidentiranje, organizacija, pohrana, prilagođavanje ili izmjena, povrat, savjetovanje, korištenje, otkrivanje, brisanje ili uništavanje, temeljit će se na pravilima i postupcima korisnika instrumenta IPA III i odraditi samo onoliko koliko je potrebno za provođenje pomoći u okviru instrumenta IPA III.

(2) Korisnik instrumenta IPA III posebno će poduzeti odgovarajuće tehničke i organizacione sigurnosne mjere u vezi s rizicima svojstvenim svakoj takvoj operaciji i karakteru informacija koje se odnose na dotično fizičko lice, kako bi:

(a) spriječio svaku neovlaštenu osobu da dobije pristup računarskim sistemima koji izvode takve operacije, a posebno neovlašteno čitanje, kopiranje, mijenjanje ili uklanjanje medija za pohranu; neovlašteni unos podataka, kao i svako neovlašteno otkrivanje, izmjenu ili brisanje pohranjenih informacija;

(b) osigurao da ovlašteni korisnici IT-sistema koji izvode takve operacije mogu pristupiti samo informacijama na koje se njihovo pravo pristupa odnosi;

(c) osmisliti svoju organizacionu strukturu tako da ispunjava gore navedene zahtjeve.

Član 26. Povjerljivost

(1) Ne dovodeći u pitanje član 49, korisnik instrumenta IPA III i Komisija čuvaju povjerljivost svakog dokumenta, informacije ili drugog materijala koji se direktno odnosi na provođenje pomoći IPA III koji je klasificiran kao povjerljiv.

(2) Korisnik IPA III saglasan je da ovlašteni subjekat iz člana 62, stav 1, tačka (c) (ii) do (viii) Finansijske uredbe, kojem je Komisija povjerila zadatke provođenja budžeta, može proslijediti dokumente u svom posjedu Komisiji isključivo u svrhu praćenja izvršenja povjerenih poslova. Komisija će poštivati dogovore o povjerljivosti sklopljene između korisnika IPA III i tog subjekta u skladu s odredbama ovog sporazuma.

(3) Strane će dobiti prethodnu uzajamnu pisanu saglasnost prije nego što objave takve informacije.

(4) Strane će ostati obavezane povjerljivošću do pet godina nakon završetka perioda izvršenja povezanog ugovora o finansiranju.

GLAVA IV DODJELA KAPACITETA I OPOREZIVANJE

Član 27. Dodjela kapaciteta za provođenje programa i izvršenje ugovora

(1) Kako bi se osiguralo efikasno provođenje programa koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz bilo kojeg drugog instrumenta finansiranog od strane Unije, korisnik instrumenta IPA III poduzet će sve potrebne mjere kako bi osigurao:

(a) da, u slučaju konkursnih postupaka za vršenje usluga, nabavke ili radova, kao i poziva za podnošenje prijedloga za dodjelu grantova i twinninga, fizička ili pravna lica koja ispunjavaju uslove za učešće u postupcima dodjele u skladu s članom 19. imaju pravo na privremeno uspostavljanje ureda i boravak kada važnost ili trajanje ugovora to nalaže. To pravo stiče se tek nakon što je postupak pokrenut, a imat će ga rukovodeće i tehničko osoblje, uključujući rezidentne savjetnike za twinning (RTA), potrebne za provođenje studija i drugih pripremnih mjera za izradu ponuda/prijava/prijedloga. Pravo neuspjelih ponuđača/kandidata/podnosilaca zahtjeva na privremene instalacije prestaje mjesec dana nakon obavještenja o odluci o dodjeli ugovora;

(b) da ponuđači i podnosioci prijave mogu dostaviti svoje ponude/prijave/prijedloge bez suočavanja s bilo kakvim preprekama, kao što su dodatni pravni, administrativni ili carinski zahtjevi koji sprječavaju ravnopravan tretman među ponuđačima ili podnosiocima zahtjeva, osim ako su ti zahtjevi sadržani u osnovnoj Odluci koju je usvojila Komisija;

(c) da se osoblju koje učestvuje u provođenju programa koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz bilo kojeg drugog instrumenta Unije i članovima njihovih užih porodica daju povlastice, privilegije i izuzeća koji nisu ništa manji od onih koji se obično dodjeljuju drugom međunarodnom ili nerezidentnom osoblju zaposlenom u [državi korisnika instrumenta IPA III], prema bilo kojem drugom bilateralnom ili multilateralnom sporazumu ili aranžmanima za pomoć i tehničku saradnju;

(d) da se osoblju koje učestvuje u provođenju programa koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz bilo kojeg drugog instrumenta Unije i članovima njihovih užih porodica dopusti ulazak [u državu korisnika instrumenta IPA III], kako bi se nastanili [u državi korisnika instrumenta IPA III], radili u njoj i napustili [državu korisnika instrumenta IPA III], u mjeri u kojoj je to opravdano prirodom osnovnog ugovora;

(e) izdavanje svih dozvola potrebnih za uvoz robe, posebno profesionalne opreme potrebne za izvršenje osnovnog ugovora, u skladu s postojećim zakonima, pravilima i propisima korisnika instrumenta IPA III;

(f) da će uvozi koji se obavljaju u okviru programa finansiranih u cijelosti ili djelimično iz IPA III ili bilo kojeg drugog instrumenta Unije biti izuzeti od svih uvoznih pristojbi;

(g) izdavanje svih dozvola potrebnih za ponovni izvoz gore navedene robe, nakon što se osnovni ugovor u potpunosti izvrši;

(h) davanje odobrenja za uvoz ili sticanje strane valute potrebnih za provođenje osnovnog ugovora i primjenu nacionalnih propisa o kontroli kursa na nediskriminirajući način na ugovarače, bez obzira na njihovo državljanstvo ili mjesto poslovnog nastana;

(i) repatrijaciju sredstava primljenih u vezi s akcijom iz programa koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz bilo kojeg drugog instrumenta Unije;

(j) da će transakcije potrebne za izvršenje ugovora iz programa koji se u cijelosti ili djelimično finansiraju iz bilo kojeg drugog instrumenta Unije biti izuzete od postupaka koji zahtijevaju prijenos plaćanja za robu ili usluge njihovim izvođačima u inostranstvu putem banaka ili finansijskih institucija koje posluju u [državi korisnika instrumenta IPA III].

(2) Korisnik instrumenta IPA III osigurava punu saradnju svih nadležnih tijela. Također će osigurati pristup firmama u državnom vlasništvu i državnim institucijama koje su uključene ili su nužne u provođenju neke akcije ili u izvršenju ugovora.

(3) Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma, korisnik instrumenta IPA III će usvojiti ili izmijeniti zakone i/ili podzakonske akte potrebne za provođenje zahtjeva postupaka propisanih ovim članom, pri čemu je potrebno ove postupke učiniti što je više moguće jednostavnim, razumnim i vremenski efikasnim.

Član 28. Pravila o porezima, carinskim pristojbama i drugim fiskalnim naknadama

(1) Osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju, porezi, carine i naknade s jednakim efektom nisu prihvatljivi prema programima IPA III ili bilo kojem drugom instrumentu Unije. Ovo pravilo se primjenjuje i na sufinansiranje koje osigurava korisnik instrumenta IPA III, drugi subjekti za sufinansiranje, primaoci pomoći u okviru instrumenta IPA III ili bilo kojeg drugog finansiranja u okviru drugih instrumenata Unije.

(2) Primjenjuju se sljedeće odredbe:

(a) za potrebe ovog sporazuma, izraz izvođač iz Unije tumači se kao fizička i pravna lica koja izvršavaju ugovor Unije. Izraz "izvođač iz Unije" posebno uključuje izvođače usluga/robe/radova, korisnike granta (uključujući izvođače twinninga, korisnike podgranta), partnere u konzorciju ili zajedničkom poduhvatu ili sukorisnike ili povezane subjekte u grantovima, potprimaoce grantova, podizvođače, međunarodne organizacije i RTA-ove prema ugovorima o twinningu, kao i izvođače u sklopu Instrumenta tehničke pomoći i razmjene informacija (TAIEX);

(b) pojam "ugovor Unije" označava svaki ugovor, ugovor o grantu ili sporazum u direktnom ili indirektnom upravljanju putem kojeg se aktivnost finansira u okviru IPA III ili bilo kojeg drugog instrumenta Unije, uključujući podgrantove ili podugovore. Izraz "ugovor Unije" također obuhvata pružanje pomoći u okviru TAIEX-a i učešće u programima Unije;

(c) sav uvoz izvođača iz Unije smije ući u Bosnu i Hercegovinu, a da ne podliježe carinama ili uvoznim pristojbama, porezu na dodanu vrijednost (PDV), akcizama i drugom posebnom porezu na potrošnju ili bilo kojim drugim sličnim porezima, carinama ili naknadama s ekvivalentnim efektom. Takvo izuzeće se primjenjuje samo na uvoz ili naknade u vezi s isporučenom robom ili pruženim uslugama ili radovima koje izvode izvođači iz Unije u okviru ugovora Unije. Bosna i Hercegovina osigurava da će dotični uvoz biti pušten s tačke ulaska radi isporuke izvođačima iz Unije u skladu s odredbama ugovora i za neposrednu upotrebu prema potrebi za normalno provođenje ugovora, bez obzira na bilo kakva kašnjenja ili sporove oko podmirenja gore navedenih pristojbi, poreza ili naknada;

(d) izvođači iz Unije oslobođeni su PDV-a za svaku pruženu uslugu i/ili isporučenu robu i/ili radove izvedene prema ugovoru Unije. Isporučena dobra ili pružene usluge ili radovi koje je izvršio izvođač za izvođača iz Unije također su oslobođeni PDV-a u mjeri u kojoj su povezani s ciljevima i aktivnostima iz ugovora Unije;

(e) izuzeće predviđeno tačkom (d) provodi se putem sljedećeg mehanizma.

(i) korisnik IPA III će osigurati da se uspostavi efikasan mehanizam i postupci za ex-ante oslobađanje od PDV-a. Ovaj mehanizam dopušta izvođačima iz Unije i izvođačima izvođača iz Unije da izdaju račun bez PDV-a.

U slučaju da korisnik instrumenta IPA III ne osigura da efikasni mehanizam i postupci za ex-ante oslobođenje od PDV-a budu uspostavljeni odmah nakon stupanja na snagu ovog sporazuma, Komisija može primijeniti finansijsku ispravku.

(ii) iznimno, kada u propisno opravdanim slučajevima ex-ante oslobađanje nije tehnički ili praktično izvedivo, oslobađanje od PDV-a provodi se povratom ili prebijanjem.

Kada se primjenjuje postupak povrata, izvođači iz Unije i izvođači izvođača iz Unije moći će dobiti povrat PDV-a direktno od nadležnog poreznog tijela nakon podnošenja pisanog zahtjeva nadležnom poreznom tijelu popraćenog potrebnom dokumentacijom koja se zahtijeva prema zakonu Bosne i Hercegovine za povrat PDV-a.

Kada se primjenjuje postupak prebijanja, izvođač iz Unije i izvođači izvođača iz Unije imaju pravo prebijati ili odbiti svaki ulazni PDV plaćen u vezi s isporučenom robom ili pruženim uslugama ili radovima izvršenim u okviru IPA III pomoći, koji su oslobođeni PDV-a, kako je predviđeno u ovom sporazumu, protiv PDV-a koji im je nastao za bilo koju od svojih uobičajenih poslovnih transakcija izvan instrumenta IPA III.

Odgovorno porezno tijelo će ispuniti svaki zahtjev za povrat poreza i prebijanje u roku od najviše 30 kalendarskih dana bez ikakvih troškova osim minimalnih i razumnih administrativnih pristojbi;

(f) dobit ili prihod koji proizilaze iz ugovora Unije oporezuju se u Bosni i Hercegovini u skladu s centralnim/lokalnim poreznim sistemom. Međutim, fizička i pravna lica, uključujući strano osoblje i RTA-ove, rezidente ili osnovane u državama članicama Evropske unije ili drugim zemljama koje ispunjavaju uslove u okviru IPA III, osim korisnika instrumenta IPA III, koji izvršavaju ugovore Unije i izvođači radova primalaca (bez obzira na njihovo državljanstvo ili mjesto prebivališta, osim ako je drugačije predviđeno Sporazumom o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili utaji poreza koji je zaključila Bosna i Hercegovina) bit će izuzeti od poreza na dobit ili dohodak u Bosni i Hercegovini, uključujući porez po odbitku i prijelazne ili privremene poreze;

(g) grant Unije korisniku granta ne može se tumačiti kao dobit ili prihod tog korisnika granta. Ako je dobit ostvarena iz ugovora o grantu, Komisija će imati pravo na povrat postotka dobiti u skladu s uslovima osnovnog ugovora. Preostala dobit može biti oporeziva prema centralnom/lokalnom poreznom sistemu;

(h) troškovi izvođača iz Unije oslobađaju se od uvoznih pristojbi, akciza i drugih posebnih poreza na potrošnju ili od bilo kojih drugih sličnih poreza, pristojbi ili naknada s jednakim efektom na izdatke u vezi s isporučenom robom i/ili pruženim uslugama ili radovima koje je izvršio taj izvođač Unije prema ugovoru Unije;

(i) finansijska ili materijalna imovina/dobra uključujući izgrađene objekte ili prava prenesena na korisnike akcija/aktivnosti ili korisnike ugovora provedenih u okviru programa IPA III ili bilo kojeg instrumenta Unije neće za te korisnike generirati "porez na naslijeđe i prijenos" ili bilo koji drugi porez ili naknadu s jednakim efektom;

(j) lične stvari i stvari za domaćinstvo koje za ličnu upotrebu uvezu fizička lica (i članovi njihovih užih porodica), osim onih koji su angažirani lokalno, koja obavljaju zadaće definirane u ugovorima o uslugama ili radovima ili grantovima ili ugovorima ili sporazumima o twinningu, izuzeti su od plaćanja carina ili uvoznih pristojbi, poreza na dodanu vrijednost (PDV), akciza i drugih posebnih poreza na potrošnju ili od bilo kojih drugih sličnih poreza, pristojbi ili naknada s jednakim efektom/ili nerazmjernih zahtjeva za osiguranjem, s tim što se navedene lične stvari i predmeti za domaćinstvo ponovno izvoze ili prodaju u državi, u skladu s propisima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini nakon isteka ugovora;

(k) izvođači iz Unije ne podliježu plaćanju administrativnih taksi ili naknada za registraciju, niti bilo koje druge naknade s jednakim učinkom u Bosni i Hercegovini ako su te pristojbe ili naknade direktno povezane s ugovorom Unije. Ovo se izuzeće primjenjuje i na transakcije (uključujući prijenos prava) i dokumente koji se odnose na plaćanja izvođaču iz Unije, uključujući ugovore sklopljene između korisnika granta (uključujući njihove partnere ili korisnike podgrantova) i njihovih izvođača (uključujući njihovo osoblje ili stručnjake pod

ugovorom), te ugovore sklopljene za slučajne i privremene izdatke prema ugovorima o pružanju usluga i ugovorima o radovima, ako su takve transakcije ili plaćanja direktno povezane s ugovorom Unije;

(l) Izvođači iz Unije također su izuzeti od plaćanja sljedećih pristojbi:

(i) poseban porez na komunikaciju;

(ii) porezi na motorna vozila;

(iii) posebne pristojbe koje primjenjuju regionalne ili lokalne vlasti ili posebni odbori u kontekstu izvršenja ugovora koje nisu razmjerne troškovima uključenim u njihovo izvršenje ili koje imaju jednak efekat kao porezi.

(3) Kad god je to potrebno, korisnik instrumenta IPA III usvaja ili mijenja i dopunjava svoje podzakonske akte i/ili akte kojima se omogućava primjena poreznih odredaba iz ovog sporazuma odmah nakon njegovog stupanja na snagu.

(4) Pravila i postupci iz ovog člana primjenjuju se i na sve slične poreze, pristojbe, tarife ili naknade s jednakim efektom, koji se mogu uvesti nakon datuma stupanja na snagu ovog sporazuma, pored već postojećih ili kao zamjena postojećim obavezama.

(5) U slučaju sukoba između odredaba ovog člana i zakonodavstva korisnika instrumenta IPA III, mjerodavne su odredbe ovog sporazuma. U slučaju pristupanja Uniji, korisnik instrumenta IPA III nastavit će primjenjivati odredbe člana 27. i ovog člana,o sim ako su one nespojive s njegovim obavezama prema relevantnoj pravnoj stečevini Unije.

ODJELJAK V PRAVILA O FINANSIJSKOM UPRAVLJANJU POMOĆI U OKVIRU INSTRUMENTA IPA III

GLAVA I OPĆE ODREDBE

Član 29. Prihvatljivost rashoda

(1) Izdaci se ne mogu finansirati više od jednom iz IPA III. Osim toga, rashodi finansirani iz IPA III neće primati nikakvo drugo finansiranje iz budžeta EU-a.

(2) Rashodi primaoca i plaćanja korisnika instrumenta IPA III u načelu neće biti prihvatljivi za finansiranje prema Uredbi IPA III prije potpisivanja relevantnog sporazuma o finansiranju, ugovora i dodataka, osim u slučajevima predviđenim članom 27, stav 6. Uredbe NDICI.

(3) Sljedeći rashodi neće biti prihvatljivi za finansiranje prema Uredbi o IPA III:

(a) kupovina zemljišta i postojećih zgrada, osim ako je to opravdano prirodom programa u odluci o finansiranju;

(b) drugi izdaci koji se mogu predvidjeti sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju.

(4) Konačni datum prihvatljivosti izdataka utvrđuje se u sporazumima o finansiranju.

Član 30. Sufinansiranje programa u okviru instrumenta IPA III

(1) Za programe koje provodi korisnik instrumenta IPA III u indirektnom upravljanju mogu biti potrebni finansijski doprinosi i korisnika instrumenta IPA III i Unije.

(2) Stopa sufinansiranja ima oblik zajedničkog sufinansiranja i utvrđuje se sektorskim ili sporazumom o finansiranju.

(3) Ako su potrebni finansijski doprinosi i korisnika instrumenta IPA III i Unije, doprinos Unije utvrđuje se u sektorskim sporazumima ili sporazumima o finansiranju.

GLAVA II PRAVILA KOJA SE ODNOSE NA INDIREKTNO UPRAVLJANJE OD STRANE KORISNIKA INSTRUMENTA IPA III

Član 31. Posebna pravila o prihvatljivosti rashoda za IPARD

Za program IPARD III primjenjuju se sljedeće posebne odredbe:

(a) doprinos EU-a investicionim projektima u okviru programa ruralnog razvoja vraća se ako se u roku od pet godina od konačne uplate Agencije IPARD projekat podvrgne značajnim izmjenama;

(b) u slučaju standardnih jediničnih troškova, paušalnih iznosa koji ne prelaze 100.000 EUR javnog doprinosa i paušalnog finansiranja, utvrđenih postotkom jedne ili više definiranih kategorija troškova, EU pokriva samo iznose koji su utvrđeni za svaku mjeru u akciji i kako ih je definirala odgovarajuća IPARD agencija prije poziva za podnošenje prijava;

(c) doprinosi iz programa IPARD III finansijskom instrumentu za korištenje u okviru tog programa IPARD III smatrat će se prihvatljivim rashodima;

(d) pri određivanju udjela javnih rashoda kao postotka ukupnog prihvatljivog troška ulaganja ne uzima se u obzir nacionalna podrška za olakšavanje pristupa zajmovima odobrenim bez ikakvog doprinosa Unije predviđenog Uredbom (EU) 2021/1529.

Član 32. Revizorski trag

NAO će osigurati da su sve relevantne informacije dostupne kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag. Te informacije, između ostalog, uključuju materijalne dokaze o odobrenju zahtjeva za plaćanje, o obračunu i plaćanju takvih zahtjeva, te o tretmanu predujmova, jemstava i dugova.

Član 33. Uplate doprinosa Unije

(1) Uplata doprinosa Unije vrši se u granicama raspoloživih sredstava.

(2) Plaćanja se realiziraju u formi predfinansiranja, privremenih plaćanja i poravnanja završnog bilansa prema postupku utvrđenom u članu 42, stav (2). Ako su potrebni doprinosi i od Unije i od korisnika instrumenta IPA III, plaćanja doprinosa Unije za finansiranje dotičnih programa izračunavaju se primjenom stope sufinansiranja utvrđene u sektorskom ili sporazumu o finansiranju u odnosu na prihvatljive troškove potvrđene u skladu s članom 61, stav 5. u skladu s maksimalnim iznosom doprinosa Unije utvrđenom u sektorskom ili sporazumu o finansiranju.

(3) Do 15. januara i 15. jula svake godine, osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju, NAO će poslati Komisiji projekciju svog očekivanog zahtjeva za plaćanje za dotičnu fiskalnu godinu i za sljedeću fiskalnu godinu, u odnosu na sve programe u okviru instrumenta IPA III. Komisija može zatražiti ažuriranje projekcije, po potrebi.

(4) Komisija će izvršiti plaćanja Računovodstvenoj službi u roku od 90 dana nakon ispunjenja uslova iz članova 34, 35. ili 36. Komisija može prekinuti ovaj rok za podnošenje zahtjeva za plaćanje kako bi zatražila sve osnovne dokumente potrebne za pojašnjenje svih elemenata relevantnih za izvještaj o izdacima, uključujući informacije o prijavljivanju nepravilnosti u skladu s članom 51, stav (2) i Prilogom H.

(5) Iznosi navedeni u programima koje je podnio korisnik instrumenta IPA III, u izvještajima o izdacima, u zahtjevima za plaćanje i u izdacima navedenim u izvještajima o provođenju denominirani su u eurima. Korisnik instrumenta IPA III osigurava da za tokove riznice između Komisije i korisnika instrumenta IPA III kurs evidentiran za konverziju između eura i

nacionalne valute korisnika instrumenta IPA III bude mjesečni računovodstveni kurs eura koji je utvrdila Komisija za mjesec tokom kojeg je plaćeni izdatak evidentiran na računima dotične računovodstvene službe ili posredničkog tijela za finansijsko upravljanje navedeno u relevantnom sporazumu o finansiranju.

(6) Komisije će, zavisno od raspoloživosti budžetskih apropprijacija, vršiti plaćanje korisniku instrumenta IPA III u eurima na račun za eure, u skladu s odredbama članova 34, 35. i 36. i sektorskih ili sporazuma o finansiranju. Račun(i) u eurima otvaraju se za programe i koriste se isključivo za transakcije koje se odnose na te programe u skladu s odredbama relevantnih sektorskih ili sporazuma o finansiranju.

(7) Korisnik instrumenta IPA III dužan je osigurati da primaoci pravovremeno i u cijelosti dobiju ukupan iznos javnog doprinosa. Neće se naplaćivati nikakva naknada koja bi smanjila te iznose za primaoce, a javni doprinos i tako finansirana imovina ne podliježu nikakvoj administrativnoj ili sudskoj konfiskaciji, zapljeni ili sličnim odbicima.

(8) U slučajevima kada stanje na računu u eurima iz stava 6. nije dovoljno za pokriće zahtjeva za plaćanje koje primaoci podnose do primitka plaćanja od Komisije, korisnik instrumenta IPA III koristit će nacionalna sredstva za predfinansiranje doprinosa Unije. U tim će se slučajevima nacionalna sredstva tretirati kao sredstva Unije, a stav 6. primjenjuje se u trenutku kada se potpuna uplata doprinosa korisnika instrumenta IPA III, ako postoji, i doprinosa Unije unaprijed finansiranog iz nacionalnih sredstava evidentira na računima računovodstvene službe.

(9) Pomoć u okviru IPA III može pokriti samo izdatke koje je napravio i platio korisnik instrumenta IPA III u skladu s pravilima prihvatljivosti navedenim u ugovornim klauzulama i pravnim okvirom utvrđenim Finansijskom uredbom, Uredbom o NDICI-ju, Provedbenom uredbom IPA III i članovima 29, 30. i 31. ovog sporazuma, te kako je definirano u sektorskim i sporazumima o finansiranju, ako je primjenjivo.

(10) Razmjena informacija, uključujući podnošenje zahtjeva za plaćanje u skladu s članom 34, 35. i 36. ovog sporazuma u vezi s finansijskim transakcijama između Komisije i struktura i tijela iz člana 10, po potrebi se obavlja elektronskim putem, korištenjem postupaka prema uputstvima Komisije.

Član 34. Predfinansiranje

(1) Minimalni zahtjevi za plaćanje predfinansiranja su sljedeći:

(a) NAO je obavijestio Komisiju o otvaranju dotičnog računa za eure;

(b) relevantni sporazum o finansiranju je stupio na snagu.

(2) Detaljne odredbe o izračunu predfinansiranja za godišnje i višegodišnje programe utvrđuju se sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju.

(3) Ukupni iznos predfinansiranja bit će isplaćen najkasnije po zatvaranju programa.

Član 35. Privremene uplate

(1) Minimalni uslovi za privremene uplate su sljedeći:

(a) NAO je Komisiji poslao zahtjev za plaćanje, uključujući ovjerenu izjavu o izdacima s pojedinostima, plaćenim iznosima i priznatim troškovima, te po potrebi uključujući informacije o predfinansiranju. Zahtjev za plaćanje uključuje i relevantne informacije o provođenju kako je detaljno navedeno u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju;

(b) da su gornje granice doprinosa Unije, utvrđene u odluci o finansiranju, poštovane;

(c) NIPAC je poslao Komisiji godišnji izvještaj o provođenju u skladu s članom 59, stav (1);

(d) Revizorsko tijelo je poslalo Komisiji godišnje revizorsko mišljenje i godišnji izvještaj o revizorskoj aktivnosti, u skladu s članom 63, stavovi (1) i (2);

(e) relevantni sporazum o finansiranju je na snazi;

(f) dostavljene su sve informacije koje je zatražila Komisija.

(2) Ne dovodeći u pitanje godišnje revizorsko mišljenje, ako se pokaže da se nije postupalo u skladu s važećim pravilima ili sredstva nisu pravilno iskorištena, plaćanja se mogu obustaviti ili prekinuti u skladu s postupkom utvrđenim u članovima 38. i 39.

Član 36. Poravnanje završnog bilansa

(1) Minimalni uslovi za poravnanje završnog bilansa su sljedeći:

(a) NAO je Komisiji poslao ovjereni završni izvještaj o izdacima i, ako je primjenjivo, konačni zahtjev za plaćanje;

(b) NIPAC je Komisiji poslao konačni izvještaj o provođenju u skladu s članom 60, stav (1);

(c) Revizorsko tijelo poslalo je Komisiji, u skladu s članom 63., stavovi 4. i 5, mišljenje o završnom računu, potkrijepljeno konačnim izvještajem o reviziorskoj aktivnosti;

(d) relevantni sporazum o finansiranju je na snazi;

(e) Komisija je završila postupak ispitivanja i prihvatanja obračunskih postupaka kako je predviđeno u članu 42.

Član 37. Povrat neiskorištenih sredstava u slučaju višegodišnjih programa

(1) Komisija će automatski poništiti svaki dio budžetske obaveze za program koji do 31. decembra pete godine nakon budžetske obaveze nije iskorišten u svrhu predfinansiranja ili privremenih plaćanja Komisije korisniku instrumenta IPA III ili za koji NAO nije dostavio nikakvu ovjerenu izjavu o izdacima ili bilo koji zahtjev za privremeno plaćanje u skladu s članom 35. U svrhu ovog člana uzimaju se u obzir samo priznati troškovi dostavljeni uz zahtjev za privremeno plaćanje ili izjavu o izdacima. Raniji rok može se odrediti sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju.

(2) Komisija će unaprijed obavijestiti NAO kad god postoji rizik od povrata neiskorištenih sredstava iz stava 1.

(3) Iznos na koji se odnosi povrat neiskorištenih sredstava umanjuje se za iznose koji su jednaki onom dijelu budžetske obaveze za koji:

(a) su radnje obustavljene sudskim postupkom ili upravnom žalbom koja ima efekat odgode; ili

(b) nije bilo moguće podnijeti zahtjev za plaćanje iz razloga više sile koja ozbiljno utiče na provođenje cijelog ili dijela programa.

Korisnik instrumenta IPA III koji se poziva na višu silu mora pokazati direktne posljedice više sile na provođenje cijelog ili dijela programa.

(4) Korisnik IPA III šalje Komisiji informacije o izuzecima iz stava 3, tačke (a) i (b) u godišnjem izvještaju iz člana 59, stava 1.

Član 38. Prekid plaćanja

(1) Bez obzira na rok(ove) za plaćanja utvrđen(e) u članu 33, stav (4), Komisija može u potpunosti ili djelimično prekinuti plaćanja korisniku instrumenta IPA III u svrhu provođenja daljnjih provjera ako:

(a) je Komisija primila pouzdane informacije koje ukazuju na značajan propust u funkcioniranju sistema upravljanja i kontrole ili da su troškovi koje je potvrdio NAO povezani s ozbiljnom nepravilnošću i nisu ispravljeni;

(b) je prekid neophodan kako bi se spriječila značajna šteta po finansijske interese Unije;

(c) Komisija dođe do informacija koje dovode u sumnju prihvatljivost troškova u zahtjevu za plaćanje.

(2) Komisija može ograničiti prekid na dio troškova obuhvaćenih zahtjevom za plaćanje na koji utiču elementi iz stava 1. Komisija će odmah obavijestiti korisnika instrumenta IPA III o razlogu prekida i zatražiti njegov hitan stav u tom pogledu i da, po potrebi, popravi situaciju. Komisija će okončati prekid čim se poduzmu potrebne mjere.

Član 39. Obustava plaćanja

(1) Komisija može obustaviti plaćanja korisniku instrumenta IPA III, posebno kada se otkriju sistemske pogreške koje dovode u pitanje pouzdanost sistema interne kontrole subjekta ili zakonitost i pravilnost osnovnih transakcija ili korištenje imovine i rezultata za namjeravanu svrhu, kako je navedeno u sektorskom ili finansijskom sporazumu.

(2) Korisniku instrumenta IPA III daje se mogućnost da iznese svoja zapažanja u roku od dva mjeseca prije nego što Komisija donese odluku o obustavi u skladu sa stavom 1.

(3) Komisija će prekinuti obustavu kada korisnik instrumenta IPA III poduzme potrebne mjere za otklanjanje sistemskih pogrešaka.

Ako korisnik instrumenta IPA III nije poduzeo takve mjere, Komisija može odlučiti otkazati cijeli ili dio doprinosa programu iz IPA III u skladu s članom 43.

Član 40. Povrat sredstava

(1) Svaka situacija definirana u članu 50, stav (7) i članu 51, stav (5) koja se desi u bilo kojem momentu tokom provođenja pomoći u okviru IPA III ili je rezultat revizije može dovesti do toga da Komisija povrati sredstva od korisnika instrumenta IPA III.

(2) NAO će povratiti doprinos Unije isplaćen korisniku instrumenta IPA III od onih koji su se našli u bilo kojoj situaciji definiranoj u članu 51, stav (5) ili su imali koristi od toga, u skladu s postupcima povrata javnih sredstava korisnika instrumenta IPA III. Činjenica da NAO ne uspije vratiti sva ili dio sredstava ne sprječava Komisiju da povrati sredstva od korisnika instrumenta IPA III.

Član 41. Finansijske ispravke od strane korisnika instrumenta IPA III

NAO će izvršiti finansijske ispravke ako se otkrije bilo koja situacija definirana članom 51, stav (5), otkazivanjem cijelog ili dijela doprinosa Unije predmetnim programima. NAO će uzeti u obzir prirodu i težinu nepravilnosti i finansijski gubitak doprinosa Unije osiguravajući načelo proporcionalnosti.

Član 42. Postupak ispitivanja i prihvatanja obračuna

(1) Svrha postupka ispitivanja i prihvatanja obračuna je osigurati da su izdaci koje je napravio i platio korisnik instrumenta IPA III u kontekstu indirektnog upravljanja i koji bi se mogli naplatiti iz budžeta Unije u skladu s važećim pravilima Unije i da su obračuni potpuni, tačni i istiniti.

(2) Postupak ispitivanja i prihvatanja obračuna sastoji se od:

(a) analize završnog izvještaja o izdacima koji je dostavio NAO;

(b) analize završnog izvještaja o provođenju godišnjeg ili višegodišnjeg akcionog programa u skladu s članom 60;

(c) analize mišljenja koje je poslalo Revizorsko tijelo o izvještaju o izdacima potkrijepljeno konačnim izvještajem o revizorskoj aktivnosti;

(d) analize relevantnih dokumenata, kako je navedeno u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju i, prema potrebi, provjere na licu mjesta od strane Komisije, bez ograničenja ili restrikcija, sadržaja tih finansijskih izvještaja ili izvještaja i osnovnih transakcija, uključujući provjere primaoca;

(e) utvrđivanja od strane Komisije iznosa izdataka za koji se može teretiti budžet Unije, prema potrebi, nakon kontradiktornog postupka i nakon što je korisnik instrumenta IPA III obaviješten o tome;

(f) izračuna mogućeg finansijskog ispravka koji proizilazi iz izdataka nastalih i plaćenih kršenjem pravila utvrđenih u ovom sporazumu i, kada je relevantno, u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju;

(g) povrata ili plaćanja od strane Komisije salda koji proizilazi iz razlike između prihvaćenih izdataka za budžet Unije i iznosa koji su već plaćeni korisniku instrumenta IPA III.

(3) Postupak provjere i prihvatanje obračuna iz stava 2. ne dovodi u pitanje mogućnost Komisije da nadoknadi neprihvatljive izdatke u kasnijoj fazi na osnovu revizija ili inspekcija provedenih tokom ili nakon provođenja programa.

Član 43. Finansijske korekcije od strane Komisije

(1) Kako bi osigurala da su sredstva u okviru instrumenta IPA III korištena u skladu s važećim pravilima, Komisija će primijeniti mehanizme finansijskih korekcija u skladu s članom 12. Provedbene uredbe IPA III i kako je detaljno navedeno u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju.

(2) Finansijska korekcija može proizaći iz sljedećeg:

(a) identifikacije bilo koje situacije definirane članom 51, stav (5);

(b) utvrđivanja slabosti ili nedostataka u sistemima upravljanja i kontrole korisnika instrumenta IPA III;

(c) neuspjeha da se osigura postizanje rezultata i korištenje sredstava i rezultata za namjeravanu svrhu, kako je navedeno u sektorskom ili finansijskom sporazumu;

(d) poduzimanja popratnih aktivnosti Komisije u pogledu izvještaja o revizorskim aktivnostima i mišljenja Revizorskog tijela.

(3) Ako Komisija utvrdi da su izdaci u okviru programa obuhvaćenih instrumentom IPA III nastali, plaćeni i potvrđeni na način kojim su prekršena važeća pravila, Komisija odlučuje koji će iznosi biti izuzeti iz finansiranja koje vrši Unija.

(4) Izračun i utvrđivanje svih takvih korekcija, kao i povezanih povrata, vrši Komisija, prema kriterijima i postupcima iz stavova 5, 6. i 7. ovog člana i članova 42, 44. i 45.

(5) Finansijske korekcije se po potrebi vrše kompenzacijom ili prebijanjem.

(6) Komisija primjenjuje finansijske korekcije na osnovu utvrđivanja neopravdano utrošenih iznosa i finansijskih implikacija za budžet. Ako se takvi iznosi ne mogu tačno identificirati radi primjene pojedinačnih korekcija, Komisija može primijeniti paušalne korekcije ili korekcije na osnovu ekstrapolacije nalaza.

(7) Prilikom odlučivanja o iznosu korekcije, Komisija uzima u obzir prirodu i težinu ili obim i finansijske implikacije svake situacije definirane stavom (2), kao i načelo proporcionalnosti.

Član 44. Postupak za finansijske korekcije

(1) Prije donošenja odluke o finansijskoj korekciji, uključujući odluke donesene na osnovu postupka pregleda i prihvatanja obračuna, Komisija će u roku od dva mjeseca obavijestiti NAO o svojim privremenim zaključcima i zatražiti od njega komentar.

Ako Komisija predloži finansijsku korekciju na osnovu ekstrapolacije nalaza ili po paušalnoj stopi u skladu s članom 43, stav (6), korisniku instrumenta IPA III će se dati mogućnost da pruži informacije koje bi Komisiji omogućile da utvrdi stvarni obim bilo koje situacije definirane u članu 43, stav (2), kroz pregled dotične dokumentacije. U dogovoru s Komisijom, korisnik instrumenta IPA III može ograničiti obim ovog ispitivanja na dio ili uzorak dotične dokumentacije. Osim u opravdanim slučajevima, vrijeme dopušteno za korisnika

instrumenta IPA III ne smije biti duže od perioda od dva mjeseca nakon dvomjesečnog perioda iz prvog podstavka. Daljnji detalji mogu biti navedeni u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju.

(2) Komisija će donijeti odluku nakon što uzme u obzir sve dokaze koje je dostavio korisnik instrumenta IPA III.

Član 45. Ponovno korištenje doprinosa Unije

(1) Sredstva doprinosa Unije koja su otkazana nakon finansijskih korekcija prema članu 43. uplaćuju se u budžet Unije.

(2) Doprinos nadoknađen u skladu s članom 40. ili otkazan u skladu s članom 41. ne može se ponovno koristiti za aktivnost ili aktivnosti koje su bile predmet nadoknade ili finansijske ispravke, niti smije, u slučaju da su povrat ili finansijska ispravka bili izvršeni zbog sistemske nepravilnosti, biti upotrijebljen u okviru cijelog ili dijela programa u kojoj se sistemska nepravilnost pojavila.

Član 46. Otplata

(1) Korisnik instrumenta IPA III dužan je izvršiti svaku otplatu koja ide u opći budžet Unije prije datuma dospijeća navedenog u nalogu za povrat sastavljenom u skladu s članom 100. Finansijske uredbe.

(2) Za svako kašnjenje u otplati obračunavaju se kamate za zakašnjelo plaćanje, u skladu s članom 99. Finansijske uredbe.

GLAVA III ZATVARANJE PROGRAMA ILI DIJELA PROGRAMA

Članak 47. Zatvaranje programa ili dijela programa u okviru indirektnog upravljanja od strane korisnika instrumenta IPA III

(1) Komisija će pisanim putem obavijestiti korisnika instrumenta IPA III o zatvaranju programa.

(2) Komisija neće zatvoriti program bez prethodnog pregleda i prihvatanja obračuna, kako je predviđeno članom 42.

(3) Zatvaranje programa ne dovodi u pitanje pravo Komisije da poduzima finansijske korekcije u kasnijoj fazi.

(4) Detaljnija pravila o zatvaranju programa i relevantne obaveze izvještavanja mogu se utvrditi sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju.

Član 48. Zatvaranje programa ili dijela programa koji se provodi u direktnom upravljanju i indirektnom upravljanju sa subjektima koji nisu korisnik instrumenta IPA III

(1) Program je zatvoren kada se okončaju svi ugovori i grantovi.

(2) Komisija će pisanim putem obavijestiti korisnika instrumenta IPA III o zatvaranju programa.

Član 49. Čuvanje dokumenata

(1) Pet godina od datuma zatvaranja programa, korisnik instrumenta IPA III čuva sve dokumente relevantne za postupke nabavke i dodjele grantova, ugovore, priloge, relevantnu korespondenciju i sve relevantne dokumente koji se odnose na plaćanja i povrate.

(2) Period iz tačke (1) prekida se u slučaju sudskog postupka ili na adekvatno opravdan zahtjev Komisije.

GLAVA IV NADZOR, KONTROLA, REVIZIJA I ZAŠTITA FINANSIJSKIH INTERESA

Član 50. Nadzor, kontrola i revizija od strane Komisije, Evropskog ureda za borbu protiv prevara i Evropskog revizorskog suda

(1) Svi sporazumi o finansiranju i naknadni ugovori, uključujući moguće podugovore koje korisnici zaključuju s trećim stranama, podliježu nadzoru, kontroli i reviziji od strane Komisije, uključujući Evropski ured za borbu protiv prevara (OLAF), te reviziji Evropskog revizorskog suda.

U indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III, to uključuje i pravo Komisije i Delegacije Unije u Bosni i Hercegovini da provedu mjere, kao što su:

(a) prethodne (ex-ante) provjere nadmetanja i ugovaranja;

(b) naknadne (ex-post) kontrole nadmetanja, ugovaranja, izvršenja ugovora, uključujući njihovo finansijsko upravljanje;

(c) nadzor u vezi s funkcioniranjem sistema upravljanja i kontrole.

Propisno ovlašteni vanjski revizori, agenti ili predstavnici Komisije, OLAF-a i Evropskog revizorskog suda imaju pravo provesti svaku tehničku i finansijsku provjeru ili reviziju koje smatraju potrebnim za praćenje provođenja programa ili ugovora, uključujući obilaske lokacija i prostorija u kojima se aktivnosti finansirane iz instrumenta IPA III provode ili se njima upravlja. Komisija će o takvim misijama unaprijed obavijestiti dotična tijela.

(2) Korisnik instrumenta IPA III će imenovati službu za koordinaciju borbe protiv prevara[1], kako bi se olakšala učinkovita saradnja i razmjena informacija, uključujući informacije operativne prirode s OLAF-om.

U indirektnom upravljanju, služba za koordinaciju borbe protiv prevara ima zadatak koordinirati administrativne i operativne obaveze i aktivnosti, te predlagati izmjene i dopune zakonodavstva korisnika instrumenta IPA III, prema potrebi, kako bi se zaštitili finansijski interesi Unije. Služba će, između ostalog:

- voditi izradu/provođenje strategija za zaštitu finansijskih interesa Unije;
- identificirati moguće slabosti u sistemima korisnika IPA III za upravljanje sredstvima Unije, uključujući pomoć u okviru IPA III;
- osigurati dovoljan kapacitet ljudskih resursa za ove zadatke, uključujući obuku osoblja za sprječavanje prevara;
- podržati saradnju između upravljačkih tijela korisnika instrumenta IPA III, tužilaštva i OLAF-a;
- podijeliti informacije o nepravilnostima i slučajevima sumnje na prevaru, uključujući one identificirane u revizijama i provjerama koje provode Tijelo za reviziju, službe unutrašnje revizije, upravljačka struktura, upravljačka tijela i posrednička tijela, s administracijom korisnika instrumenta IPA III i OLAF-om;
- osigurati ispunjenje svih obaveza iz Uredbe (EZ, Euratom) br. 883/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća[2], Uredbe Vijeća (Euratom, EZ) br. 2988/1995[3] i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 2185/1996[4].

(3) Korisnik instrumenta IPA III dužan je dostaviti sve tražene informacije i dokumente, uključujući sve elektronske podatke, te poduzeti sve odgovarajuće mjere da olakša rad licima koja su upućena za obavljanje revizija, provjera na licu mjesta ili kontrola.

---

[1] Ova služba nije dio struktura iz člana 10. i stoga njeno osnivanje nije preduslov za povjeravanje zadaća provođenja budžeta.

[2] Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 11. septembra 2013. o istragama koje provodi Evropski ured za borbu protiv prevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Evropskog parlamenta i Uredbe Vijeća i Vijeća (Euratom) br. 1074/1999, (SL L 248, 18. septembra 2013. godine, str. 1).

[3] Uredba Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/1995 od 18. decembra 1995. o zaštiti finansijskih interesa Evropskih zajednica (SL L 312, 23. decembra 1995. godine, str. 1).

[4] Uredba Vijeća (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. novembra 1996. o provjerama na licu mjesta i kontrolama koje provodi Komisija u cilju zaštite finansijskih interesa Evropskih zajednica od prevare i drugih nepravilnosti (SL L 292, 15. novembra 1996. godine, str. 2)

(4) Korisnik instrumenta IPA III osigurava da agenti ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF, imaju pravo pregledati svu relevantnu dokumentaciju, digitalne podatke i račune koji se odnose na stavke finansirane u okviru povezanog sporazuma o finansiranju, te pomoći Evropskom revizorskom sudu da izvrši revizije koje se odnose na korištenje pomoći u okviru instrumenta IPA III. Ako se uređaji u privatnom vlasništvu koriste u radne svrhe, ti uređaji mogu biti predmet inspekcije od strane OLAF-a. OLAF će takve uređaje podvrgnuti inspekciji samo pod istim uslovima i u istoj mjeri u kojoj je nacionalnim kontrolnim tijelima dopušteno da istražuju uređaje u privatnom vlasništvu i kada OLAF ima opravdane razloge za sumnju da bi njihov sadržaj mogao biti relevantan za istragu.

(5) Kako bi se osigurala efikasna zaštita finansijskih interesa Unije, Komisija, uključujući OLAF, može provoditi i sve istražne radnje, a posebno provjere na licu mjesta i kontrole u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (EZ, Euratom) br. 2185/1996. Ove provjere i kontrole pripremaju se i provode u bliskoj saradnji s korisnikom instrumenta IPA III, koji će biti pravodobno obaviješten o predmetu, svrsi i pravnoj osnovi provjera i kontrola, kako bi mogao pružiti svu potrebnu pomoć. Korisnik instrumenta IPA III će, na zahtjev OLAF-a, identificirati službu s krivično-istražnim ovlaštenjima, koja će pomoći u provođenju istraga u skladu s Uredbom (EU, Euratom) br. 883/2013 i Uredbom (EZ, Euratom) br. 2185/1996.

(6) Služba iz tačke (2) može obavljati ovu zadaću ako ima ovalštenja za upravno i krivično istraživanje. Ako OLAF zatraži, provjere i kontrole na licu mjesta mogu se provoditi zajednički. Ako se učesnici aktivnosti finansiranih iz okvira IPA III odupiru provjeri ili kontroli na licu mjesta, korisnik IPA III, postupajući u skladu sa svojim vlastitim nacionalnim zakonima i pravilima, pruža Komisiji/inspektorima OLAF-a potrebnu pomoć kako bi im omogućio da obavljaju svoju dužnost provjere ili kontrole na licu mjesta, uključujući pružanje informacija o bankovnom računu relevantnih za OLAF-ove istražne aktivnosti

(7) U slučaju nepoštivanja obaveza iz stavova (4), (5) i (6) ovoga člana, Evropska komisija može povratiti sredstva povezana s doprinosom Unije pod istragom OLAF-a u skladu s odredbama člana 40.

(8) Komisija/OLAF će što je prije moguće izvijestiti korisnika instrumenta IPA III o svakom dokazu ili sumnji u vezi s prevarama ili nepravilnostima za koje je saznao tokom provjere ili inspekcije na licu mjesta. U svakom slučaju, Komisija/OLAF mora obavijestiti gore spomenutu službu o rezultatima takvih provjera i inspekcija.

(9) Gore opisane kontrole i revizije primjenjive su na sve primaoce i podizvođače koji su primili pomoć IPA III, bez obzira na to da li su navedeni u ugovoru ili u ugovoru o grantu. Takve kontrole i revizije primjenjuju na dokumente i podatke koji se odnose na nacionalni doprinos, ako postoji, korisnika IPA III.

(10) U indirektnom upravljanju Komisija može u bilo kojem trenutku provjeriti račune i poslovanje Računovodstvene službe i upravljačkih tijela i posredničkih tijela i biti bilo direktno ili putem vanjskog revizora. To ne dovodi u pitanje odgovornosti Komisije i Evropskog revizorskog suda.

Član 51. Zaštita finansijskih interesa Unije

(1) U skladu s tačkom (a) člana 154, stavak (4) Finansijske uredbe, korisnik instrumenta IPA III kojemu su povjerene zadaće provođenja budžeta IPA III pomoći će spriječiti, otkriti i ispraviti nepravilnosti i prevare prilikom izvršavanja tih zadaća. U tu svrhu, korisnik instrumenta IPA III provodi, u skladu s načelom proporcionalnosti, ex-ante i ex-post kontrole, uključujući provjere na licu mjesta reprezentativnih i/ili na riziku temeljenih uzoraka transakcija, kako bi osigurao da se programi koji se finansiraju iz proračuna učinkovito izvrše i ispravno provedu. Korisnik instrumenta IPA III također će povratiti nepropisno isplaćena sredstva i po potrebi pokrenuti sudski postupak u tom smislu.

(2) U indirektnom upravljanju korisnik instrumenta IPA III osigurava istragu i učinkovito postupanje u slučaju sumnje na nepravilnosti, prevaru, korupciju i sukob interesa, te funkcioniranje mehanizma kontrole i izvještavanja iz stava 7, člana 13. Uredbe o IPA III. Korisnik instrumenta IPA III će sumnju na prevaru i druge nepravilnosti, koje su bile predmet primarnog upravnog ili sudskog nalaza, bez odgađanja prijaviti Komisiji i obavještavati je o toku upravnog i pravnog postupka. Izvještavanje se obavlja elektronskim putem korištenjem sistema upravljanja nepravilnostima (IMS) koji je za tu svrhu osigurala Komisija. Uz odredbe o izvještavanju postavljene u Prilogu H ovog sporazuma, daljnje pojedinosti mogu se utvrditi u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju.

(3) Nadalje, korisnik instrumenta IPA III će u indirektnom upravljanju poduzeti sve odgovarajuće mjere za sprječavanje i suzbijanje svih aktivnih ili pasivnih korupcijskih praksi u bilo kojoj fazi postupka nabavke ili postupka dodjele grantova ili tokom provođenja odgovarajućih ugovora.

(4) Korisnik instrumenta IPA III, uključujući osoblje odgovorno za programiranje i provođenje zadaća iz aktivnosti koje finansira IPA III, poduzet će sve potrebne mjere kako bi izbjegao svaki rizik od sukoba interesa i odmah će obavijestiti Komisiju o svakom takvom sukobu interesa ili bilo kojoj situaciji koja bi mogla dovesti do takvog sukoba.

(5) U svrhu zaštite finansijskih interesa Unije primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) Pogreška znači nenamjerne administrativne i tehničke pogreške koje je počinio korisnik instrumenta IPA III ili primalac pomoći u okviru IPA III;

(b) Nepravilnost znači svako kršenje odredbe važećih pravila i ugovora koje proizilazi iz radnje ili propusta od strane privrednog subjekta ili korisnika instrumenta IPA III, a koje ima ili bi moglo imati efekat da je opći budžet Unije zadužen neopravdanom troškovnom stavkom;

(c) Poslovni subjekt znači svako fizičko ili pravno lice, uključujući javni subjekt, ili grupu takvih lica, koja nudi isporuku proizvoda, izvođenje radova ili pružanje usluga ili opskrbu nekretninama;

(d) Sistemska nepravilnost znači svaku nepravilnost koja može biti ponavljajuća, s velikom vjerovatnoćom pojave u sličnim vrstama operacija, a koja je posljedica ozbiljnog nedostatka u efikasnom funkcioniranju sistema upravljanja i kontrole, uključujući propust da se uspostave odgovarajući postupci u skladu s važećim pravilima;

(e) Prevara označava svaku namjernu radnju ili propust u vezi s:

- korištenjem ili predstavljanjem lažnih, netačnih ili nepotpunih izjava ili dokumenata, što za posljedicu ima protivpravno prisvajanje ili protupravno zadržavanje sredstava iz općeg budžeta Unije ili budžeta kojima upravlja Evropska unija ili neko drugo tijelo u njeno ime;

- neotkrivanjem podataka kojim se krši određena obaveza s istim efektom;

- pogrešnom primjenom tih sredstava u svrhe koje nisu one za koje su izvorno odobrena;

(f) Sumnja na prevaru znači nepravilnost koja dovodi do pokretanja upravnog ili sudskog postupka na nacionalnom nivou radi utvrđivanja postojanja umišljaja, posebno prevare, kako je gore navedeno;

(g) Aktivna korupcija znači namjerno djelovanje lica koje obećava ili daje, direktno ili putem posrednika, korist službenom licu za sebe ili za treću osobu da postupi ili da se suzdrži od postupanja u skladu sa svojim dužnostima ili u obavljanju svojih

funkcija kršeći svoje službene dužnosti na način koji šteti ili bi mogao oštetiti finansijske interese Unije;

(h) Pasivna korupcija znači namjerno djelovanje državnog službenika koji, direktno ili putem posrednika, traži ili prima bilo koju vrstu koristi za sebe ili treću stranu, ili prihvata obećanje takve koristi, da djeluje ili da se suzdrži od postupanja u skladu sa svojom dužnošću ili u obavljanju svojih funkcija kršeći svoje službene dužnosti na način koji šteti ili bi mogao oštetiti finansijske interese Unije;

(i) Sukob interesa znači da je nepristrano i objektivno obavljanje funkcija finansijskog dužnosnika ili drugog lica ugroženo iz razloga koji uključuju porodicu, emocionalni život, političku ili nacionalnu pripadnost, privredni interes ili bilo koji drugi direktni ili indirektni lični interes;

(j) Primarni upravni ili sudski nalaz znači prvu pisanu ocjenu nadležnog tijela, bilo upravnog ili sudskog, koja na osnovu konkretnih činjenica zaključuje da je počinjena nepravilnost. Ovo ne dovodi u pitanje mogućnost da se ovaj zaključak naknadno može revidirati ili povući kao rezultat razvoja događaja tokom upravnog ili sudskog postupka.

Definicije navedene u ovom članu neće se tumačiti kao da se njima uvode nove vrste krivičnih djela u krivični zakon korisnika instrumenta IPA III, niti kao njegove izmjene i dopune.

ODJELJAK VI PRAĆENJE, EVALUACIJA I IZVJEŠTAVANJE

GLAVA I PRAĆENJE

Član 52. Odbor za praćenje IPA

(1) Komisija i korisnik instrumenta IPA III uspostavljaju Odbor za praćenje IPA najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog sporazuma o finansiranju. Ovaj odbor ispunjava i odgovornosti Odbora za praćenje instrumenta IPA prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 1085/2006[1] ("Uredba o IPA") i Uredbi o IPA.

(2) Odbor za praćenje IPA provjerava ukupnu efikasnost, efektivnost, kvalitet, koherentnost, koordinaciju i usklađenost provođenja svih programa u cilju ispunjavanja ciljeva utvrđenih u sporazumima o finansiranju, programskom okviru IPA III i Strateškom odgovoru. U tu svrhu, prema potrebi, zasniva se na informacijama koje dostavljaju sektorski odbori za praćenje i druge postojeće centralne koordinacione strukture korisnika instrumenta IPA III.

(3) Odbor za praćenje IPA može dati prijedloge Komisiji, NIPAC-u i NAO-u u cilju osiguravanja bolje koherentnosti i koordinacije pomoći u okviru IPA III, kako je predviđeno programskim okvirom IPA III ili Uredbom o IPA III, te u cilju poboljšanja cjelokupne efikasnosti, efektivnosti, efekta i održivosti takve pomoći. Također može dati preporuke za korektivne radnje relevantnim sektorskim odborima za praćenje kako bi se osiguralo postizanje ciljeva IPA III i poboljšala efikasnost i efektivnost pomoći u okviru IPA III. U tu svrhu, prema potrebi, uzima u obzir zaključke i preporuke donesene u praćenju i evaluacijama koje su pokrenuli Komisija ili korisnik instrumenta IPA III.

(4) Odbor za praćenje IPA sastoji se od predstavnika Komisije, NIPAC-a i drugih relevantnih tijela i tijela korisnika IPA III i, prema potrebi, bilateralnih donatora, međunarodnih organizacija, međunarodnih finansijskih institucija i drugih dionika, poput civilnih društva i organizacije privatnog sektora. Predstavnici dionika biraju se prema pravilima i kriterijima definiranim poslovnikom o radu Odbora za praćenje IPA i u dogovoru s Komisijom.

(5) Predstavnik Komisije i NIPAC-a supredsjedava sastancima Odbora za praćenje IPA.

(6) Odbor za praćenje IPA donosi svoj poslovnik o radu u dogovoru s NIPAC-om, NAO-om i Komisijom.

(7) Odbor za praćenje IPA sastaje se najmanje jednom godišnje. Ad hoc sastanci mogu se sazvati i na inicijativu Komisije ili korisnika instrumenta IPA III, posebno na tematskoj osnovi.

(8) Ukoliko nisu uspostavljeni sektorski odbori za praćenje, kako je navedeno u članu 53, Odbor za praćenje IPA vršit će funkcije navedene u stavu 7. tog člana.

Član 53. Sektorski odbori za praćenje

(1) Korisnik instrumenta IPA III mora imati uspostavljene IPA sektorske odbore za praćenje godišnjih i višegodišnjih programa koje u indirektnom upravljanju provodi korisnik instrumenta IPA III, a koji se finansiraju prema Uredbi o IPA, Uredbi o IPA II i Uredbi o IPA III u određenom sektoru ili programu. Takvi će odbori biti uspostavljeni najkasnije šest mjeseci nakon stupanja na snagu prvog sporazuma o finansiranju u tom sektoru.

(2) U skladu s načelom proporcionalnosti, u slučaju godišnjih programa koji se provode u indirektnom upravljanju, ugovorom o finansiranju može se odustati od obaveze osnivanja IPA sektorskog odbora za praćenje.

(3) Ako postoji IPA sektorski odbor za praćenje, taj odbor može, osim višegodišnjih programa koji se provode u indirektnom upravljanju, pratiti i druge godišnje programe direktnom ili indirektnom upravljanja u istom konkretnom sektoru. Ova se odredba ne odnosi na programe u okviru IPARD-a III.

(4) Potkrijepljeni izvještajima koje dostavlja Upravljačko tijelo prije sastanaka, sektorski odbori za praćenje posebno će:

(a) pregledati efikasnost, efektivnost, kvalitet, koordinaciju i usklađenost provođenja programa;

(b) preispitati napredak u ispunjavanju ciljeva, postizanju planiranih efekata i rezultata, te ocjenjivati efekat i održivost pomoći IPA III, uz osiguravanje usklađenosti s dijalogom u domenu javnih politika, kao i s relevantnim strategijama centralnog i regionalnog sektora i višedržavnim i/ili regionalnim aktivnostima u zemlji korisnika instrumenta IPA III;

(c) razmotriti godišnje izvještaje o provođenju, uključujući izvršenje finansijskih obaveza pri provođenju programa;

(d) ispitati relevantne nalaze i zaključke kao i prijedloge za korektivne naknadne akcije koje proizilaze iz provjera na licu mjesta, praćenja, evaluacija i revizija, ako su dostupni;

(e) raspravljati o svim relevantnim aspektima funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole;

(f) raspravljati o svim problematičnim pitanjima i radnjama;

(g) ako je potrebno, razmotriti ili dati prijedloge za izmjenu programa i poduzeti bilo koje druge korektivne radnje kako bi se osiguralo postizanje ciljeva i poboljšala efikasnost, efektivnost, efekat i održivost pomoći u okviru IPA III;

(h) pregledati poduzete mjere informiranja, javnosti, transparentnosti i komunikacije i vidljivosti, u skladu s članovima 23. i 24.

Druge posebne odredbe mogu se utvrditi u sektorskim ili sporazumima o finansiranju.

(5) Operativni zaključci, uključujući sve preporuke, bit će doneseni na kraju sastanaka sektorskih odbora za praćenje. Ovi zaključci podliježu odgovarajućem praćenju i reviziji na sljedećim sastancima odbora i bit će osnova za izvještavanje Odbora za praćenje IPA o napretku postignutom u skladu s članom 52, stav (2).

[1] Uredba Vijeća (EZ) br. 1085/2066 od 17. jula 2006. godine kojom se uspostavlja Instrument za pretpristupnu pomoć (IPA) SL. L. 210, 03.jula 2006. godine, str. 82)

(6) Svaki sektorski odbor za praćenje donosi svoj poslovnik o radu, koji se sastavlja uz konsultacije s Upravljačkim tijelima i posredničkim tijelima, NIPAC-om i Komisijom.

(7) Sektorski odbor za praćenje sastavljen je od predstavnika relevantnih službi i tijela korisnika instrumenta IPA III, drugih dionika kao što su privredni, društveni i okolišni partneri, te međunarodne organizacije, međunarodne finansijske institucije i civilno društvo. Komisija učestvuje u radu odbora. Predstavnici dionika biraju se prema pravilima i kriterijima definiranim poslovnikom o radu. Viši predstavnik korisnika instrumenta IPA III predsjedavat će sastancima sektorskog odbora za praćenje. Zavisno od programa, Komisija može supredsjedati sastancima odbora.

(8) Sektorski odbori za praćenje sastaju se najmanje dva puta svakih dvanaest mjeseci. Ad hoc sastanci se također mogu sazvati.

GLAVA II EVALUACIJA

Član 54. Evaluacija pomoći u okviru instrumenta IPA III

(1) Pomoć u okviru IPA III podliježe evaluaciji, u skladu s članom 13. Uredbe o IPA III, članom 34. Finansijske uredbe i Poglavljem V, GLAVA II Uredbe o NDICI-ju. Cilj evaluacije je poboljšati njezinu relevantnost, koherentnost, kvalitet, efikasnost, efektivnost, efekat, dodanu vrijednost Unije, održivost pomoći u okviru IPA III i sinergiju s relevantnim dijalogom u domenu javne politike.

(2) Ciljevi evaluacije uključuju:

(a) ocjenjivanje uslova za provođenje pomoći, njenog efekta, kako budućeg tako i trenutnog, te dosljednosti pomoći s ciljevima politike utvrđenim u pogledu postizanja dugoročnih efekata i ciljeva;

(b) evaluaciju postizanja dogovorenih rezultata (izlaznih rezultata, ishoda, efekata) u cilju postizanja zacrtanih dugoročnih i globalnih ciljeva;

(c) ocjenjivanje procesa programiranja i sistema praćenja te, prema potrebi, provedbenih aranžmana;

(d) promicanje odgovornosti za pomoć u odnosu na institucije EU i javnost u pogledu postizanja vrijednosti za novac i korištenja sredstava;

(e) naučene lekcije s ciljem poboljšanja kvaliteta i izgleda budućih politika, strategija i intervencija. Stoga će evaluacija biti pravovremena i njeni nalazi će se uzeti u obzir kako u sljedećem ciklusu programiranja i provođenja, tako i u odluci o dodjeli sredstava.

(3) Evaluacije se mogu provoditi na nivou projekta i programa, te na strateškom nivou. Strateške evaluacije pokrivaju instrumente (uključujući budžetsku podršku), teme, IPA korisnike ili regione.

(4) Mogu se provoditi ex-ante evaluacije. Ove evaluacije imaju za cilj optimizirati raspodjelu budžetskih sredstava u okviru programa i poboljšati kvalitet programiranja. Pomoću tih evaluacija identificirat će se i procijeniti razlike, nedostaci i potencijal za razvoj, ciljevi koje treba postići, očekivani rezultati, kvantificirani ciljevi, usklađenost, ako je potrebno, predložene strategije i kvaliteta postupaka za provođenje, praćenje, ocjenjivanje i finansijsko upravljanje.

(5) Retrospektivnom i ex-post evaluacijom ocjenjuje se relevantnost, efikasnost, efektivnost, koherentnost, uticaj, održivost i dodana vrijednost EU pomoći u okviru IPA III u odnosu na postizanje ciljeva postavljenih u programskim dokumentima.

(6) Dugoročni efekti i održivost pomoći u okviru IPA III ocjenjuju se u skladu s važećim pravilima i postupcima, kao i relevantnim zakonodavstvom Unije.

(7) Odbor za praćenje IPA i sektorski odbori za praćenje uzimaju u obzir preporuke i zaključke evaluacije.

(8) Komisija će razviti metode evaluacije, uključujući standarde kvaliteta[1] i mjerljive pokazatelje. Korisnici instrumenta IPA III će se prilikom provođenja evaluacija pridržavati takvih metoda.

Član 55. Evaluacije koje vrši Komisija

(1) Kada Komisija vrši evaluacije pomoći u okviru IPA III, korisnik instrumenta IPA III će olakšati pristup podacima i svim relevantnim informacijama potrebnim za provođenje evaluacija, uključujući olakšavanje razgovora s relevantnim dionicima.

Član 56. Evaluacije koje vrši korisnik instrumenta IPA III u indirektnom upravljanju

(1) Korisnik instrumenta IPA III koji provodi finansiranje u okviru IPA III u indirektnom upravljanju odgovoran je za provođenje evaluacija programa kojima upravlja, u skladu s članom 54.

(2) Korisnik instrumenta IPA III će, u dogovoru s Komisijom, izraditi plan evaluacije u kojem će se prikazati aktivnosti evaluacije koje će se provesti u različitim fazama provođenja.

GLAVA III IZVJEŠTAVANJE

Član 57. Dodatne definicije u okviru izvještavanja

(1) "Period od 12 mjeseci" je period od 1. jula prethodne fiskalne godine do 30. juna tekuće fiskalne godine, osim ako je drugačije predviđeno sektorskim ili finansijskim sporazumom.

(2) "Priznati trošak" znači trošak koji je nastao (za primaoca), koji je prihvaćen (od strane Posredničkog tijela za finansijsko upravljanje) i plaćen (od strane Posredničkog tijela za finansijsko upravljanje).

Član 58. Jezik i format

(1) Svi izvještaji, finansijski izvještaji, izjave i obračuni koji se odnose na pripremu ili provođenje pomoći u okviru IPA III dostavljaju se Komisiji na engleskom jeziku.

(2) NAO će, uz podršku Računovodstvene službe, uspostaviti obračunski računovodstveni sistem za evidentiranje i pohranjivanje, u elektronskom obliku, tačne, potpune i pouzdane računovodstvene evidencije za svaki IPA III program/akciju/operaciju koje u indirektnom upravljanju provodi korisnik instrumenta IPA III. NAO će ga koristiti kao osnovu za izradu zahtjeva za plaćanje, obračuna, finansijskih izvještaja i izvještaja.

(3) Korisnik instrumenta IPA III uspostavit će informacioni sistem upravljanja za evidentiranje i pohranjivanje, u elektronskom obliku, podataka o svakom IPA III programu/radnji/operaciji potrebnim za planiranje, provođenje, upravljanje, praćenje, evaluaciju, provjere i revizije pomoći u okviru IPA III.

(4) Korisnik IPA III utvrđuje tehničke specifikacije sistema iz stavova (2) i (3) radi maksimalne automatizacije izvještavanja i razmjene podataka u elektronskom obliku.

(5) Komisija može uspostaviti vlastite informacione sisteme i zahtijevati od korisnika instrumenta IPA III da preuzme aktivnu ulogu u njihovom razvoju i korištenju.

Član 59. Opći zahtjevi za izvještavanje od strane NIPAC-a

(1) NIPAC će do 15. februara svake godine dostavljati Komisiji godišnji izvještaj o provođenju finansijske pomoći pružene prema Uredbi o IPA, Uredbi o IPA II i Uredbi o IPA III u prethodnoj fiskalnoj godini.

[1] U skladu s kriterijima ocjenjivanja iz bolje regulative i OECD-a/DAC-a, te dobrim metodama i tehnikama evaluacije.

(2) Izvještaj će slijediti model koji je Komisija stavila na raspolaganje, a posebno uključuje:

(a) programiranje pomoći, napredak u provođenju, probleme koji su se pojavili i poduzete korektivne mjere, praćenje nadzora i evaluacije;

(b) komunikaciju i vidljivost, te napore za koordinaciju donatora;

(c) napredak ostvaren u postizanju ciljeva navedenih u strateškim dokumentima i programima, mjereno relevantnim pokazateljima;

(d) preporuke za nadolazeći period.

Ako obuhvata programe koje u indirektnom upravljanju provodi korisnik IPA III, izvještaj će se zasnivati na informacijama koje daju Upravljačka tijela i posrednička tijela, a obuhvata napredak ostvaren u provođenju povjerenih zadaća, uključujući sve nastale probleme i poduzete korektivne mjere.

(3) Dodatni zahtjevi za izvještavanje od NIPAC-a mogu se utvrditi sektorskim ili sporazumima o finansiranju, uključujući zahtjeve za izvještavanje za operativne programe iz člana 16, stav 5. i programe iz člana16, stav 7.

Član 60. Zahtjevi za izvještavanje od strane NIPAC-a u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III

Najkasnije šesnaest mjeseci nakon završetka provođenja svakog programa, NIPAC dostavlja Komisiji konačni izvještaj o provođenju tog programa koji pokriva cijeli period provođenja, uključujući naročito podatke o očekivanim i stvarnim postignutim rezultatima, te finansijske informacije vezane za izvođenje aktivnosti.

Član 61. Zahtjevi za izvještavanje od strane NAO-a u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III

(1) NAO će do 15. januara svake godine u elektronskom obliku dostavljati Komisiji i Revizorskom tijelu izvadak podataka koji se nalaze u računovodstvenom sistemu na dan 31. decembra prethodne fiskalne godine. Uz njega se prilaže godišnji računovodstveni izvještaj s krajnjim datumom koji koristi ad hoc model koji osigurava Komisija.

(2) NAO će do 15. februara svake godine, uz kopiju NIPAC-u i Revizorskom tijelu, dostaviti Komisiji sljedeće podatke za prethodnu fiskalnu godinu:

(a) godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje na obračunskoj osnovi, sastavljene u skladu s formatom finansijskih izvještaja ili izvještaja priloženih uz sporazum o finansiranju, koji jasno razlikuju priznate troškove i izvršena plaćanja;

(b) izvještaj o sistemu upravljanja i kontrole, uključujući:

(i) sažetak izvještaja o verifikaciji i kontrola koje provodi Upravljačka struktura,

(ii) analizu prirode, uzroka, obima i učinka finansijskih pogrešaka,

(iii) sažetak suštinskih promjena sistema upravljanja i kontrole, pravila ili postupaka korisnika instrumenta IPA III, s analizom njihovog uticaja na upravljanje sredstvima Unije,

(iv) samoprocjenu funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole, u skladu sa zahtjevima iz člana 12, stav (3) i Priloga B, s identificiranim slabostima i poduzetim ili planiranim korektivnim radnjama;

(c) status akcionih planova i daljnje aktivnosti u vezi s revizorskim izvještajima koje izdaju Revizorsko tijelo, službe unutrašnje revizije i Komisija;

(d) godišnju izjavu o upravljanju po programu, sastavljenu u skladu s Prilogom C; ako potvrde koje se zahtijevaju Prilogom C nisu dostupne, NAO izdaje godišnju izjavu o upravljanju s rezervama obavještavajući Komisiju o razlozima i mogućim posljedicama, zajedno s poduzetim ili planiranim radnjama za popravljanje situacije i zaštitu finansijskih interesa Evropske unije.

(3) Do 31. jula svake godine, osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju, NAO šalje Komisiji i Revizorskom tijelu finansijske izvještaje ili izvještaje na obračunskoj osnovi za period od 12 mjeseci koji je završio 30. juna iste godine. Sastavljaju se u skladu s formatom finansijskih izvještaja ili izvještaja priloženih uz sporazum o finansiranju, koji jasno razlikuju priznate troškove i izvršena plaćanja.

(4) Najkasnije šesnaest mjeseci nakon završetka provođenja svakog programa, NAO će poslati Komisiji konačni izvještaj o izdacima programa prema modelu koji je osigurala Komisija. Ako je primjenjivo, taj izvještaj mora biti popraćen konačnim zahtjevom za plaćanje.

(5) Svi finansijski izvještaji, izvještaji i obračuni iz ovog člana moraju biti ovjereni od strane NAO-a. Certifikacija znači potvrdu potpunosti, tačnosti i istinitosti finansijskih izvještaja, izvještaja i obračuna.

(6) Dodatni zahtjevi za izvještavanje od strane NAO-a mogu se utvrditi sektorskim ili sporazumom o finansiranju.

Član 62. Zahtjevi za izvještavanje od strane upravljačkih tijela u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III

(1) Upravljačka tijela i posrednička tijela dostavljaju sve potrebne informacije NIPAC-u, NAO-u i Revizorskom tijelu kako bi podržala njihov rad i pripremu njihovih izvještaja.

(2) Na početku svake godine, Upravljačka tijela i posrednička tijela dostavljaju NAO-u godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje na obračunskoj osnovi za prethodnu finansijsku godinu za programe za koje su odgovorni.

(3) Upravljačka tijela dužna su na početku svake godine NAO-u dostaviti godišnje izjave o upravljanju za prethodnu finansijsku godinu za programe u njihovoj nadležnosti. Ove godišnje izjave o upravljanju odnosit će se na sve bitne aspekte navedene u Prilogu C.

(4) Tačan obim izvještaja, izvještaja i izjava iz stavova (2) i (3), njihove predloške, metode pripreme, popratnu dokumentaciju i rokove definirat će NAO i utvrdit će se u radnim aranžmanima sklopljenim između NAO-a i svakog upravljačkog tijela.

(5) NIPAC i Komisija mogu zahtijevati od Upravljačkih tijela i Posredničkih tijela da sastavljaju ad-hoc, povremene ili periodične izvještaje o provođenju programa u njihovoj nadležnosti. Izvještaji se mogu podnijeti nadležnom sektorskom odboru za praćenje na ispitivanje.

(6) Dodatni zahtjevi za izvještavanje od strane Upravljačkih tijela i Posredničkih tijela mogu se utvrditi sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju.

Član 63. Zahtjevi za izvještavanje od strane Revizorskog tijela u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III

(1) Do 15. februara svake godine, osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju, Revizorsko tijelo dostavlja Komisiji i vladi korisnika instrumenta IPA III, s primjerkom NIPAC-u i NAO-u, godišnje revizorsko mišljenje u skladu s modelom navedenim u Prilogu E.

(2) Do 15. februara svake godine, osim ako je drugačije određeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju, Revizorsko tijelo dostavlja Komisiji godišnji izvještaj o revizorskim aktivnostima u skladu s modelom navedenim u Prilogu D, koji podupire godišnje revizorsko mišljenje iz stava (1).

(3) Rok do 15. februara iz stavova (1) i (2) Komisija može iznimno odgoditi do 1. marta, na opravdani zahtjev Revizorskog

tijela, osim ako je drugačije određeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju.

(4) U roku od tri mjeseca od dostavljanja završnog izvještaja o rashodima od strane NAO-a, Revizorsko tijelo šalje Komisiji revizorsko mišljenje o završnom izvještaju o rashodima u skladu s modelom iz Priloga F.

(5) Revizorsko mišljenje o završnom izvještaju o izdacima mora biti potkrijepljeno završnim izvještajem o revizorskoj aktivnosti prema modelu koji je dala Komisija.

(6) Revizorsko tijelo dužno je Komisiji dostaviti izvještaje o reviziji sistema čim se završi kontradiktorni postupak s relevantnim revidiranim subjektima.

(7) Daljnji posebni zahtjevi vezani za izvještaje i mišljenja Revizorskog tijela mogu se utvrditi u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju.

ODJELJAK VII ODREDBE O PROGRAMIMA PREKOGRANIČNE SARADNJE

GLAVA I OPĆE ODREDBE

Član 64. Oblici prekogranične saradnje

(1) Pomoć prema ovom odjeljku ima za cilj promicanje dobrosusjedskih odnosa, poticanje integracije Unije i promicanje društveno-privrednog razvoja kroz zajedničke lokalne i regionalne inicijative.

(2) Prekograničnom saradnjom pruža se pomoć za sljedeće:

(a) prekogranična saradnja između jedne ili više država članica i jednog ili više korisnika instrumenta IPA III;

(b) prekogranična saradnja između dva ili više korisnika instrumenta IPA III;

(c) učešće korisnika instrumenta IPA III u programima transnacionalne i međuregionalne saradnje ERDF-a.

(3) Ovaj odjeljak primjenjuje se na prekograničnu saradnju iz tačke (2)(b). Programska pravila koja se primjenjuju na programe iz stava 2, tačke (a) i (c) utvrđuju se u sporazumima o finansiranju koji se sklapaju u skladu s članom 5. Uredbe Interreg.

Član 65. Dodatne definicije za prekograničnu saradnju

(1) Za potrebe ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) "operacija" označava projekat, ugovor, aktivnost ili grupa projekata koje je odabrao javni naručilac predmetnog programa, ili za koje je on odgovoran, koji pridonose ciljevima jednog ili više prioriteta na koje se odnose;

(b) "podnosilac zahtjeva" označava fizičko lice ili subjekta a ili bez pravne osobnosti koji je podnio zahtjev u postupku dodjele granta.

(c) "korisnik" označava javno ili privatno tijelo, odgovorno za pokretanje i provođenje operacija u okviru programa prekogranične saradnje.

(d) "vodeći korisnik instrumenta IPA" označava korisnika instrumenta IPA III koji je imenovan voditeljem i stoga je domaćin javnog naručioca prekograničnog programa.

(e) "strukture prekogranične saradnje (CBC)" označavaju institucije uključene u pripremu i upravljanje datim programom prekogranične saradnje u svakom od učestvujućih korisnika IPA III. Odgovornosti svake od struktura prekogranične saradnje definirane su zavisno od načina upravljanja.

Član 66. Sufinansiranje

(1) Stopa sufinansiranja sredstvima Unije na nivou svakog tematskog prioriteta nije viša od 85% prihvatljivih rashoda programa prekogranične saradnje. Za tehničku pomoć, stopa sufinansiranja sredstvima Unije iznosi 100%.

GLAVA II PRAVILA PROGRAMIRANJA

Člana 67. Tematski prioriteti i koncentracija prekogranične saradnje u okviru instrumenta IPA III

(1) Tematski prioriteti sadržani u prilogu III Uredbe o IPA III grupirani su u tematske grupe u programskom okviru IPA III kako bi se pružila usmjerenija pomoć. Korisnik koji učestvuje u programu IPA III odabrat će najviše dva tematska klastera za svaki program prekogranične saradnje, uz tematski klaster "poboljšana sposobnost regionalnih i lokalnih vlasti za suočavanje s lokalnim izazovima".

(2) Programi prekogranične saradnje također uključuju posebno izdvajanje budžeta za tehničku pomoć kako je navedeno u članu 73.

Član 68. Geografska pokrivenost

Korisnici instrumenta IPA III koji su učesnici i Komisija dogovorit će se o popisu prihvatljivih regiona koji će biti uključeni u odgovarajući program prekogranične saradnje.

Član 69. Priprema, evaluacija, odobravanje i izmjene i dopune programa prekogranične saradnje

(1) Programi prekogranične saradnje izrađuju se u skladu s modelom programa koji daje Komisija, a zajednički ih pripremaju korisnici instrumenta IPA III koji su učesnici.

(2) Za svaki odabrani tematski prioritet, korisnici instrumenta IPA III koji su učesnici dogovorit će se o specifičnim ciljevima, očekivanim rezultatima, ciljevima i pokazateljima, te vrstama aktivnosti koje će biti podržane, uključujući identifikaciju glavnih ciljnih grupa i tipova podnosilaca zahtjeva.

(3) Program prekogranične saradnje vodeći korisnik instrumenta IPA III dostavlja Komisiji na odobrenje elektronskim putem.

(4) Komisija ocjenjuje dosljednost programa prekogranične saradnje s programskim okvirom IPA III i njihov efikasan doprinos odabranim tematskim prioritetima definiranim u Prilogu III Uredbe o IPA III.

(5) Komisija daje primjedbe u roku od tri mjeseca od dana podnošenja programa prekogranične saradnje. Korisnici IPA III koji učestvuju dužni su Komisiji dostaviti sve potrebne dodatne informacije i, prema potrebi, revidirati predloženi program prekogranične saradnje.

(6) Prije nego što odobri program prekogranične saradnje, Komisija mora osigurati da su sve njene primjedbe na odgovarajući način uzete u obzir.

(7) Na inicijativu korisnika instrumenta IPA III kao učesnika ili Komisije u dogovoru s korisnicima instrumenta IPA III kao učesnicima, programi prekogranične saradnje mogu se mijenjati.

(8) Zahtjevi za izmjenu programa prekogranične saradnje koje podnose korisnici instrumenta IPA III kao učesnici moraju biti propisno obrazloženi, a posebno će se navesti očekivani efekat izmjena programa prekogranične saradnje na postizanje njegovih ciljeva. Ovim zahtjevima prilaže se revidirani program. Stavovi (3) do (6) primjenjuju se na izmjene programa prekogranične saradnje.

(9) Odobrenje Komisije nije potrebno za ispravke isključivo službeničke ili uredničke prirode koje ne utiču na provođenje programa prekogranične saradnje. Korisnici instrumenta IPA III koji učestvuju dužni su pravodobno obavijestiti Komisiju o takvim ispravcima nakon što budu provedeni.

Izmjene se mogu zahtijevati u jednom od sljedećih slučajeva ili više njih:

(a) nakon revizije programskog okvira IPA III koja dovodi do promjena u strategijama koje bitno utiču na programe prekogranične saradnje, uključujući promjene u mjestu javnog naručioca ili u finansijskom planu;

(b) nakon značajnih društveno-ekonomskih promjena u programskom području;

(c) kako bi se uzele u obzir velike promjene prioriteta Unije, korisnika instrumenta IPA III ili regionalnih prioriteta;

(d) nakon rezultata evaluacija iz člana 55.

Član 70. Bilateralni sporazumi između država korisnica instrumenta IPA III koji se odnose na upravljanje programima prekogranične saradnje koji se provode po indirektnom upravljanju

(1) U indirektnom upravljanju, korisnici instrumenta IPA III kao učesnici će tokom trajanja programa prekogranične saradnje zaključiti bilateralni sporazum kojim se utvrđuju njihove odgovornosti za provođenje relevantnog programa prekogranične saradnje. Bilateralni aranžman uključuje:

(a) opis glavnih provedbenih struktura i njihovih uloga i odgovornosti;

(b) opis aranžmana upravljanja, finansija, kontrole i revizije za program prekogranične saradnje;

(c) glavne provedbene postupke uključujući postupak odabira operacija i praćenje na nivou operacija i cjelokupnog programa prekogranične saradnje;

(d) odredbe kojima se osigurava zakonitost i pravilnost izdataka korisnika i da se provode provjere navedene u klauzuli 8, stav (1), tačke (b) i (c) Priloga A;

(e) korektivne mjere u slučaju poteškoća u provođenju;

(f) odredbe koje jemče dobro finansijsko upravljanje sredstvima dodijeljenim programu prekogranične saradnje i povrat nepropisno plaćenih iznosa;

(g) postupke za oslobađanje od poreza iz člana 28;

(h) pojedinosti o finansijskom upravljanju programom, uključujući plaćanja između korisnika instrumenta IPA III, vođenje evidencije, obaveze izvještavanja i nepravilnosti.

GLAVA III OPERACIJE

Član 71. Odabir operacija

(1) Operacije odabrane u okviru programa prekogranične saradnje imat će jasne prekogranične efekte i koristi.

(2) Poslove u okviru programa prekogranične saradnje javni naručilac će odabrati putem poziva za dostavu prijedloga koji pokrivaju cijelo prihvatljivo područje.

(3) Korisnici instrumenta IPA III kao učesnici mogu identificirati i aktivnosti izvan poziva za podnošenje prijedloga. U tom slučaju, operacije se posebno navode u programu prekogranične saradnje iz člana 69.

(4) Operacije odabrane za prekograničnu saradnju uključuju korisnike iz najmanje dva korisnika instrumenta IPA III kao učesnika. Korisnici će sarađivati u razvoju i provođenju operacija. Osim toga, oni će sarađivati u zapošljavanju osoblja ili finansiranju operacija ili oboje.

(5) Operacija se može provesti u jednom korisniku instrumenta IPA III kao učesniku, pod uslovom da se identificiraju prekogranični efekti i koristi.

Član 72. Korisnici

(1) Korisnici se određuju kod korisnika instrumenta IPA III koji učestvuje u programu.

(2) Korisnici su dužni imenovati jednog od njih za vodećeg korisnika. Vodeći korisnik osigurava provođenje cijele operacije, prati da se operacija provodi u skladu s uslovima navedenim u ugovoru i utvrđuje aranžmane s drugim korisnicima kako bi jemčio dobro finansijsko upravljanje sredstvima dodijeljenim operaciji, uključujući aranžmane za povrat nepropisno plaćenih iznosa.

Član 73. Tehnička pomoć

(1) Svaki program prekogranične saradnje sadrži posebnu budžetsku stavku za podršku tehničke pomoći, koja je ograničena na 10% doprinosa EU programu prekogranične saradnje.

(2) Podrška tehničke pomoći može uključivati, između ostalog:

(a) pripremu, upravljanje, praćenje, evaluaciju, informiranje, komunikaciju, umrežavanje, rješavanje sporova, kontrolu i revizorske aktivnosti povezane s provođenjem programa;

(b) aktivnosti za jačanje administrativnih kapaciteta za provođenje programa;

(c) aktivnosti za smanjenje administrativnog opterećenja za korisnike, uključujući sisteme za elektronsku razmjenu podataka, i aktivnosti za jačanje kapaciteta i razmjenu najboljih praksi između nadležnih tijela korisnika instrumenta IPA III koji učestvuju i korisnika za upravljanje pomoći IPA III.

(d) finansiranje Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

(3) Podrška tehničke pomoći može se odnositi i na prethodne i naredne programske periode.

(4) U skladu s članom 29, stav (2), izdaci za tehničku pomoć za podršku u pripremi programa prekogranične saradnje i za uspostavljanje sistema upravljanja i kontrole mogu biti prihvatljivi prije potpisivanja relevantnog sporazuma o finansiranju, ugovora i dodataka u slučajevima predviđenim članom 27, stav 6. Uredbe NDICI.

GLAVA IV PROVOĐENJE

Članak 74. Modaliteti provođenja

Programi prekogranične saradnje provode se u direktnom ili indirektnom upravljanju s vodećim korisnikom instrumenta IPA III.

GLAVA V PROGRAMSKA STRUKTURA I TIJELA I NJIHOVE ODGOVORNOSTI

Člana 75. Strukture i tijela za upravljanje CBC-om

(1) Sljedeće strukture navedene u članu 10. učestvovat će u upravljanju programima prekogranične saradnje (CBC) kod korisnika instrumenta IPA III:

a) NIPAC-ovi zemalja koje učestvuju u programu prekogranične saradnje i, gdje je primjenjivo, koordinatori teritorijalne saradnje, koji su zajednički odgovorni za osiguravanje da su ciljevi postavljeni u predloženim programima prekogranične saradnje u skladu s ciljevima iz programskog okvira IPA III;

b) NAO i upravljačku strukturu vodećeg korisnika IPA III kada se prekogranični program provodi u indirektnom upravljanju;

c) strukture prekogranične saradnje u svim učestvujućim korisnicima instrumenta IPA koje će blisko sarađivati u programiranju i provođenju relevantnog programa prekogranične saradnje. U slučaju indirektnog upravljanja, struktura prekogranične saradnje u vodećem korisniku instrumenta IPA III obavlja poslove Upravljačkog tijela. Upravljačko tijelo će odrediti posredničke tijela.

d) Revizorsko tijelo kako je navedeno u članu 10, stav (1), tačka e) kada se prekogranični program provodi u indirektnom upravljanju s korisnikom instrumenta IPA III.

(2) Korisnici instrumenta IPA koji u njemu učestvuju dužni su za svaki program prekogranične saradnje uspostaviti Zajednički odbor za praćenje ("JMC"), koji će također obavljati ulogu sektorskog odbora za praćenje iz člana 53.

(3) Uspostavlja se Zajednički tehnički sekretarijat ("JTS") za pomoć Komisiji i strukturama i tijelima za upravljanje programom, uključujući JTS. Isti zajednički tehnički sekretatijat

može pomagati u pripremi i provođenju više od jednog programa prekogranične saradnje.

Član 76. Strukture prekogranične saradnje i Upravljačko tijelo

(1) U okviru administracije svakog korisnika instrumenta IPA III kao učesnika, uspostavljaju se strukture za prekograničnu saradnju radi pripreme, provođenja i upravljanja programima prekogranične saradnje. Ista struktura prekogranične saradnje može se koristiti za više programa prekogranične saradnje.

(2) U indirektnom upravljanju, struktura prekogranične saradnje vodećeg korisnika instrumenta IPA III obavlja poslove Upravljačkog tijela.

(3) Strukture prekogranične saradnje korisnika instrumenta IPA III kao učesnika usko će sarađivati na poslovima od zajedničkog interesa. One zajedno ispunjavaju sljedeće funkcije i preuzimaju sljedeće odgovornosti:

(a) pripremaju programe prekogranične saradnje u skladu s članom 69, ili njihove revizije;

(b) pripremaju bilateralni aranžman u skladu s članom 70. u slučaju indirektnog upravljanja i osiguravaju njegovo provođenje;

(c) sarađuju u osiguravanju ispunjavanja zadaća iz stavova 4. i 5. ovog člana;

(d) osiguravaju učešće na sastancima JMC-a i drugim bilateralnim sastancima;

(e) imenuju svoje predstavnike u JMC-u;

(f) uspostavljaju Zajednički tehnički sekretarijat (JTS) i osiguravaju da ima odgovarajuće osoblje;

(g) pripremaju i provode strateške odluke JMC-a;

(h) podržavaju rad JMC-a i pružaju mu informacije potrebne za izvršavanje njegovih zadaća, posebno podatke koji se odnose na napredak operativnog programa u postizanju specifičnih ciljeva i zadataka po tematskom prioritetu, kako je utvrđeno u programu prekogranične saradnje;

(i) uspostavljaju sistem za prikupljanje pouzdanih informacija o provođenju programa prekogranične saradnje;

(j) sastavljaju godišnje i završne izvještaje o provođenju, kako je navedeno u članu 80;

(k) pripremaju i provode koherentan plan komunikacije i vidljivosti;

(l) sastavljaju godišnji plan rada za JTS koji odobrava JMC.

(4) Ako program prekogranične saradnje u indirektnom upravljanju provodi korisnik instrumenta IPA III, Upravljačko tijelo će, uz odredbe tačke 6. Priloga A:

(a) imenovati članove Odbora za ocjenjivanje s pravom glasa i osigurati da odbor za ocjenjivanje uključi još jednog člana s pravom glasa iz reda nevodećih korisnika instrumenta IPA III, dok će Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje imenovati predsjednika i sekretara Odbora, budući da je to u njegovoj ovlasti;

(b) pripremiti tehničku dokumentaciju potrebnu za pokretanje poziva u bliskoj saradnji s drugim učestvujućim korisnikom instrumenta IPA III;

(c) provesti operativno praćenje, pratiti tehničke aspekte operacija i potvrditi da su operacije provedene u bliskoj saradnji s drugim učestvujućim korisnikom instrumenta IPA III.

(5) Ako program prekogranične saradnje provodi u indirektnom upravljanju vodeći korisnik instrumenta IPA III, a strukture i tijela identificirana u članu 10, stav (1), tačke (a) do (d) ne mogu vršiti provjere upravljanja na cijelom programskom području, učestvujući korisnici instrumenta IPA III će se dogovoriti o tome kako će se takve funkcije provjere upravljanja provoditi. Aranžmani za provođenje takvih provjera bit će navedeni u bilateralnom sporazumu iz člana 70.

Član 77. Revizorsko tijelo

(1) Ako program prekogranične saradnje u indirektnom upravljanju provodi korisnik instrumenta IPA III, Revizorsko tijelo za program prekogranične saradnje bit će ono iz reda vodećeg korisnika IPA III.

(2) Ako Revizorsko tijelo iz stava 1. nema ovlaštenje za neposredno obavljanje svojih funkcija na cijelom području obuhvaćenom programom prekogranične saradnje, pomaže mu grupa revizora koja se sastoji od predstavnika svakog korisnika instrumenta IPA III koji učestvuje u programu prekogranične saradnje. Grupom revizora predsjedava Revizorsko tijelo vodeće zemlje. Posebni aranžmani za obavljanje takvih funkcija bit će navedeni u bilateralnom aranžmanu iz člana 70.

Član 78. Zajednički odbor za praćenje (JMC)

(1) Korisnici instrumenta IPA III koji učestvuju dužni su uspostaviti JMC najkasnije šest mjeseci od stupanja na snagu sporazuma o finansiranju.

(2) Svaki učestvujući korisnik IPA III mora imenovati svoje predstavnike u JMC-u.

(3) JMC se sastoji od predstavnika NIPAC-ova i koordinatora teritorijalne saradnje, prema potrebi, i predstavnika učestvujućih korisnika instrumenta IPA III (centralne, regionalne, lokalne vlasti), uključujući strukture prekogranične saradnje i, prema potrebi, drugih dionika kao što su organizacije civilnog društva. Komisija će učestvovati u radu JMC-a u svojstvu savjetnika.

(4) Nevodeći korisnik instrumenta IPA III predsjeda JMC-om.

(5) JMC se sastaje najmanje dva puta godišnje. Ad-hoc sastanci se također mogu sazvati na inicijativu učestvujućih korisnika instrumenta IPA III ili Komisije.

(6) JMC će donijeti svoj poslovnik o radu koji će se izraditi uz konsultacije sa strukturama prekogranične saradnje, NIPAC-ovima i Komisijom.

(7) Svaki učestvujući korisnik instrumenta IPA III ima jednako pravo glasa bez obzira na broj predstavnika koje je imenovao.

(8) JMC će:

(a) biti odgovoran za utvrđivanje tematskih prioriteta, posebnih ciljeva, ciljanih korisnika i posebnog fokusa svakog poziva za podnošenje prijedloga koji će odobriti Komisija;

(b) ispitati i dati savjetodavno mišljenje o popisu aktivnosti odabranih putem poziva za dostavu prijedloga prije odluke o dodjeli granta. Javni naručilac će donijeti konačnu odluku o dodjeli granta;

(c) pregledati napredak postignut u odnosu na postizanje posebnih ciljeva, očekivanih rezultata i ciljeva po tematskom prioritetu kako je navedeno u programu prekogranične saradnje, na osnovu informacija koje su dale strukture prekogranične saradnje učestvujućih korisnika instrumenta IPA III. Napredak će se pratiti prema pokazateljima postavljenim u programu prekogranične saradnje;

(d) ispitati relevantne nalaze i zaključke kao i prijedloge za korektivne naknadne radnje koje proizilaze iz provjera na licu mjesta, praćenja i evaluacija, ako su dostupni;

(e) odobriti svaki prijedlog za reviziju programa prekogranične saradnje. Kad god je potrebno, može dati prijedloge za izmjenu programa prekogranične saradnje kako je navedeno u članu 69, stav (7), kako bi se osiguralo postizanje ciljeva programa prekogranične saradnje i poboljšala efikasnost, efektivnost, efekat i održivost pomoći IPA III. JMC može dati i preporuke kako poboljšati provođenje programa prekogranične saradnje;

(f) ispitati i odobriti plan komunikacije i vidljivosti za program prekogranične saradnje;

(g) ispitati i odobriti plan evaluacije iz člana 56, stav (2);

(h) ispitati i odobriti godišnje i završne izvještaje o provođenju iz člana 80;

(i) ispitati i odobriti godišnji plan rada Zajedničkog tehničkog sekretarijata.

(9) JMC će izvijestiti Odbor za praćenje IPA-e vodećeg korisnika instrumenta IPA III.

Član 79. Zajednički tehnički sekretarijat (JTS)

(1) Za svaki program prekogranične saradnje uspostavlja se JTS za pomoć Komisiji, strukturama prekogranične saradnje, Upravljačkom tijelu i JMC-u, prema potrebi. Smješten je kod vodećeg korisnika instrumenta IPA III. JTS može imati istureni ured u drugom učestvujućem korisniku instrumenta IPA III. JTS i istureni ured nalaze se u prihvatljivom području, osim ako je drugačije dogovoreno s Komisijom.

(2) Rad JTS-a finansira se iz budžeta tehničke pomoći.

(3) JTS se sastoji od članova osoblja koji dolaze iz oba korisnika instrumenta IPA III koji učestvuju u programu prekogranične saradnje.

(4) JTS-om upravlja struktura prekogranične saradnje vodećeg korisnika instrumenta IPA III.

(5) Svake godine strukture za prekograničnu saradnju pripremaju plan rada JTS-a i šalju ga JMC-u na ispitivanje i odobrenje.

(6) JTS ne smije učestvovati u, niti doprinijeti, provjerama upravljanja i odborima za ocjenjivanje.

(7) JTS može biti odgovoran, između ostalog, za sljedeće zadaće:

(a) organiziranje sastanaka JMC-a, uključujući izradu i distribuciju zapisnika;

(b) pomoć potencijalnim podnosiocima zahtjeva u traženju partnera i razvoju projekta, organizirajući informativne dane i radionice; razvijanje i održavanje mreže dionika;

(c) pomoć korisnicima i partnerima u provođenju aktivnosti;

(d) priprema, provođenje i izvještavanje o aktivnostima praćenja operacija prekogranične saradnje;

(e) uspostava sistema za prikupljanje pouzdanih informacija o provođenju programa prekogranične saradnje;

(f) pružanje ulaznih podataka za godišnje i završne izvještaje o provođenju prekograničnog programa;

(g) planiranje i provođenje informativnih kampanja i drugih aktivnosti vezanih za podizanje svijesti javnosti o programu prekogranične saradnje, uključujući objavljivanje promotivnog materijala o programu prekogranične saradnje i održavanje web-stranice programa prekogranične saradnje.

GLAVA VI IZVJEŠTAVANJE

Član 80. Godišnji i završni izvještaji o provođenju

(1) Za potrebe zahtjeva za izvještavanjem utvrđenog u okviru glave III, strukture za prekograničnu saradnju pripremaju godišnji izvještaj o provođenju i završni izvještaj o provođenju za svaki program prekogranične saradnje. Konačni izvještaj o provođenju može uključivati posljednji godišnji izvještaj. Izvještaj slijedi model priložen sporazumu o finansiranju.

(2) Nakon pregleda i odobrenja JMC-a, izvještaji se, prema potrebi, šalju NIPAC-u i NAO-u vodećeg korisnika IPA III. NIPAC vodećeg korisnika IPA III dostavlja izvještaje NIPAC-u ostalih korisnika IPA III koji učestvuju i Komisiji u skladu sa zahtjevima izvještavanja navedenim u glavi III.

ODJELJAK VIII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 81. Komunikacija

Razmjena informacija i dokumenata između Komisije i korisnika IPA III o programiranju, programima i njihovim izmjenama i dopunama, te dokumentacije koja se odnosi na provođenje programa bit će u najvećoj mogućoj mjeri elektronskim putem. Aranžmani koji se odnose na razmjenu podataka dogovaraju se između Komisije i korisnika IPA III i utvrđuju se u sektorskom ili sporazumu o finansiranju.

Član 82. Konsultacije

(1) Svako pitanje u vezi s izvršenjem ili tumačenjem ovog sporazuma podliježe konsultacijama između Strana koje će, prema potrebi, dovesti do izmjene i dopune ovog ugovora.

(2) U slučaju neispunjenja obaveze utvrđene ovim sporazumom, a koja nije bila predmet pravodobno poduzetih korektivnih mjera, Komisija može obustaviti ovaj sporazum u skladu s članom 90.

(3) Korisnik instrumenta IPA III može se u cijelosti ili djelimično odreći provođenja pomoći IPA III. U tu svrhu, korisnik instrumenta IPA III dužan je dostaviti obavještenje o tome najmanje 6 mjeseci unaprijed. Strane će iznijeti pojedinosti o navedenom odricanju u razmjeni pisama ili izmjenom relevantnog sporazuma o finansiranju, zavisno od slučaja.

Član 83. Primjenjivo pravo, rješavanje sporova

(1) Ovaj sporazum je uređen pravom EU-a.

(2) Ako se spor u vezi s tumačenjem, primjenom ili valjanošću Sporazuma ne može riješiti mirnim putem, riješit će se arbitražom u skladu s Pravilima za arbitražu PCA iz 2012. godine, podložno sljedećem:

(a) Sastav vijeća

Za zahtjeve od 500.000 eura ili više: vijeće će se sastojati od tri arbitra. Svaka stranka će imenovati jednog arbitra u roku od 40 kalendarskih dana nakon što je poslano obavještenje o arbitraži. Dva arbitra imenovana od strane stranaka će imenovati trećeg arbitra koji će djelovati kao predsjedavajući arbitar.

Za zahtjeve ispod 500.000 eura: vijeće će se sastojati od jednog arbitra, osim ako se stranke drugačije ne dogovore.

Ako se vijeće ne sastavi u roku od 80 kalendarskih dana nakon slanja obavještenja o arbitraži, bilo koja strana može zatražiti od Sekretarijata PCA-a ili drugog međusobno prihvatljivog drugog neutralnog tijela da imenuje potrebnog(e) arbitra(e).

(b) Sjedište

Sjedište arbitražnog vijeća je Haag, Holandija.

(c) Jezik

Jezik postupka bit će engleski ili drugi međusobno prihvatljivi službeni jezik Evropske unije. Dokazi se mogu predočiti i na drugim jezicima, ako se stranke dogovore.

(d) Postupak

Isključeno je pribjegavanje privremenim mjerama, intervencijama trećih strana i intervencijama amicus curiae.

Ako stranka zatraži od vijeća da s informacijama ili materijalom postupa povjerljivo, odluka se donosi u obliku obrazloženog naloga i nakon saslušanja druge strane (10 kalendarskih dana za podnošenje primjedbi). Vijeće će odvagnuti razloge zahtjeva, prirodu informacije i pravo na efikasnu sudsku zaštitu. Vijeće može posebno:

- učiniti objavljivanje podložnim određenim obavezama ili
- odlučiti se protiv otkrivanja, ali naručiti izradu nepovjerljive verzije ili sažetka informacija ili materijala koji sadrži dovoljno informacija da omogući drugoj strani da izrazi svoje stavove na smislen način.

Ako se od vijeća traži da sasluša predmet na zatvorenoj sjednici, odluka se donosi nakon saslušanja druge strane (10 kalendarskih dana za podnošenje očitovanja). Vijeće će uzeti u obzir razloge zahtjeva i prigovore druge strane (ako ih ima).

Ako se od vijeća zatraži tumačenje ili primjena prava Evropske unije, ono će prekinuti postupak i zatražiti od

"Predsjednika Visokog suda u Parizu"" (Président du Tribunal de grande instance de Paris, "juge d'appui"), u skladu s s članovima 1460. i 1505. francuskog Zakona o građanskom postupku zatražiti prethodnu odluku od Suda Evropske unije u skladu s članom 267. UFEU-a. Postupak pred arbitražnim sudom nastavlja se nakon donošenja odluke od strane juge d'appui. Odluka Suda i juge d'appui je obavezujuća je za vijeće.

Arbitražna odluka je konačna i obavezujuća za stranke i one će je izvršiti bez odgode.

Svaka strana može, međutim, zatražiti da presudu preispita Apelacioni sud u Haagu (Gerechtshof Den Haag) na osnovu primjenjivog nacionalnog prava. U tom slučaju, odluka se neće smatrati konačnom do završetka ovog postupka. Odluka revizorskog suda obavezujuća je za vijeće.

(e) Troškovi

Troškovi arbitraže sastoje se od:

- honorara i razumnih troškova arbitara,

- razumnih troškova vještaka i svjedoka koje je odobrilo vijeće, i

- naknada i troškova Sekretarijata PCA-a za arbitražni postupak (npr. catering, osiguravanje službenika, soba, tumačenje).

Honorar arbitara ne smije prelaziti:

- 30.000 eura po arbitru ako je sporni iznos manji od 1.000.000 eura

- 9% osporenog iznosa ako je taj iznos veći od 1.000.000 eura. U svakom slučaju, honorar arbitara ne može prelaziti 300.000 eura.

Troškove arbitraže snose stranke u jednakom dijelu, osim ako nije drugačije ugovoreno.

Stranke snose svoje troškove pravnog zastupanja i druge troškove koji su im nastali u vezi s arbitražom.

(f) Privilegije i imuniteti

Sporazum o vođenju arbitraže prema arbitražnim pravilima PCA iz 2012. godine ne predstavlja i ne može se tumačiti kao odricanje od privilegija ili imuniteta bilo koje od strana na koje imaju pravo.

Član 84. Sporovi s trećim stranama

(1) Ne dovodeći u pitanje nadležnost bilo kojeg suda određenog u ugovoru finansiranom iz instrumenta IPA III kao nadležnog suda za sporove koji proizilaze iz ugovora između strana u njemu, Unija uživa na području [korisnika instrumenta IPA III] imunitet od tužbe, uključujući arbitražu, osim kako je predviđeno u članu 83. ovog ugovora, i pravni postupak u vezi s bilo kojim sporom između Evropske komisije i/ili korisnika IPA III i treće strane, ili između trećih strana, koji se direktno ili indirektno odnosi na pružanje pomoći IPA III korisniku instrumenta IPA III prema ovom sporazumu, osim ako se Unija izričito odrekla imuniteta.

(2) Korisnik IPA III će u bilo kojem pravnom ili upravnom postupku pred sudom, tribunalom ili administrativnom instancom u [korisniku instrumenta IPA III] zadržati ovaj imunitet i zauzeti stav koji u potpunosti uzima u obzir interese Unije. Prema potrebi, korisnik instrumenta IPA III i Komisija nastavljaju s prethodnim konsultacijama o stajalištu koje treba zauzeti.

Član 85. Obavještenja

(1) Svaka komunikacija u vezi s ovim sporazumom bit će u pisanom obliku i na engleskom jeziku. Svaka komunikacija mora biti potpisana i dostavljena kao izvorni dokument ili skenirani izvorni dokument.

(2) Svaka komunikacija u vezi s ovim ugovorom bit će poslana na sljedeće adrese:

Za Komisiju:

European Commission

Directorate-General for Neighbourhood and Enlargement Negotiations

Rue de la Loi 15B-1049 Brussels, Belgium

E-mail: NEAR-D@ec.europa.eu

Za korisnika instrumenta IPA III:

Nacionalni IPA koordinator

Direkcija za evropske integracije

Đoke Mazalića 5

71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

e-mail: kabinet.dei@dei.gov.ba

Član 86. Prilozi

Prilozi ovog sporazuma sastavni su dio ovog sporazuma.

Član 87. Stupanje na snagu

Ovaj sporazum stupa na snagu na dan kada posljednja strana u pisanom obliku obavijesti drugu o svom odobrenju u skladu sa zakonodavstvom ili postupkom te Strane.

Član 88. Primjenjivost Okvirnog sporazuma za IPA II

Okvirni sporazumi potpisani između Komisije i Bosne i Hercegovine ostaju primjenjivi na pomoć usvojenu u okviru prethodnih pretpristupnih instrumenata, sve dok se takva pomoć ne dovrši u skladu s uslovima relevantnih okvirnih sporazuma.

Član 89. Izmjene i dopune

Ovaj sporazum će se revidirati nakon srednjoročne evaluacije Instrumenta pretpristupne pomoći.

Svaka izmjena i dopuna o kojoj se Strane dogovore bit će u pisanom obliku i činit će dio ovog sporazuma. Takva izmjena i dopuna stupa na snagu u skladu s postupkom utvrđenim u članu 87. Komisija može jednostrano mijenjati ili ažurirati Priloge, osim Priloga A.

Član 90. Obustava od strane Komisije i raskid

(1) Ovaj sporazum bit će na snazi na neodređeno vrijeme, osim ako ga Komisija ne obustavi ili ne raskine pismenim obavještenjem bilo koje od stranaka. Obustava od strane Komisije stupa na snagu odmah, osim ako nije drugačije obaviješteno. Raskid stupa na snagu 3 mjeseca od datuma pisanog obavještenja.

(2) Obustavom od strane Komisije ili raskidom ovog sporazuma od bilo koje od Strana, Komisija će obustaviti ili ukinuti svaku pomoć koja je još u toku, osim za poštovanje stečenih prava prema određenim ugovorima finansiranim iz IPA-e.

Član 91. Mjere ograničavanja EU-a

(1) Definicije

(a) "Mjere ograničavanja EU-a" označavaju mjere ograničavanja donesene u skladu s Ugovorom o Evropskoj uniji (TEU) ili Ugovorom o funkcioniranju Evropske unije (UFEU).

(b) "Ograničena osoba" označava sve subjekte, pojedince ili grupe pojedinaca koje je EU odredila kao podložne Mjerama ograničenja EU-a[1].

(2) U svim svojim odnosima, stranke priznaju da se prema pravu EU-a nikakvi fondovi ili privredni resursi EU-a ne smiju direktno ili indirektno staviti na raspolaganje Ograničenim osobama ili u njihovu korist.

(3) Korisnik IPA III osigurava da nijedna transakcija koja je predmet provjerenog kršenja popisa sankcija EU-a nema direktnu ili indirektnu korist od finansiranja EU-a. Korisnik IPA III obavezuje se osigurati ovu obavezu na sljedeće načine:

[1] HYPERLINK "http://www.sanctionsmap.eu" . Karta sankcija je IT-alat za utvrđivanje režima sankcija. Izvor sankcija proizilazi iz pravnih akata objavljenih u Službenom listu Evropske unije (OJ). U slučaju neslaganja između objavljenih pravnih akata i ažuriranja na web- stranici, preovladava verzija OJ-a.

(a) provjerom svakog izvođača, korisnika granta i krajnjeg primaoca s kojima korisnik IPA III ima ili se očekuje da će imati direktan ugovorni odnos (direktni primalac) krši li popis sankcija EU-a, prije sklapanja i prije plaćanja prema relevantnim sporazumima, kako bi se procijenilo je li takav primalac Ograničena osoba;

(b) provjerom ili drugim odgovarajućim sredstvima (koji mogu uključivati naknadnu provjeru) na osnovu pristupa zasnovanog na riziku, da nijedan subjekat koji bi indirektno primio sredstva EU-a nije Ograničena osoba.

(4) U slučaju da korisnik IPA III ocijeni da je bilo koji od primalaca (direktnih ili indirektnih) sredstava EU-a Ograničena osoba, korisnik IPA III odmah će obavijestiti Komisiju.

(5) Ne dovodeći u pitanje obavezu iz tačke 3. gore, ako Komisija ocijeni da korištenje finansijske pomoći Unije u okviru IPA III rezultira ili je rezultiralo kršenjem mjera ograničavanja EU-a, odgovarajući iznosi neće biti prihvatljivi za finansijsku pomoć Unije u okviru IPA III. To ne dovodi u pitanje bilo kakva prava koja bi Komisija mogla imati da obustavi ili prekine radnju na koju se odnosi takvo kršenje, da povrati sva sredstva EU-a koja je pridonijela Komisija ili da obustavi ili ukine ovaj okvirni sporazum o finansijskom partnerstvu.

(6) Određivanje popravnih mjera vršit će se u skladu s načelom proporcionalnosti. Popravne mjere primjenjuju se samo na sredstva EU-a koja su stavljena na raspolaganje primaocu ili u korist primaoca za period tokom kojeg je ostao Ograničena osoba.

(7) Ova klauzula ne dovodi u pitanje izuzetke sadržane u Mjerama ograničavanja EU-a.

Ovaj je sporazum sastavljen u dva originalna primjerka na engleskom jeziku.

Potpisao, za i u ime Bosne i Hercegovine,
u Sarajevu, dana

_____
Dr. **Zoran Tegeltija**
Predsjedavajući Vijeća ministara
Potpisala, za i u ime Komisije,
u Briselu, dana 20.04.2022. godine
/svojeručni potpis/

_____
Gđa **Michela Matuella**
V. d. direktorice

PRILOG A
Funkcije i odgovornosti struktura i tijela uspostavljenih u skladu s članom 10. u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III

Klauzula 1. Opće odredbe

(1) Funkcije i odgovornosti struktura i tijela uspostavljenih na osnovu člana 10. u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III, koje su utvrđene ovim prilogom, proizilaze iz odredaba ovog sporazuma.

(2) Pojedinosti o tome kako se te funkcije i odgovornosti izvršavaju u praksi mogu se dodatno definirati u:

(a) sektorskim sporazumima, zaključenim u skladu s članom 9;

(b) sporazumima o finansiranju, zaključenim u skladu s članom 8;

(c) bilateralnim sporazumima između korisnika instrumenta IPA III za upravljanje programima prekogranične saradnje koji se provode u indirektnom upravljanju, zaključenim u skladu s članom 70;

(d) formalnim radnim aranžmanima koji detaljno navode prava i obaveze struktura i tijela, sklopljenim u skladu s članom 11, stav (3), tačka a);

(e) uspostavljanju sistema unutrašnje kontrole, u skladu s članom 12, stav (3), tačka a);

(f) svaki drugi odnos koji uključuje te strukture i tijela, a koji je relevantan za provođenje pomoći u okviru IPA III u indirektnom upravljanju od strane korisnika instrumenta IPA III.

(3) Izvori navedeni u stavu (2) mogu sadržavati dodatne funkcije i odgovornosti struktura i tijela uspostavljenih u skladu s članom 10.

Klauzula 2. Sve strukture i tijela

Strukture i tijela uspostavljena u korisniku instrumenta IPA III obavljat će, u skladu s članom 10, stav (1), tačke (a) do (d) ovog sporazuma, sljedeće funkcije i odgovornosti u okviru svojih mandata i nadležnosti:

(1) primjenjivanje i promocija načela finansijske pomoći Unije u okviru instrumenta IPA III, u skladu s članom 5, stav (2);

(2) osiguravanje zakonitosti i pravilnosti poslova za koje su odgovorni;

(3) poštivanje načela dobrog finansijskog upravljanja, transparentnosti i nediskriminacije, u skladu s članom 12, stav (2);

(4) osiguravanje nivoa zaštite finansijskih interesa Evropske unije koja je jednaka onoj koja je predviđena kada Komisija direktno provodi sredstva IPA III, u skladu s članom 12, stav (2) i članom 12, stav (3);

(5) održavanje usklađenosti s okvirom unutrašnje kontrole, u skladu s Prilogom B;

(6) osiguravanje interne revizije svojih struktura i poslovnih procesa;

(7) nadziranje podređenih subjekata;

(8) osiguravanje i poštivanje odgovarajuće podjele dužnosti;

(9) uspostavljanje efikasnih i razmjernih mjera za borbu protiv nepravilnosti, prevare, korupcije i sukoba interesa, u skladu s članom 51;

(10) osiguravanje da agenti ili predstavnici Komisije, uključujući OLAF, mogu pregledati svu relevantnu dokumentaciju i račune koji se odnose na stavke finansirane iz instrumenta IPA III, u skladu s članom 50, stav (4);

(11) pomoć Evropskom revizorskom sudu da provede revizije u vezi s korištenjem pomoći u okviru instrumenta IPA III, u skladu s članom 50, stav (4);

(12) osiguravanje zaštite ličnih podataka jednako zaštiti iz Uredbi (EU) br. 2018/1725 i (EZ) br. 2016/679, u skladu s članom 12, stav (3), tačka f) i članom 25;

(13) osiguravanje javnosti, transparentnosti, strateške komunikacije i vidljivosti pomoći u okviru instrumenta IPA III, u skladu s članom 12, stav (2), i članovima 23. i 24;

(14) olakšavanje nadležnim tijelima korisnika instrumenta IPA III dodjele olakšica za provođenje akcija i izvršenje ugovora, te primjenu pravila o porezima, carinskim pristojbama i drugim fiskalnim naknadama, u skladu s članovima 27. i 28;

(15) učešće u odborima za praćenje i dostavljanje tim odborima svih potrebnih informacija za podršku njihovom radu, u skladu s članovima 52, 53. i 78;

(16) podržavanje evaluacijskih zadaća i olakšavanje pristupa podacima i relevantnim informacijama potrebnim za provođenje evaluacija, u skladu s članovima 55. i 56;

(17) čuvanje dokumenata i informacija kako bi se osigurao dovoljno detaljan revizorski trag, u skladu s članovima 32. i 49;

(18) poduzimanje svih ostalih potrebnih koraka za olakšavanje provođenja pomoći IPA III, u skladu s članom 6, stav (1), tačka d).

Klauzula 3 Nacionalni IPA koordinator (NIPAC)

(1) NIPAC ima opću koordinacionu ulogu u pružanju pomoći u okviru instrumenta IPA III kod korisnika instrumenta IPA III, u skladu s članom 6.

(2) NIPAC snosi cjelokupnu odgovornost za programiranje pomoći od strane korisnika instrumenta IPA III. U tom kontekstu, NIPAC će:

(a) osigurati blisku vezu između korištenja pomoći u okviru instrumenta IPA i općeg procesa pristupanja, u skladu s članom 6, stav (1), tačka (a);

(b) koordinirati pripremu i dostaviti Komisiji strateški odgovor, u skladu s članom 16, stav (3);

(c) koordinirati pripremu akcionih dokumenata, u skladu s članom 16, stav (3);

(d) koordinirati pripremu programskih dokumenata operativnih programa u skladu s članom 16, stav (5) i programa prekogranične saradnje, u skladu s članom 69;

(e) koordinirati pripremu izmjena i dopuna programa, u skladu s članovima 17. i 69; osim IPARD III programa, za koje će Upravno tijelo IPARD-a predložiti izmjene i dopune Komisiji, uz kopiju NIPAC-u;

(f) dostaviti velike projekte Komisiji na ocjenu, u skladu s članom 16, stav (6);

(g) osigurati da se relevantna javna tijela i dionici kao što su privredni, društveni i okolišni partneri, organizacije civilnog društva i lokalne vlasti propisno konsultiraju i imaju pravovremeni pristup relevantnim informacijama u vezi s pomoći iz instrumenta IPA III, u skladu s članom 16, stav (4).

(3) NIPAC je odgovoran za sljedeće poslove upravljanja i kontrole:

(a) uspostavljanje, funkcioniranje i učešće dionika u odborima za praćenje, u skladu s članovima 52, 53. i 78;

(b) aktivnosti evaluacije i pristup podacima kod korisnika instrumenta IPA III, u skladu s članovima 55. i 56.

(4) NIPAC će se pridržavati zahtjeva za izvještavanje iz članova 59. i 60. ovog sporazuma.

Klauzula 4. Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NAO)

(1) NAO snosi cjelokupnu odgovornost za finansijsko upravljanje pomoći u okviru instrumenta IPA III kod korisnika instrumenta IPA III, te za zakonitost i pravilnost izdataka.

(2) NAO snosi cjelokupnu odgovornost za uspostavljanje i funkcioniranje sistema upravljanja i kontrole IPA III kod korisnika instrumenta IPA III. U tom smislu, NAO će:

(a) pripremiti i dostaviti Komisiji zahtjev za povjeravanje zadaća izvršenja budžeta za određeni program korisniku instrumenta IPA III, u skladu s članom 13, stav (1) i članom 13, stav (2);

(b) bez odlaganja obavijestiti Komisiju o svim suštinskim promjenama u sistemima, pravilima ili postupcima koji se odnose na zadaće izvršenja budžeta povjerene korisniku instrumenta IPA III, u skladu s članom 12, stav (4);

(c) pratiti kontinuirano ispunjavanje zahtjeva iz člana 12, stav (2), člana 12, stav (3) i Priloga B od strane struktura i tijela;

(d) obavijestiti Komisiju, s kopijom obavještenja za NIPAC i Revizorsko tijelo, o svakom neispunjavanju ovih zahtjeva i poduzeti sve odgovarajuće zaštitne mjere u vezi s izvršenim plaćanjima ili potpisanim ugovorima, u skladu s članom 14, stav (1);

(e) poduzeti sve potrebne korake kako bi se osiguralo ponovno ispunjavanje zahtjeva iz člana 12, stav (2), člana 12, stav (3) i Priloga B;

(f) uzeti u obzir rezultate svih vanjskih provjera i revizija povezanih sa sistemom upravljanja i kontrole instrumenta IPA III, uključujući one koje provode Revizorsko tijelo, Komisija ili Evropski revizorski sud, te koordinirati pripremu i provođenje povezanih akcionih planova, s ciljem poboljšanja usklađenosti i efikasnosti sistema upravljanja i kontrole instrumenta IPA III;

(g) osigurati istragu i efikasno postupanje u slučajevima sumnje na nepravilnosti, prevaru, korupciju i sukob interesa, te funkcioniranje s tim povezanog mehanizma kontrole i izvještavanja, u skladu s članom 51, stavovi (3) i (4);

(h) službi za koordinaciju borbe protiv prevara iz člana 50, stav (2) dati mogućnost direktnog prijavljivanja sumnje na nepravilnosti i prevaru i održavati redovni dijalog o prijavljivanju nepravilnosti s tom službom, kako bi se spriječilo dvostruko prijavljivanje slučajeva ili propustilo prijavljivanje.

(3) U oblasti finansijskog upravljanja NAO će:

(a) uspostaviti obračunski računovodstveni sistem za evidentiranje i pohranjivanje, u elektronskom obliku, tačne, potpune i pouzdane računovodstvene evidencije za svaki IPA III program/akciju/operaciju koju provodi u indirektnom upravljanju korisnik instrumenta IPA III, u skladu s članom 58, stav (2);

(b) organizirati i upravljati sistemom računa u eurima;

(c) slati Komisiji predviđanje vjerovatnih zahtjeva za plaćanje, u skladu s članom 33, stav (3);

(d) slati Komisiji zahtjeve za plaćanje i primati uplate od Komisije, u skladu s članovima 33, 34, 35. i 36;

(e) osigurati postojanje, ispravnost i dostupnost elemenata sufinansiranja;

(f) sredstva primljena od Komisije i javnog sufinansiranja staviti na raspolaganje Posredničkim tijelima za finansijsko upravljanje za daljnji prijenos primaocima pomoći iz instrumenta IPA III;

(g) osigurati postojanje i dostupnost dovoljno sredstava za rješavanje mogućih nedostataka zbog zakašnjelog prijenosa sredstava od Komisije ili naloga za povrat koje je izdala Komisija, u skladu s članom 33, stav (8);

(h) obavljati devizno poslovanje prema potrebi;

(i) izvršiti finansijska prilagođavanja, u skladu s članom 41;

(j) davati komentare i informacije u postupcima za finansijske ispravke, u skladu s članom 44;

(k) iznositi zapažanja o namjeri Komisije da prekine ili obustavi plaćanja u skladu s članovima 38. i 39. i poduzimati korektivne mjere prema potrebi;

(l) vratiti sredstva u budžet Unije nakon naloga za povrat koje izdaje Komisija, u skladu s članovima 40. i 46.

(4) NAO će se pridržavati zahtjeva za izvještavanje koji su navedeni u članu 61.

Klauzula 5. Upravljačka struktura (MS), Potporni ured NAO-a (NAOSO) i Računovodstvena služba (AB)

(1) Upravljačku strukturu čine Potporni ured NAO-a i Računovodstvena služba.

(2) Računovodstvena služba nalazi se u ministarstvu korisnika instrumenta IPA III s nadležnostima za centralni budžet i djeluje kao središnji subjekt riznice.

(3) Potporni ured NAO-a pruža podršku NAO-u u izvršavanju zadaća iz člana 4, stav 2.

(4) Računovodstvena služba podržava NAO u izvršavanju zadaća navedenih u članu 4, stav 3. i članu 61, stav 5.

(5) Potporni ured NAO-a i Računovodstvena služba će sarađivati kako bi osigurali usklađenost, integritet, efektivnost i efikasnost sistema upravljanja, kontrole i finansijskog upravljanja koji je kod korisnika instrumenta IPA III uspostavljen za realiziranje pomoći u okviru IPA III.

Klauzula 6. Upravljačko tijelo (MA)

(1) Upravljačko tijelo svakog programa odgovorno je za cjelokupno upravljanje programom.

(2) Upravljačko tijelo će odrediti jedno ili više posredničkih tijela za obavljanje poslova finansijskog upravljanja programom (Posrednička tijela za finansijsko upravljanje).

(3) Poslovi finansijskog upravljanja bit će odvojeni od Upravljačkog tijela. Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje samostalno donosi finansijske odluke unutar programa.

(4) Upravljačko tijelo nadzire rad Posredničkih tijela za finansijsko upravljanje, uz poštivanje njihove samostalnosti u donošenju finansijskih odluka u okviru programa.

(5) Upravljačko tijelo programa može odrediti jedno ili više posredničkih tijela za obavljanje poslova upravljanja oblasti politike za koje su odgovorna u sistemu upravljanja ili administracije korisnika instrumenta IPA III (Posrednička tijela za upravljanje politikama).

(6) Upravljačko tijelo nadzire rad Posredničkih tijela za upravljanje politikom.

(7) Kako bi efikasno upravljalo programima, Upravljačko tijelo može izvršavati zadaće utvrđene u klauzulama 2, 3, stav (2), 3, stav (3), 4, stav (2) i 7, stav (2) na nivou programa, prema potrebi.

(8) Upravljačko tijelo dužno je udovoljiti zahtjevima izvještavanja iz člana 62. ovog sporazuma.

Klauzula 6a IPA upravljačko tijelo za ruralni razvoj (IPARD)

(1) Upravljačko tijelo IPARD-a će biti odgovorno za pripremu i implementaciju IPARD III programa, koji će biti detaljnije opisan u sektorskom sporazumu.

(2) Upravljačko tijelo IPARD-a će obavljati svoje funkcije u cilju efikasne implementacije IPARD III programa.

(3) U skladu s članom10, stavk 1, tačka (d) također je odgovorno za:

(a) izradu nacrta programa IPARD III i svih njegovih izmjena, uključujući one koje zahtijeva Komisija;

(b) upravljivost i provjerljivost mjera, koje će se definirati u IPARD III programu u saradnji s Agencijom IPARD;

(c) odabir mjera u okviru svakog poziva za podnošenje prijava u okviru IPARD III programa i njihov vremenski raspored, uslove prihvatljivosti i finansijsku dodjelu po mjeri, po pozivu. Odluke se donose u dogovoru s Agencijom IPARD;

(d) osiguravanje da je odgovarajuća nacionalna pravna osnova za provođenje IPARD III uspostavljena i ažurirana prema potrebi;

(e) pomaganje u radu sektorskog nadzornog odbora kako je navedeno u članu 53, naročito pružanjem dokumenata potrebnih za praćenje kvaliteta provođenja IPARD III programa.

(4) Upravno tijelo IPARD-a uspostavit će sistem izvještavanja i informiranja za prikupljanje finansijskih i statističkih informacija o napretku IPARD III programa, također na osnovu informacija koje će dostaviti Agencija IPARD, te će te podatke proslijediti nadzornom odboru IPARD III, u skladu s dogovorima između [IPA III korisnika] i Komisije, koristeći, gdje je to moguće, kompjuterizirane sisteme koji omogućavaju razmjenu podataka s Komisijom i koji su povezani sa sistemom izvještavanja i informacija koji će uspostaviti NAO.

Sistem izvještavanja i informiranja trebao bi pridonijeti godišnjim i konačnim izvještajima o provođenju iz člana 59.

(5) Upravljačko tijelo IPARD-a predložit će Komisiji izmjene IPARD III programa, s kopijom NIPAC-u, nakon konsultacija s Agencijom IPARD i nakon što se složi nadzorni odbor IPARD III. Upravljačko tijelo IPARD-a odgovorno je da osigura da relevantna tijela budu obaviještena o potrebi za uvođenjem odgovarajućih administrativnih promjena kada su takve promjene potrebne nakon odluke Komisije o izmjeni IPARD III programa.

(6) Upravno tijelo IPARD-a svake godine izrađuje akcioni plan za planirane operacije u okviru Mjere tehničke pomoći, koji se dostavlja nadzornom odboru IPARD III na saglasnost.

(7) Upravno tijelo IPARD-a izrađuje plan evaluacije u skladu s članom 56. On se dostavlja sektorskom nadzornom odboru iz člana 53. najkasnije godinu dana nakon što Komisija usvoji IPARD III program. Izvještava nadzorni odbor IPARD III i Komisiju o napretku postignutom u provođenju ovog plana.

(8) Upravljačko tijelo IPARD-a sastavlja koherentan plan aktivnosti vidljivosti i komunikacije u skladu s članom 24, te se savjetuje i obavještava Komisiju, nakon što je primio savjet sektorskog nadzornog odbora. Plan posebno pokazuje poduzete inicijative i inicijative koje treba poduzeti u pogledu informiranja šire javnosti o ulozi koju Unija igra u programu IPARD III i njegovim rezultatima.

(9) Kada se dio njegovih zadaća prenese na drugo tijelo, Upravljačko tijelo IPARD-a zadržava punu odgovornost za upravljanje i provođenje tih zadaća u skladu s načelom dobrog finansijskog upravljanja.

Klauzula 6b IPA agencija za ruralni razvoj (IPARD)

(1) Agencija IPARD dodijelit će se funkcije i odgovornosti koje će se detaljnije razraditi u sektorskom sporazumu.

U skladu s članom 10, stavk 1. također je odgovorna za:

(a) pružanje potvrde Upravljačkom tijelu o kontroliranosti i provjerljivosti mjera u IPARD III programu;

(b) upućivanje poziva za podnošenje prijava i objavljivanje odredbi i uslova za ispunjavanje uslova uz prethodni dogovor s Upravljačkim tijelom o pitanjima postavljenim u klauzulama 6a, stav (3) tačka (c) i 8, stav (2), tačka (c);

(c) odabir projekata koji će se provoditi;

(d) utvrđivanje ugovornih obaveza u pisanom obliku između Agencije IPARD i primaoca, uključujući informacije o mogućim sankcijama u slučaju nepoštivanja tih obaveza i, prema potrebi, izdavanje odobrenja za početak rada. Agencija IPARD može nastaviti ugovarati ili preuzimati obaveze prema ovom sporazumu za određenu mjeru do datuma kada [IPA III korisnik] počne sklapati ugovore ili preuzimati obaveze za ovu mjeru u okviru bilo kojeg programa nasljednika IPARD III;

(e) naknadno djelovanje kako bi se osigurao napredak projekata koji se provode;

(f) izvještavanje o napretku mjera koje se provode prema pokazateljima;

(g) osiguravanje da primalac bude svjestan doprinosa Unije projektu;

(h) osiguravanje izvještavanja o nepravilnostima na nacionalnom nivou;

(i) osiguravanje da NAO, Upravljačka struktura i Upravljačko tijelo IPARD-a dobiju sve informacije potrebne za obavljanje svojih zadaća;

(j) osiguravanje poštivanje obaveza u vezi s publicitetom, kako je navedeno u članu 23.

(2) U pogledu ulaganja u infrastrukturne projekte takve vrste za koju bi se inače očekivalo da će ostvariti znatan neto prihod, Agencija IPARD će prije sklapanja ugovornih aranžmana s potencijalnim primaocem procijeniti je li projekat takve vrste. Ako se može zaključiti da jest, Agencija IPARD osigurava da javna podrška iz svih izvora ne prelazi 50% ukupnih troškova povezanih s projektom i koji se smatraju prihvatljivim za sufinansiranje od strane Unije.

(3) Agencija IPARD osigurava da za bilo koji projekat u okviru IPARD III programa akumulacija javne podrške dodijeljene iz svih izvora ne prelazi maksimalne gornje granice za javnu potrošnju.

Klauzula 7. Posredničko tijelo za upravljanje politikom (IBPM)

(1) Ako je imenovano, Posredničko tijelo za upravljanje politikom podržava Upravljačko tijelo u svim pitanjima za koja je

odgovorno u sistemu upravljanja ili administracije korisnika instrumenta IPA III.

(2) Ako je imenovano, Posredničko tijelo za upravljanje politikom osigurava tehničku ekspertizu za programiranje, provođenje, upravljanje i kontrolu programa. U tom kontekstu, Posredničko tijelo za upravljanje politikom će:

(a) predložiti operacije za finansiranje i sastaviti programske dokumente;

(b) pripremiti tehničku dokumentaciju potrebnu za raspisivanje poziva za podnošenje ponuda i poziva za dostavu prijedlog, te pomoći u pripremi odgovora na zahtjeve za pojašnjenjem;

(c) imenovati članove ocjenjivačkih odbora s pravom glasa;

(d) uspostaviti tim stručnjaka ili podržati Upravljačko tijelo u uspostavljanju takvog tima kako bi apsorbirao rezultate aktivnosti i ugovora čije je provođenje u toku;

(e) pratiti tehničke aspekte akcija i ugovora;

(f) potvrditi da su ugovorene usluge pružene, da je roba isporučena i instalirana, da su radovi dovršeni i da su akcije provedene;

(g) obavljati svaki drugi zadatak ili podržavati svaki drugi zahtjev koji zavisi od tehničke stručnosti Posredničkog tijela za upravljanje politikom.

Klauzula 8. Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje (IBFM)

(1) U saradnji s drugim strukturama i tijelima, Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje će:

(a) osigurati da su aktivnosti predložene za finansiranje u skladu s postupcima i kriterijima primjenjivim na program, akciju, poziv za podnošenje ponuda i poziv za podnošenje prijedloga;

(b) obavljati praćenje na nivou ugovora, uključujući administrativne, finansijske, tehničke i fizičke aspekte izvršenja ugovora;

(c) provjeriti jesu li plaćanja primaocima u skladu s pravom Unije i korisnika instrumenta IPA III, zahtjevima programa i uslovima ugovora;

(2) Posredničko tijelo za finansijsko upravljanje samostalno obavlja sljedeće poslove:

(a) upravlja postupcima nabavke, postupcima dodjele grantova i drugim postupcima ugovaranja, u skladu s članovima 18, 19. i 22;

(b) osigurava da su aktivnosti odabrane za finansiranje u skladu s postupcima i kriterijima koji se primjenjuju na program, akciju, poziv za podnošenje ponuda i poziv za podnošenje prijedloga;

(c) zaključuje ugovore i dodatke;

(d) odobrava plaćanja primaocima pomoći u okviru instrumenta IPA III;

(e) odobrava povrate od primalaca pomoći iz okvira instrumenta IPA III.

Klauzula 9. Revizorsko tijelo (AA)

(1) Korisnik IPA III će osigurati postojanje Revizorskog tijela koje će biti javno tijelo koje je funkcionalno nezavisno od struktura i tijela iz člana 10, stav (1), tačke (a) do (d). Revizorsko tijelo uživa potrebnu finansijsku autonomiju.

(2) Voditelj Revizorskog tijela mora posjedovati odgovarajuću stručnost, znanje i iskustvo u području revizije za obavljanje potrebnih poslova.

(3) Revizorski posao koji obavlja Revizorsko tijelo vrši se u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima revizije. Uključuje revizije sistema, revizije poslovanja i revizije računa.

(4) Do kraja novembra svake godine, Revizorsko tijelo dužno je, uz kopiju dostavljenu NAO-u, Komisiji dostaviti revizorsku strategiju zasnovanu na procjeni rizika, u skladu s modelom navedenim u Prilogu G. Revizorska strategija pokriva tri sljedeće fiskalne godine i ažurira se godišnje. Daljnji posebni zahtjevi za revizorsku strategiju mogu biti navedeni u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju.

(5) Komisija može dati daljnje smjernice o metodologiji za revizorski rad, izvještaje i mišljenja.

(6) Revizorsko tijelo dužno je udovoljiti zahtjevima izvještavanja iz člana 63.

PRILOG B
OKVIR INTERNE KONTROLE

Komponente, načela i karakteristike okvira interne kontrole IPA III u indirektnom upravljanju od strane zemalja korisnica

I OKRUŽENJE KONTROLE

Okruženje za vršenje kontrole je skup standarda ponašanja, procesa i struktura koji pružaju osnovu za provođenje interne kontrole u cijeloj organizaciji[1]. Više rukovodstvo[2] postavlja ton na vrhu u pogledu važnosti interne kontrole, uključujući očekivane standarde ponašanja.

1. Organizacija pokazuje predanost integritetu i etičkim vrijednostima.

Karakteristike:

1.1. Ton na vrhu. Svi nivoi upravljanja poštuju integritet i etičke vrijednosti u svojim uputstvima, akcijama i ponašanju.

1.2. Standardi ponašanja. Integritet i etičke vrijednosti utvrđeni su standardima ponašanja i shvaćeni na svim nivoima organizacije, kao i od strane vanjskih pružalaca usluga i korisnika.

1.3. Usklađenost sa standardima. Uspostavljeni su procesi za procjenu da li su pojedinci i subjekti usklađeni sa standardima ponašanja i za pravodobno rješavanje odstupanja.

2. Više rukovodstvo vrši nadzor nad razvojem i provođenjem interne kontrole.

Karakteristike:

2.1. Više rukovodstvo nadzire upravljanje, upravljanje rizicima i prakse interne kontrole, te preuzima ukupnu odgovornost za upravljanje na nižim nivoima. To se dešava korištenjem odgovarajućih radnih aranžmana i komunikacionih kanala.

2.2. Svaki rukovodilac nadzire sisteme interne kontrole unutar svog subjekta. Svaki rukovodilac nadzire razvoj i izvođenje interne kontrole. U toj zadaći ih podržavaju koordinatori interne kontrole.

2.3. Svaki viši rukovodilac daje izjavu o jemstvu za odgovarajuću raspodjelu resursa i njihovu upotrebu u namjeravane svrhe i u skladu s načelima dobrog finansijskog upravljanja, kao i za primjerenost postojećih kontrolnih postupaka.

2.4. Koordinatori unutrašnje kontrole imaju ključnu ulogu u koordinaciji pripreme izjava o jemstvu.

3. Uprava uspostavlja strukture, linije izvještavanja i odgovarajuća tijela i odgovornosti u ostvarivanju ciljeva.

Karakteristike:

3.1. Upravljačke strukture su sveobuhvatne. Dizajn i primjena struktura upravljanja i nadzora pokrivaju sve politike, programe i aktivnosti. Pokrivaju sve vrste rashoda, mehanizme isporuke i subjekte zadužene za izvršenje budžeta kako bi podržali postizanje političkih, operativnih i kontrolnih ciljeva.

3.2. Ovlaštenja i odgovornosti. Viši rukovodioci, prema potrebi, delegiraju ovlaštenja i koriste odgovarajuće procese i

[1] U ovom prilogu "organizacija" označava cijeli sistem uspostavljen u zemlji korisnici za upravljanje i kontrolu IPA III.

[2] U ovom prilogu više rukovodstvo se sastoji od NAO-a i voditelja Upravljačkih tijela.

tehnologiju za dodjelu odgovornosti i, prema potrebi, razdvajanje dužnosti na različitim nivoima organizacije.

3.3. Linije izvještavanja. Viši rukovodioci osmišljavaju i ocjenjuju linije izvještavanja unutar subjekata kako bi omogućili izvršavanje ovlaštenja, ispunjavanje odgovornosti i protok informacija.

4. Organizacija pokazuje predanost privlačenju, razvoju i zadržavanju kompetentnih pojedinaca u skladu s ciljevima.

Karakteristike:

4.1. Okvir kompetencija. Subjekti definiraju kompetencije potrebne za podršku ostvarivanja ciljeva i redovno ih ocjenjuju u cijeloj organizaciji, poduzimajući mjere za otklanjanje nedostataka gdje je to potrebno.

4.2. Profesionalni razvoj. Subjekti pružaju obuku i podučavanje koji su potrebni za privlačenje, razvoj i zadržavanje dovoljnog broja kompetentnog osoblja.

4.3. Mobilnost. Subjekti planiraju mobilnost osoblja kako bi postigli pravu ravnotežu između kontinuiteta i obnove.

4.4. Uspostavljeni su aranžmani za planiranje sukcesije i zamjenu za operativne aktivnosti i finansijske transakcije kako bi se osigurao kontinuitet poslovanja.

5. Organizacija smatra pojedince odgovornim za njihove odgovornosti unutar interne kontrole u ostvarivanju ciljeva.

Karakteristike:

5.1. Provođenje odgovornosti. Organizacija definira jasne uloge i odgovornosti i smatra pojedince odgovornim za vršenje odgovornosti interne kontrole u cijeloj organizaciji i, po potrebi, za provođenje korektivnih radnji.

5.2. Ocjenjivanje osoblja. Efikasnost, sposobnosti i ponašanje osoblja u službi ocjenjuju se jednom godišnje u odnosu na očekivane standarde ponašanja i postavljene ciljeve. Slučajevi nedovoljnog učinka rješavaju se na odgovarajući način.

5.3. Unaprjeđenje osoblja. O unaprjeđenju se odlučuje nakon razmatranja usporednih zasluga kvalificiranog osoblja, posebno uzimajući u obzir njihove izvještaje o ocjeni.

II PROCJENA RIZIKA

Procjena rizika je dinamičan i iterativni proces za identificiranje i procjenu rizika, koji bi mogli uticati na postizanje ciljeva, te za određivanje načina na koji takvim rizicima treba upravljati.

6. Organizacija specificira ciljeve dovoljno jasno da se omogući identifikacija i procjena rizika koji se odnose na ciljeve.

Karakteristike:

6.1. Misija. Subjekti imaju ažurirane izjave o misiji koje su usklađene na svim hijerarhijskim nivoima, sve do zadaća i ciljeva dodijeljenih pojedinim članovima osoblja. Izjave o misiji usklađene su s odgovornostima subjekata i ciljevima politike.

6.2. Ciljevi su postavljeni na svakom nivou. Ciljevi subjekata jasno su postavljeni i ažurirani kada je to potrebno (npr. značajne promjene prioriteta, aktivnosti ili organigrama). Dosljedno se filtriraju do različitih nivoa organizacije, a rukovodstvo i osoblje ih priopćavaju i razumiju.

6.3. Postavljaju se ciljevi za najznačajnije aktivnosti. Ciljevi[1] i pokazatelji[2] pokrivaju najznačajnije aktivnosti subjekta koje pridonose ostvarivanju prioriteta, kao i operativnom upravljanju.

6.4. Ciljevi čine osnovu za izdvajanje sredstava. Uprava koristi postavljene ciljeve kao osnovu za raspodjelu raspoloživih resursa potrebnih za postizanje ciljeva politike, poslovanja i finansijskog efekta.

6.5. Ciljevi finansijskog izvještavanja. Ciljevi finansijskog izvještavanja u skladu su s računovodstvenim načelima koje zahtijeva Komisija.

6.6. Ciljevi nefinansijskog izvještavanja. Nefinansijsko izvještavanje daje upravi tačne i potpune informacije potrebne za upravljanje organizacijom na svim nivoima.

6.7. Tolerancija rizika i materijalnost. Prilikom postavljanja ciljeva, rukovodstvo definira prihvatljive nivoe varijacije u odnosu na njihovo postizanje (tolerancija na rizik), kao i odgovarajući nivo materijalnosti za potrebe izvještavanja, uzimajući u obzir isplativost.

6.8. Praćenje. Postavljanje ciljeva i pokazatelja uspješnosti omogućava praćenje napretka prema njihovom postizanju.

7. Organizacija identificira rizike za postizanje svojih ciljeva i analizira rizike kao osnovu za određivanje načina na koji rizicima treba upravljati.

Karakteristike:

7.1. Identifikacija rizika. Svaki subjekt identificira i procjenjuje rizike na različitim organizacionim nivoima, analizirajući unutrašnje i vanjske činioce. Rukovodstvo i osoblje uključeni su u proces na odgovarajućem nivou.

7.2. Procjena rizika. Subjekt procjenjuje važnost identificiranih rizika i određuje kako odgovoriti na značajne rizike s obzirom na to kako svakim od njih treba upravljati i da li će prihvatiti, izbjeći, smanjiti ili podijeliti rizik. Intenzitet kontrole ublažavanja proporcionalan je značaju rizika.

7.3. Identifikacija rizika i procjena rizika integrirani su u godišnje planiranje i redovno se prate.

8. Prilikom procjene rizika za postizanje ciljeva, organizacija razmatra mogućnost za prevaru.

Karakteristike:

8.1. Rizik od prevare. Postupci utvrđivanja i procjene rizika (vidi načelo 7) razmatraju moguće poticaje, pritiske, prilike i stavove koji mogu dovesti do bilo koje vrste prevare, posebno lažnog prijavljivanja, gubitka imovine, otkrivanja osjetljivih informacija i korupcije.

8.2. Strategija protiv prevara. Organizacija u cjelini i svaki subjekt uspostavljaju i provode mjere za suzbijanje prevara i svih nelegalnih aktivnosti koje utiču na finansijske interese EU-a. Oni to čine uspostavljanjem zdrave strategije za borbu protiv prevare kako bi poboljšali sprječavanje, otkrivanje i uslove za istragu prevare, te utvrdili mjere odštete i odvraćanja, s proporcionalnim i odvraćajućim sankcijama.

9. Organizacija identificira i procjenjuje promjene koje bi mogle značajno uticati na sistem interne kontrole.

Karakteristike:

9.1. Procijeniti promjene. Proces identifikacije rizika uzima u obzir promjene u unutrašnjem i vanjskom okruženju, u politikama i operativnim prioritetima, kao i u stavu uprave prema sistemu internih kontrola.

III KONTROLNE AKTIVNOSTI

Kontrolne aktivnosti osiguravaju ublažavanje rizika vezanih uz postizanje ciljeva politike, poslovanja i interne kontrole. Izvode se na svim nivoima organizacije, u različitim fazama poslovnih procesa i u tehnološkom okruženju. Mogu biti preventivne ili detektivne i obuhvatati niz ručnih i automatiziranih aktivnosti, kao i podjelu dužnosti.

10. Organizacija odabire i razvija kontrolne aktivnosti koje doprinose ublažavanju rizika za postizanje ciljeva do prihvatljivih nivoa.

Karakteristike:

10.1. Kontrolne aktivnosti provode se radi ublažavanja identificiranih rizika. Prilagođene su specifičnim aktivnostima i rizicima svakog subjekta, a njihov je intenzitet proporcionalan osnovnim rizicima.

[1] Ciljevi moraju biti SMART (specifični, mjerljivi, ostvarivi, relevantni i vremenski ograničeni).

[2] Pokazatelji moraju biti RACER (relevantni, prihvaćeni, vjerodostojni, jednostavni za praćenje i robusni).

10.2. Kontrolne aktivnosti integrirane su u strategiju kontrole. Strategija kontrole uključuje niz provjera, uključujući nadzorne aranžmane, a prema potrebi treba uključiti ravnotežu pristupa za ublažavanje rizika, uzimajući u obzir ručne i automatizirane kontrole, te preventivne i detektivne kontrole.

10.3. Podjela dužnosti. Prilikom uspostavljanja kontrolnih mjera, uprava razmatra da li su dužnosti ispravno podijeljene između članova osoblja kako bi se smanjili rizici pogreške i neprimjerenih ili prevarnih radnji.

10.4. Planovi kontinuiteta poslovanja koji se zasnivaju na analizi uticaja na poslovanje su uspostavljeni, ažurirani i korišteni od strane obučenog osoblja kako bi se osiguralo da je organizacija sposobna nastaviti raditi u najvećoj mogućoj mjeri u slučaju većeg poremećaja. Gdje je potrebno, planovi kontinuiteta poslovanja moraju uključivati koordinirane i dogovorene planove oporavka od katastrofe za vremenski osjetljivu prateću infrastrukturu (npr. IT-sisteme).

11. Organizacija odabire i razvija opće kontrolne aktivnosti nad tehnologijom kako bi podržala postizanje ciljeva.

Karakteristike:

11.1. Kontrola nad tehnologijom. Kako bi osigurali pouzdanost tehnologije koja se koristi u poslovnim procesima, uključujući automatizirane kontrole, te uzimajući u obzir cjelokupne korporativne procese, subjekti odabiru i razvijaju kontrolne aktivnosti nad sticanjem, razvojem i održavanjem tehnologije i povezane infrastrukture.

11.2. Sigurnost IT-sistema. Subjekti primjenjuju odgovarajuće kontrole kako bi osigurali sigurnost IT-sistema čiji su oni vlasnici. To čine u skladu s načelima upravljanja IT-sigurnošću, posebno u pogledu zaštite podataka, profesionalne tajne, dostupnosti, povjerljivosti i integriteta.

12. Organizacija provodi kontrolne aktivnosti kroz korporativne politike koje utvrđuju ono što se očekuje i u postupcima kojima se politike provode u djelo.

Karakteristike:

12.1. Odgovarajući postupci kontrole osiguravaju postizanje ciljeva. Kontrolni postupci dodjeljuju odgovornost za kontrolne aktivnosti subjektu ili pojedincu odgovornom za predmetni rizik. Zaduženi član(ovi) osoblja obavlja(ju) kontrolne aktivnosti pravodobno i s dužnom pažnjom, po potrebi poduzimajući korektivne mjere. Uprava povremeno ponovo procjenjuje kontrolne postupke kako bi osigurala da ostaju relevantni.

12.2. Izvještavanje o izuzecima jedan je od upravljačkih alata koji se koriste za donošenje zaključaka o efikasnosti interne kontrole i/ili potrebnim promjenama u sistemu internih kontrola. Uspostavljen je sistem koji osigurava da se svi slučajevi kontrola izmjena ili odstupanja od utvrđenih procesa i procedura dokumentiraju u izvještajima o izuzecima. Svi slučajevi moraju biti opravdani i odobreni prije nego što se poduzmu radnja, te centralno evidentirani.

12.3. Procjena učinka i evaluacija programa rashoda, zakonodavstva i drugih nepotrošnih aktivnosti provode se u skladu s pravnim zahtjevima i najboljim praksama, kako bi se procijenilo izvođenje intervencija EU-a i analizirale opcije i povezani uticaji na nove inicijative.

IV INFORMACIJE I KOMUNIKACIJE

Informacije su potrebne organizaciji za provođenje interne kontrole i podršku ostvarenju ciljeva. Postoji vanjska i interna komunikacija. Vanjska komunikacija pruža javnosti i dionicima informacije o ciljevima i aktivnostima organizacije. Interna komunikacija pruža osoblju informacije koje su mu potrebne za postizanje ciljeva i obavljanje svakodnevnih kontrola.

13. Organizacija dobija ili stvara i koristi relevantne informacije o kvalitetu za podršku funkcioniranju interne kontrole.

Karakteristike:

13.1. Upravljanje informacijama i dokumentima. Subjekti identificiraju informacije potrebne za podršku funkcioniranju sistema internih kontrola i postizanju ciljeva. Informacijski sistemi obrađuju relevantne podatke, prikupljene iz internih i vanjskih izvora, kako bi dobili potrebne i očekivane kvalitetne informacije, u skladu s važećim pravilima o sigurnosti, upravljanju dokumentima i zaštiti podataka. Ove se informacije proizvode pravodobno, te su pouzdane, aktuelne, tačne, potpune, dostupne, zaštićene, provjerljive, arhivirane i sačuvane. Dijele se unutar organizacije u skladu s preovladavajućim smjernicama.

14. Organizacija interno prenosi informacije, uključujući ciljeve i odgovornosti za unutrašnju kontrolu, potrebne za podršku funkcioniranju unutrašnje kontrole.

Karakteristike:

14.1. Interna komunikacija. Subjekti interno komuniciraju o svojim ciljevima, izazovima, poduzetim akcijama i postignutim rezultatima, uključujući, ali ne ograničavajući se na ciljeve i odgovornosti interne kontrole.

14.2. Odvojene komunikacijske linije, kao što su telefonske linije za zviždanje, uspostavljene su na nivou organizacije kako bi se osigurao protok informacija kada su redovni kanali neefikasni.

15. Organizacija komunicira s vanjskim stranama o pitanjima koja utiču na funkcioniranje interne kontrole.

Karakteristike:

15.1. Vanjska komunikacija. Svi subjekti osiguravaju da je njihova vanjska komunikacija dosljedna i relevantna za ciljanu publiku. Organizacija uspostavlja jasne odgovornosti za usklađivanje komunikacionih aktivnosti subjekata s prioritetima i narativom organizacije.

15.2. Priopćenja o internoj kontroli. Organizacija komunicira s vanjskim stranama o funkcioniranju komponenti interne kontrole. Relevantne i pravovremene informacije priopćavaju se eksterno, uzimajući u obzir vrijeme, publiku i prirodu komunikacije, kao i pravne, regulatorne i fiducijarne zahtjeve.

V. AKTIVNOSTI PRAĆENJA

Kontinuirane i specifične procjene koriste se kako bi se utvrdilo da li je svaka od pet komponenti interne kontrole prisutna i u funkciji. Kontinuirane procjene, ugrađene u poslovne procese na različitim nivoima organizacije, pružaju pravovremene informacije o svim nedostacima. Nalazi se ocjenjuju, a nedostaci priopćavaju i ispravljaju na vrijeme, uz prijavu ozbiljnih problema prema potrebi.

16. Organizacija odabire, razvija i provodi stalne i/ili specifične procjene kako bi utvrdila da li su komponente interne kontrole prisutne i u funkciji.

Karakteristike:

16.1. Kontinuirane i specifične procjene. Subjekti kontinuirano prate rad sistema interne kontrole pomoću alata koji omogućava prepoznavanje nedostataka interne kontrole, evidentiranje i procjenu rezultata kontrola, te odstupanja i izuzeci kontrole. Tekuće procjene ugrađene su u poslovne procese i prilagođene promjenjivim uslovima. Osim toga, kada je potrebno, subjekti provode posebne procjene i internu reviziju, uzimajući u obzir promjene u kontrolnom okruženju.

16.2. Dovoljno znanja i informacija. Osoblje koje provodi stalne ili specifične procjene ima dovoljno znanja i informacija da to čini, posebno u vezi s obimom i potpunošću rezultata kontrole, odstupanjem od kontrole i izuzecima.

16.3. Procjene zasnovane na riziku i periodične procjene. Kod subjekata varira obim i učestalost posebnih procjena i interne revizije zavisno od identificiranih rizika. Posebne procjene i interna revizija provode se periodično kako bi se dobile objektivne povratne informacije.

17. Organizacija procjenjuje i pravodobno priopćava nedostatke interne kontrole stranama odgovornim za poduzimanje korektivnih radnji, uključujući više rukovodstvo.

Karakteristike:

17.1. Nedostaci. Uz podršku koordinatora unutrašnjih kontrola, rukovodioci razmatraju rezultate procjena funkcioniranja sistema internih kontrola unutar subjekta. Nedostaci se priopćavaju upravi i subjektima odgovornim za poduzimanje korektivnih radnji.

Pojam "nedostatak u internoj kontroli" znači nedostatak komponente ili komponenti i relevantnog(ih) načela(a) koji smanjuje vjerovatnoću da subjekt postigne svoje ciljeve. Postoji veliki nedostatak u sistemu interne kontrole ako uprava utvrdi da komponenta i jedno ili više relevantnih načela nisu prisutni ili ne funkcioniraju ili da komponente ne funkcioniraju zajedno. Kada postoji veći nedostatak, rukovodilac ne može zaključiti da je ispunio zahtjeve efikasnog sistema interne kontrole. Kako bi klasificirao ozbiljnost nedostataka interne kontrole, uprava mora koristiti prosudbu na osnovu relevantnih kriterija sadržanih u propisima, pravilima ili vanjskim standardima.

17.2. Korektivna radnja. Korektivnu radnju pravodobno poduzimaju članovi osoblja zaduženog za dotične procese, pod nadzorom njihove uprave. Uz podršku koordinatora unutrašnje kontrole, svaki rukovodilac prati i preuzima odgovornost za pravodobno provođenje korektivnih radnji.

PRILOG C

Model za izjavu o upravljanju

Ja, dolje potpisani (ime, titula ili funkcija), nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NAO) (korisnik instrumenta IPA III) za program (naziv programa)

na osnovu provođenja (naziv programa) tokom fiskalne godine koja je završila 31. decembra (godina) (osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju), na osnovu moje vlastite prosudbe i svih informacija koje su mi dostupne, uključujući rezultate provjera uprave i revizija u vezi s rashodima uključenim u završne račune, godišnje finansijske izvještaje i izvještaje za fiskalnu godinu (godina),

i uzimajući u obzir moje obaveze prema okvirnom sporazumu o finansijskom partnerstvu između Evropske komisije i [korisnik instrumenta IPA III] o aranžmanima za provođenje Finansijske pomoći Unije prema [korisnik instrumenta IPA III] u okviru Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III) od [datum],

izjavljujem da:

- su informacije u završnim računima, godišnjim finansijskim izvještajima ili izvještajima pravilno prikazane, potpune i tačne,

- su izdaci upisani u završne račune, godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje shodni važećem zakonu i korišteni za namjeravanu svrhu,

- sistem upravljanja i kontrole uspostavljen za program daje potrebna jemstva u pogledu zakonitosti i pravilnosti osnovnih transakcija.

Potvrđujem da su nepravilnosti utvrđene u revizorskim i kontrolnim izvještajima u odnosu na fiskalnu godinu na odgovarajući način tretirane u završnim računima, godišnjim finansijskim izvještajima i izvještajima.

Također potvrđujem da su rashodi koji podliježu kontinuiranoj ocjeni zakonitosti i pravilnosti isključeni iz završnih računa, godišnjih finansijskih izvještaja i izvještaja do zaključenja procjene, radi mogućeg uključivanja u zahtjev za plaćanje u sljedećoj fiskalnoj godini.

Poduzeto je odgovarajuće praćenje nedostataka u sistemu upravljanja i kontrole prijavljenih u tim izvještajima ili je u toku praćenje u pogledu sljedećih potrebnih korektivnih radnji:

….. (Navesti koje su korektivne radnje još u toku, na datum potpisivanja izjave).

Također, potvrđujem da postoje efikasne i razmjerne mjere protiv prevare i da se njima uzimaju u obzir rizici identificirani u tom pogledu.

Konačno, potvrđujem da mi nije poznata nijedna neotkrivena reputacijska stvar u vezi s provođenjem programa.

[Odjeljak o izražavanju rezerviranosti treba uključiti gdje god se smatra potrebnim.]

(Mjesto i datum izdavanja)

_____

Potpis

(Ime, titula ili funkcija)

PRILOG D

Model za godišnji izvještaj o revizorskim aktivnostima[1]

Naslovljeno na:

- Evropsku komisiju

- Vladu (korisnik instrumenta IPA III)

- kopiju nacionalnom koordinatoru instrumenta IPA (NIPAC) (korisnika instrumenta IPA III) i

- kopiju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NAO) (korisnika instrumenta IPA III)

1. UVOD

1.1 Identifikacija Revizorskog tijela i drugih tijela koja su bila uključena u pripremu izvještaja.

1.2 Referentni period (tj. fiskalna godina i period od 12 mjeseci od 1. jula … (godina) do 30. juna … (godina), osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju) i obim revizija (uključujući priznate troškove prijavljene Komisiji za predmetni period).

1.3 Identifikacija programa/akcije(a)/sektora obuhvaćenih izvještajem i njegovog/njihovog Upravljačkog tijela i posredničkih tijela.

1.4 Opis koraka poduzetih za pripremu izvještaja i sastavljanje revizorskog mišljenja.

2. ZNAČAJNE PROMJENE U SISTEMIMA UPRAVLJANJA I KONTROLE

2.1 Pojedinosti o svim većim promjenama u sistemima upravljanja i kontrole i potvrda njihove usklađenosti s članom 8. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2021/2236 na osnovu revizorskog rada koje je provelo Revizorsko tijelo.

2.2 Moraju se navesti datumi od kojih se te promjene primjenjuju, datumi obavještenja o promjenama Revizorskom tijelu, kao i uticaj tih promjena na revizorski rad.

3. PROMJENE STRATEGIJE REVIZIJE

3.1 Pojedinosti o svim promjenama u revizorskoj strategiji i povezana objašnjenja. Posebno navesti svaku promjenu metode uzorkovanja koja se koristi za reviziju poslovanja (vidi odjeljak 5).

3.2 Revizorsko tijelo razlikuje promjene napravljene u kasnoj fazi, koje ne utiču na rad obavljen tokom referentnog perioda i promjene napravljene tokom referentnog perioda, koje utiču na revizorski rad i rezultate.

Uključene su samo promjene u odnosu na prethodnu verziju strategije revizije.

4. REVIZIJE SISTEMA

[1] Shodno članu 63, stav (2) Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

4.1 Pojedinosti o službama/tijelima koja su provela revizije sistema, uključujući samo Revizorsko tijelo.

4.2 Tabela sažetka provedenih revizija, s naznakom revidiranih službi/tijela, procjena ključnih zahtjeva za svaku službu/tijelo,

obuhvaćena pitanja[1] i poređenje s planiranjem revizije. Sažetak uključuje program/(referenca/naziv), službu/tijelo koje je provelo reviziju sistema, datum revizije, obim revizije uključujući ograničenja obima i revidirane službe/tijela. Horizontalne tematske revizije također su objavljene u ovom odjeljku.

Period revizije	**1. Program/ (referenca/ naziv)**	**2. Revizorsko tijelo[2]**	**3. Revidirano tijelo(a)**	**4. Datum revizije[3]**	**5. Obim revizije[4]**	**6. Glavni nalazi i zaključci**	**7. Problemi sistemskog karaktera i poduzete mjere**	**8. Procijenjeni finansijski efekat (ako je primjenjivo)**	**9. Stanje praćenja (zatvoreno/ili ne)**

4.3 Opis osnove za provedene revizije, uključujući upućivanje na primjenjivu strategiju revizije, tačnije na metodologiju procjene rizika i rezultate koji su doveli do uspostavljanja plana revizije za revizije sistema. Ako je procjena rizika ažurirana, to bi trebalo biti opisano u odjeljku 3 gore, koji obuhvata promjene u revizorskoj strategiji.

4.4 Opis glavnih nalaza i zaključaka izvučenih iz revizija sistema, uključujući revizije usmjerene na određena tematska područja.

4.5 Indikacije o tome je li se za identificirane probleme smatralo da imaju sistemski karakter, pojedinosti o poduzetim mjerama, uključujući kvantificiranje nepravilnih izdataka i sva povezana finansijska prilagođavanja/ispravke.

4.6 Informacije o praćenju preporuka revizije iz revizija sistema iz prethodnih godina.

4.7 Opis (gdje je primjenjivo) specifičnih nedostataka u vezi s upravljanjem finansijskim instrumentima, otkrivenih tokom revizija sistema i daljnjih mjera koje je poduzeo korisnik instrumenta IPA III kako bi se ti nedostaci otklonili.

4.8 Nivo uvjerenja dobijen nakon revizija sistema (nizak/prosječan/visok) i opravdanost.

5. REVIZIJA OPERACIJA

5.1 Identifikacija službi/tijela koja su provela revizije poslovanja, uključujući Revizorsko tijelo.

5.2 Opis primijenjene metodologije uzorkovanja i informacije o tome da li je metodologija u skladu sa strategijom revizije.

5.3 Navođenje parametara uzorkovanja i druge informacije za statističke ili nestatističke postupke uzorkovanja, osnovni izračuni za odabir uzorka (u formatu koji omogućava razumijevanje osnovnih poduzetih koraka, u skladu s posebnom korištenom metodom uzorkovanja) i objašnjenje primijenjenog stručnog prosuđivanja. Informacije trebaju uključivati: nivo značajnosti, nivo pouzdanosti, jedinicu uzorkovanja, očekivanu stopu pogreške, interval uzorkovanja, standardno odstupanje, vrijednost populacije, veličinu populacije, veličinu uzorka i informacije o stratifikaciji.

5.4 Usklađivanje priznatih troškova prijavljenih Komisiji za period od 12 mjeseci i populacije iz koje je izvučen slučajni uzorak. Stavke usklađivanja uključuju negativne stavke u kojima su izvršene finansijska prilagođavanja/korekcije, kao i razlike između iznosa prijavljenih u eurima i iznosa u valuti korisnika instrumenta IPA III, gdje je relevantno.

5.5 Ako postoje negativne stavke, potvrda da su tretirane kao zasebna populacija. Analiza glavnih rezultata revizija ovih jedinica, naime s naglaskom na provjeravanju odgovaraju li iznosi odlukama o primjeni finansijskih prilagođavanja/ispravaka (koje su donijeli korisnik instrumenta IPA III ili Komisija) i usklađivanje s iznosima uključenim u obračune, s podignutim i vraćenim iznosima/iznosima koji trebaju biti vraćeni.

5.6 Ako se koristi nestatistička metoda uzorkovanja, navedite razloge za korištenje metode, postotak jedinica uzorkovanja/priznatih troškova obuhvaćenih revizijom, korake poduzete kako bi se osigurala slučajnost uzorka imajući na umu da uzorak mora biti reprezentativan. Osim toga, definirajte korake poduzete kako bi se osigurala dovoljna veličina uzorka koji će omogućiti Revizorskom tijelu da sastavi valjano revizorsko mišljenje. Ukupna (projicirana) stopa pogreške također se izračunava ako je korištena nestatistička metoda uzorkovanja.

5.7 Sažeta tabela (vidi odjeljak 9), raščlanjena gdje je primjenjivo po programu, s naznakom priznatih troškova i izvršenih plaćanja prijavljenih Komisiji, priznatih troškova revidiranih i utvrđenih pogrešaka.

Informacije koje se odnose na nasumični uzorak razlikuju se od onih koje se odnose na druge uzorke ako je primjenjivo (npr. komplementarni uzorci zasnovani na riziku).

5.8 Analiza glavnih nalaza revizija poslovanja, kojom se opisuje:

a) broj revidiranih jedinica uzorka, odgovarajući iznos;

b) iznos i vrsta pogreške po jedinici uzorkovanja[5];

c) ukupne pogreške[6];

d) priroda utvrđenih pogrešaka[7]:

e) osnovni uzroci, predložene korektivne mjere, uključujući one koje imaju za cilj poboljšati sistem upravljanja i kontrole, te uticaj na revizorsko mišljenje.

5.9 Pojedinosti o ukupnoj stopi pogrešaka[8] i preostaloj stopi pogrešaka[9]. Indikacija gornje granice stope pogrešaka (gdje je primjenjivo).

[1] Pitanja bi trebala odgovarati onima koja su navedena u revizorskoj strategiji (ali ne isključivo), kao što su provjere kvaliteta upravljanja, uključujući pitanja u vezi s poštivanjem pravila javne nabavke, pravila o državnim podrškama, zahtjevima za zaštitu okoliša, jednakim mogućnostima, provođenjem finansijskih instrumenata, efikasnosti IT- sustava, izvještavanjem o podizanjima sredstava i povratima, provođenjem procjene rizika od prevare; pouzdanost podataka koji se odnose na pokazatelje i prekretnice, te o napretku programa u postizanju njegovih ciljeva.

[2] Naznaka tijela koja su provela reviziju sistema, uključujući samo Revizorsko tijelo.

[3] Datum terenskog rada revizije.

[4] Revidirana tijela, revidirana horizontalna tematska, ograničenja obima, …

[5] Slučajno, sistemarsko, anomalno.

[6] "Ukupne pogreške" znače zbir projiciranih slučajnih pogrešaka i, ako je primjenjivo, sistemskih pogrešaka i neispravljenih anomalnih pogrešaka.

[7] Na primjer: prihvatljivost, javna nabavka, državna podrška.

[8] "Ukupna stopa pogrešaka" znači ukupne pogreške podijeljene s populacijom.

[9] "Stopa preostalih pogrešaka" znači ukupne pogreške umanjene za finansijske ispravke koje je primijenio korisnik IPA III (iz odjeljka 5.11), podijeljene s populacijom.

Indikacija ukupne stope stratuma i preostale stope pogrešaka[1], odgovarajućih nedostataka, nepravilnih iznosa i uticaja na revizorsko mišljenje.

Osnovni izračuni za ukupnu stopu pogreške i stopu preostale pogreške, u formatu koji omogućava razumijevanje osnovnih poduzetih koraka, u skladu s posebnom metodom uzorkovanja koja se koristi.

5.10. Poređenje ukupne stope pogrešaka i stope preostalih pogrešaka s nivoom materijalnosti od 2%, kako bi se utvrdilo da li je populacija značajno pogrešno prikazana i uticaj na revizorsko mišljenje.

5.11. Pojedinosti o svim finansijskim ispravcima koji se odnose na period od 12 mjeseci koji provodi Upravno tijelo/upravljačka struktura prije podnošenja godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja/završnih računa Komisiji, kao posljedica revizija operacija, uključujući paušalne ili ekstrapolirane ispravke.

5.12. Pojedinosti o tome da li se smatralo da su identificirani problemi sistemske naravi i o poduzetim mjerama, uključujući kvantificiranje priznatih nepravilnih troškova i sve povezane finansijske ispravke.

5.13. Informacije o praćenju revizija poslovanja provedenih u prethodnim godinama, naročito o ozbiljnim nedostacima sistemske prirode. Revizija prethodno prijavljenih stopa preostalih pogrešaka, kao rezultat svih naknadnih korektivnih radnji.

5.14. Informacije o rezultatima revizije komplementarnog uzorka (npr. zasnovanog na riziku), ako postoji.

5.15. Opis (gdje je primjenjivo) specifičnih nedostataka ili nepravilnosti povezanih s finansijskim instrumentima. Gdje je primjenjivo, naznaka stope pogreške uzorka u vezi s revidiranim finansijskim instrumentima.

5.16. Zaključci izvedeni iz rezultata revizija u pogledu efikasnosti sistema upravljanja i kontrole.

6. REVIZIJE GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA ILI IZVJEŠTAJA/ZAVRŠNIH RAČUNA

6.1. Naznaka službi/tijela koja su izvršila revizije godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja/završnih računa.

6.2. Opis revizorskog pristupa koji se koristi za provjeru da su godišnji finansijski izvještaji ili izvještaji/završni računi potpuni, tačni i istiniti. To uključuje upućivanje na revizorski rad koji se provodi u kontekstu revizija sistema, revizija operacija i dodatnih provjera provedenih na godišnjim finansijskim izvještajima ili izvještajima/završnim računima.

6.3. Zaključci doneseni iz revizija u odnosu na potpunost, tačnost i istinitost godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja/završnih računa, uključujući naznaku o izvršenim finansijskim ispravcima koji su prikazani u godišnjim finansijskim izvještajima ili izvještajima/završnim računima, kao što slijedi iz ovih zaključaka.

6.4. Naznaka je li se smatralo da su identificirani problemi sistemske prirode i koje su mjere poduzete.

7. OSTALE INFORMACIJE

7.1. Procjena Revizorskog tijela koja se odnosi na slučajeve sumnje na prevaru otkrivene u kontekstu njihovih revizija (i slučajeva koje su prijavila druga nacionalna tijela ili tijela Unije i koji se odnose na operacije koje je revidiralo tijelo za reviziju), zajedno s poduzetim mjerama. Informacije o broju slučajeva, težini i obuhvaćenim iznosima, ako su poznati.

7.2. Naknadni događaji koji su se dogodili nakon završetka perioda od 12 mjeseci i prije slanja godišnjeg izvještaja o revizorskoj aktivnosti Komisiji, a koji su uzeti u obzir prilikom utvrđivanja nivoa jemstva i mišljenja od strane Revizorskog tijela.

7.3. Sve druge informacije koje Revizorsko tijelo smatra relevantnim i važnim za priopćenje Komisiji, posebno kako bi se opravdalo revizorsko mišljenje.

8. UKUPNI NIVO UVJERENJA

8.1. Indikacija ukupnog nivoa uvjerenja o ispravnom funkcioniranju sistema upravljanja i kontrole i objašnjenje o tome kako je nivo dobijen kombinacijom rezultata revizija sistema i revizija poslovanja. Prema potrebi, Revizorsko tijelo uzima u obzir i rezultate drugih provedenih revizija na nacionalnom nivou ili u Uniji.

8.2. Procjena svih mjera ublažavanja koje nisu povezane s provedenim finansijskim korekcijama, provedenih finansijskih ispravaka i procjena potrebe za dodatnim korektivnim mjerama, kako iz perspektive poboljšanja sistema upravljanja i kontrole, tako i iz perspektive uticaja na budžet Unije.

[1] Stope stratumskih pogrešaka trebaju se objaviti gdje je primijenjena stratifikacija koja pokriva potpopulacije sa sličnim karakteristikama, stavke visoke vrijednosti, programe (u slučaju grupiranja programa), itd.

5. TABELA ZA PRIJAVLJENE, PRIZNATE TROŠKOVE, IZVRŠENA PLAĆANJA I REVIZIJE POSLOVANJA

	A	B	C		D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
Program/ (referenca/ naziv)	Izvršena plaćanja prijavljena Komisiji za period od 12 mjeseci	Priznati troškovi prijavljeni Komisiji za period od 12 mjeseci[1]	Troškovi priznati u odnosu na period od 12 mjeseci revidirani za slučajni uzorak		Ukupan broj jedinica u populaciji	Broj jedinica uzorkovanja za slučajni uzorak	Iznos nepravilnih troškova priznat u slučajnom uzorku	Ukupna stopa pogreške[2]	Prilagođavanja provedena kao rezultat ukupne stope pogreške	Ukupna stopa preostale pogreške	Ostali revidirani priznati troškovi[3]	Revidirani iznos nepravilnih troškova priznat u ostalim priznatim troškovima	Ukupni priznati troškovi kumulativno prijavljeni Komisiji	Kumulativno revidirani ukupni priznati troškovi
			Iznos[4]	%[5]				%		%				

[1] Kolona B odnosi se na populaciju iz koje je izvučen nasumični uzorak, tj. ukupan iznos priznatih troškova prijavljenih Komisiji za period od 12 mjeseci od 1. jula (*godina*) do 30. juna (*godina*), osim ako je drugačije predviđeno u sektorskom sporazumu ili sporazumu o finansiranju. Gdje je primjenjivo, objašnjenja se moraju dati u odjeljku 5.4.
[2] Ukupna stopa pogrešaka izračunava se prije primjene bilo kakvih finansijskih ispravaka u odnosu na revidirani uzorak ili populaciju iz koje je izvučen slučajni uzorak. Ako nasumični uzorak pokriva više od jednog programa, ukupna stopa pogrešaka (izračunata) prikazana u koloni G odnosi se na cijelu populaciju. Ako se koristi stratifikacija, dodatne informacije po stratumu daju se u odjeljku 5.9.
[3] Kolona J odnosi se na priznate troškove, revidirane u kontekstu komplementarnog uzorka.
[4] Iznos priznatih revidiranih troškova (u slučaju da se primjenjuje poduzorkovanje, samo iznos priznatih troškova efektivno revidiranih uključuje se u ovu kolonu).
[5] Postotak revidiranih priznatih troškova u odnosu na populaciju.

PRILOG E

Model za godišnje revizorsko mišljenje[1]

Naslovljeno na:

- Evropsku komisiju
- Vladu (korisnik instrumenta IPA III)
- kopiju nacionalnom koordinatoru instrumenta IPA (NIPAC) (korisnika instrumenta IPA III) i
- kopiju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NAO) (korisnika instrumenta IPA III)

UVOD

Ja, dolje potpisani voditelj Revizorskog tijela (korisnik instrumenta IPA III), nezavisno u smislu klauzule 9, stav (1) Priloga A okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, izvršio sam reviziju:

(i) potpunosti, tačnosti i istinitosti godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja i osnovnih završnih računa za fiskalnu godinu (godina),

(ii) zakonitosti i pravilnosti izdataka, koje je NAO prijavio Komisiji, za period od 12 mjeseci od 1. jula … (godina) do 30. juna … (godina), osim ako je drugačije predviđeno sektorskim sporazumom ili sporazumom o finansiranju,

(iii) funkcioniranja sistema upravljanja i kontrole, te verificirao izjavu o upravljanju s obzirom na finansijsku godinu (godina),

u vezi s programom / …….. [referenca/naziv programa /] ("program"), radi izdavanja revizorskog mišljenja u skladu s članom 63, stav (1) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

ODGOVORNOSTI NACIONALNOG DUŽNOSNIKA ZA OVJERAVANJE

U skladu s klauzulom 4, stav (2) Priloga A okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, Nacionalni dužnosnik za ovjeravanje (NAO) odgovoran je za uspostavljanje i funkcioniranje sistema upravljanja i kontrole IPA III kod korisnika instrumenta IPA III.

Osim toga, NAO, uz podršku Računovodstvene službe, odgovoran je za potvrdu potpunosti, tačnosti i istinitosti finansijskih izvještaja ili izvještaja i osnovnih obračuna dostavljenih Komisiji prema zahtjevima iz člana 61, stav (5) Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

Štaviše, u skladu s klauzulom 4, stav (1) Priloga A Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, NAO snosi cjelokupnu odgovornost za zakonitost i pravilnost rashoda.

ODGOVORNOSTI REVIZORSKOG TIJELA

Kao što je utvrđeno članom 63, stav (1) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, moja je odgovornost nezavisno izraziti mišljenje o potpunosti, tačnosti i istinitosti godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja i osnovnih završnih računa, jesu li izdaci prijavljeni Komisiji zakoniti i pravilni, te da li uspostavljeni sistemi upravljanja i kontrole funkcioniraju ispravno.

Moja je odgovornost uključiti u mišljenje i izjavu o tome da li revizorski rad dovodi u sumnju tvrdnje iznesene u izjavi o upravljanju.

Revizije u pogledu programa provedene su u skladu sa strategijom revizije i usklađene s međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima. Ti standardi zahtijevaju da Revizorsko tijelo poštuje etičke zahtjeve, planira i obavlja revizorski rad kako bi se dobilo razumno uvjerenje u svrhu revizorskog mišljenja.

Revizija uključuje provođenje postupaka za dobijanje dovoljnih i prikladnih dokaza koji podržavaju dolje navedeno mišljenje. Provedeni postupci zavise od revizorove profesionalne prosudbe, uključujući procjenu rizika materijalne neusklađenosti,

[1] Na osnovu člana 63, stav (1) Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

bilo zbog prevare ili zbog pogreške. Provedeni revizorski postupci su oni za koje smatram da su primjereni u datim okolnostima.

Smatram da su prikupljeni dokazi dovoljni i prikladni da pruže osnovu za moje mišljenje, [u slučaju da postoji bilo kakvo ograničenje obima:], osim onih koji su spomenuti u odjeljku "Ograničenje obima".

Sažetak glavnih nalaza izvedenih iz revizija u vezi s programom sadržan je u priloženom godišnjem izvještaju o revizorskim aktivnostima u skladu s članom 63, stav (2) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

OGRANIČENJE OBIMA

Ili

Nije bilo ograničenja u pogledu obima revizije.

Ili

Obim revizije je bio ograničen sljedećim činiocima:

(a) …

(b) …

(c)....

[Navedite svako ograničenje obima revizije, na primjer bilo kakav nedostatak popratne dokumentacije, slučajeve u pravnom postupku i procjenu pod odjeljkom "Kvalificirano mišljenje" u nastavku, iznose rashoda i doprinos Unije na koje utiču, te uticaj ograničenja obima na revizorsko mišljenje. Daljnja objašnjenja u vezi s tim dat će se, prema potrebi, u godišnjem izvještaju o revizorskoj aktivnosti.]

MIŠLJENJE

Ili

(Nekvalificirano mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- godišnji finansijski izvještaji ili izvještaji/završni računi daju istinit i pošten prikaz stanja,

- izdaci prijavljeni Komisiji su zakoniti i pravilni,

- uspostavljeni sistemi upravljanja i kontrole ispravno funkcioniraju.

Provedeni revizorski rad ne dovodi u sumnju tvrdnje iznesene u izjavi o upravljanju.

Ili

(Kvalificirano mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- godišnji finansijski izvještaji ili izvještaji/završni računi daju istinit i pošten prikaz stanja [kada se kvalifikacija odnosi na godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje/završne račune, dodaje se sljedeći tekst], osim za sljedeće aspekte:…….…...

Uticaj kvalifikacije je ograničen [ili značajan] i odgovara …… [iznos u EUR i %] ukupnih izdataka uključenih u godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje/završne račune. Doprinos Zajednice na koji to utiče iznosi …… [iznos u EUR].

- izdaci prijavljeni Komisiji su zakoniti i pravilni [kada se kvalifikacija odnosi na zakonitost i pravilnost, dodaje se sljedeći tekst], osim za sljedeće aspekte:

……..

Uticaj kvalifikacije je ograničen [ili značajan] i odgovara …… [iznos u EUR i %] ukupnih prijavljenih izdataka. Doprinos Zajednice na koji to utiče iznosi …… [iznos u EUR].

- uspostavljeni sistemi upravljanja i kontrole funkcioniraju ispravno [kada se kvalifikacija odnosi na sisteme upravljanja i kontrole, dodaje se sljedeći tekst] osim za sljedeće aspekte[1]: ……...

Uticaj kvalifikacije je ograničen [ili značajan] i odgovara …… [iznos u EUR i %] ukupnih prijavljenih izdataka. Doprinos Zajednice na koji to utiče iznosi …… [iznos u EUR].

Provedeni revizorski rad ne dovodi/dovodi [brisati prema potrebi] u sumnju tvrdnje iznesene u izjavi o upravljanju.

[Ako provedeni revizorski rad dovodi u sumnju tvrdnje iznesene u izjavi o upravljanju, Revizorsko tijelo će u ovom stavu otkriti aspekte koji dovode do tog zaključka.]

Ili

(Negativno mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- godišnji finansijski izvještaji ili izvještaji/završni računi daju/ne daju [brisati prema potrebi] istinit i pošten prikaz stanja; i/ili

- izdaci prijavljeni Komisiji su/nisu [brisati prema potrebi] zakoniti i ispravni; i/ili

- uspostavljeni sistemi upravljanja i kontrole funkcioniraju/ne funkcioniraju [brisati prema potrebi] ispravno.

Ovo negativno mišljenje zasniva se na sljedećim aspektima:

- u vezi s materijalnim pitanjima vezanim za godišnje finansijske izvještaje ili izvještaje/završne račune: ……..……..

i/ili [izbrisati prema potrebi]

- u vezi s materijalnim pitanjima koja se odnose na zakonitost i pravilnost izdataka prijavljenih Komisiji: ……..……...

i/ili [izbrisati prema potrebi]

- u odnosu na materijalna pitanja vezana uz funkcioniranje sistema upravljanja i kontrole[2]:

……..

Provedeni revizorski rad dovodi u sumnju tvrdnje iznesene u izjavi o upravljanju za sljedeće aspekte: ……..…….....……...

[Revizorsko tijelo može uključiti i posebnu napomenu, koja ne utiče na njegovo mišljenje, kako je utvrđeno međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima. Odricanje od mišljenja može se predvidjeti u iznimnim slučajevima[3].]

Datum:

_____

Potpis:

_____

PRILOG F

Model za revizorsko mišljenje o završnom izvještaju o izdacima[4]

Naslovljeno na:

- Evropsku komisiju

- Vladu (korisnik instrumenta IPA III)

- kopiju nacionalnom koordinatoru instrumenta IPA (NIPAC) (korisnika instrumenta IPA III) i

[1] U slučaju da su pogođeni sistem upravljanja i kontrole, tijelo ili tijela i aspekt(i) njihovih sistema koji nisu bili u skladu sa zahtjevima i/ili nisu ispravno funkcionirali bit će identificirani u Mišljenju, osim ako su te informacije već jasno objavljene u godišnjem izvještaju o revizorskoj aktivnosti, a stav o Mišljenju odnosi se na specifični odjeljak/odjeljke ovog izvještaja gdje se takve informacije objavljuju.

[2] U slučaju da su pogođeni sistemi upravljanja i kontrole, tijelo ili tijela i aspekt(i) njihovih sistema koji nisu bili u skladu sa zahtjevima i/ili nisu ispravno funkcionirali bit će identificirani u Mišljenju, osim ako su te informacije već jasno objavljene u godišnjem izvještaju o revizorskoj aktivnosti, a stav mišljenja odnosi se na posebne odjeljke ovog izvještaja u kojima se takve informacije otkrivaju.

[3] Ti bi iznimni slučajevi trebali biti povezani s nepredvidivim, vanjskim činiocima koji nisu u nadležnosti Revizorskog tijela.

[4] Na osnovu člana 63, stav (4) Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

- kopiju nacionalnom dužnosniku za ovjeravanje (NAO) (korisnika instrumenta IPA III)

UVOD

Ja, dolje potpisani voditelj Revizorskog tijela (korisnik instrumenta IPA III), funkcionalno nezavisan u smislu klauzule 9, stav (1) Priloga A Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, izvršio sam reviziju završnog izvještaja o izdacima za program (referenca/naziv), sastavljen pod odgovornošću NAO-a u skladu s članom 61, stav (4) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu, radi izdavanja revizorskog mišljenja u skladu s članom 63, stav (4) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

Revizija je provedena u skladu s međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima ……. [navesti standarde koji se slijede].

Vjerujem da obavljeni revizorski rad pruža razumnu osnovu za moje mišljenje.

OBIM REVIZIJE

Revizija u odnosu na program provedena je u skladu sa strategijom revizije i prikazana u priloženom završnom izvještaju o revizorskim aktivnostima prema članu 63, stav (5) okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

Ili

Nije bilo ograničenja u pogledu obima revizije.

Ili

Obim revizije bio je ograničen sljedećim činiocima:

(a) …

(b) …

(c) ….

[Navesti svako ograničenje obima revizije, na primjer svaki nedostatak popratne dokumentacije, slučajeve u pravnom postupku i procjenu u odjeljku "Kvalificirano mišljenje" u nastavku, iznose rashoda i doprinos Unije na koji utiču, te uticaj ograničenja obima na revizorsko mišljenje. Daljnja objašnjenja u vezi s tim dat će se, prema potrebi, u završnom izvještaju o revizorskoj aktivnosti].

MIŠLJENJE

Ili

(Nekvalificirano mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- izdaci uključeni u završni izvještaj o izdacima i u konačnom zahtjevu za plaćanje zakoniti su i pravilni,
- konačni zahtjev za plaćanje je valjan,
- prezentirane finansijske informacije su tačne.

Ili

(Kvalificirano mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- izdaci uključeni u završni izvještaj o izdacima i u konačnom zahtjevu za plaćanje zakoniti su i pravilni,
- konačni zahtjev za plaćanje je valjan,
- prezentirane finansijske informacije su tačne

osim sljedećih aspekata[1]:…….

Uticaj kvalifikacije je ograničen [ili značajan] i odgovara …… [iznosu u EUR i %] ukupnih izdataka uključenih u završni izvještaj o izdacima i konačni zahtjev za plaćanje. Doprinos Zajednice na koji to utiče iznosi……..… [iznos u EUR].

ili

(Negativno mišljenje)

Po mom mišljenju, a na osnovu obavljenog revizorskog rada:

- izdaci uključeni u završni izvještaj o izdacima i u konačnom zahtjevu za plaćanje nisu zakoniti i pravilni, i/ili
- konačni zahtjev za plaćanje nije valjan, i/ili
- prikazane finansijske informacije nisu tačne.

Ovo negativno mišljenje zasniva se na sljedećim aspektima[2]:…….

[Revizorsko tijelo može uključiti i posebnu napomenu, koja ne utiče na njegovo mišljenje, kako je utvrđeno međunarodno prihvaćenim revizorskim standardima. Odricanje od mišljenja može se predvidjeti u iznimnim slučajevima[3].]

Datum:

_____

Potpis:

_____

PRILOG G

Model za strategiju revizije[4]

1. UVOD

1.1 Identifikacija programa[5] (referenca/naziv) i perioda obuhvaćenog strategijom revizije.

1.2 Identifikacija Revizorskog tijela odgovornog za izradu, praćenje i ažuriranje strategije revizije, te svih drugih tijela koja su doprinijela izradi ovog dokumenta.

1.3 Upućivanje na status Revizorskog tijela i tijela u kojem se ono nalazi.

1.4 Upućivanje na izjavu o misiji, povelju revizije ili nacionalno zakonodavstvo (gdje je primjenjivo), u kojima se utvrđuju funkcije i odgovornosti Revizorskog tijela i drugih tijela koja provode revizije pod njegovom odgovornošću.

1.5 Potvrda Revizorskog tijela da tijela koja provode revizije imaju potrebnu funkcionalnu i organizacionu samostalnost.

2. PROCJENA RIZIKA

2.1 Objašnjenje praćene metode procjene rizika, uključujući:

- naznaku činilaca rizika uzetih u obzir, uključujući one za tematska područja navedena u odjeljku 3.2.2,
- korišteno bodovanje rizika,
- u kojoj su mjeri uzeti u obzir rezultati prethodnih revizija tijela i sistema.

2.2 Interni postupci za ažuriranje procjene rizika.

2.3 Identifikacija kontrola na tri nivoa:

- prvi nivo kontrole koju provode administrativne strukture IPA-e,
- s jedne strane drugi nivo kontrola, kroz sistem unutrašnjih kontrola, a s druge kroz funkciju interne revizije,

[1] U slučaju da su pogođeni sistemi upravljanja i kontrole, tijelo ili tijela i aspekt(i) njihovih sistema koji nisu bili u skladu sa zahtjevima i/ili nisu ispravno funkcionirali bit će identificirani u Mišljenju, osim ako su te informacije već jasno objavljene u završnom izvještaju o revizorskoj aktivnosti, a stav o Mišljenju odnosi se na posebne odjeljke ovog izvještaja u kojima se takve informacije otkrivaju.

[2] U slučaju da su pogođeni sistemi upravljanja i kontrole, tijelo ili tijela i aspekt(i) njihovih sistema koji nisu bili u skladu sa zahtjevima i/ili nisu ispravno funkcionirali bit će identificirani u Mišljenju, osim ako su te informacije već jasno objavljene u završnom izvještaju o revizorskoj aktivnosti, a stav o Mišljenju odnosi se na specifične odjeljke ovog izvještaja gdje su takve informacije objavljene.

[3] Ti bi iznimni slučajevi trebali biti povezani s nepredvidivim, vanjskim činiocima koji nisu u nadležnosti Revizorskog tijela.

[4] Na osnovu klauzule 9. stav (4) Priloga A okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

[5] Navesti programe obuhvaćene zajedničkim sistemom upravljanja i kontrole, u slučaju da je jedinstvena revizijska strategija pripremljena za nekoliko programa.

- praćenje na visokom nivou, koje provodi NAO kroz funkciju uvjerenja.

3. METODOLOGIJA

3.1. Pregled

3.1.1 Upućivanje na međunarodno prihvaćene revizorske standarde koje će Revizorsko tijelo primijeniti na svoj revizorski rad.

3.1.2 Informacije o tome kako će Revizorsko tijelo dobiti uvjerenje u vezi s programom(ima) (opis glavnih građevnih blokova – vrste revizija i njihov obim).

3.1.3 Navođenje postojećih postupaka za izradu godišnjeg izvještaja o revizorskoj aktivnosti i revizorskog mišljenja koji se dostavljaju Komisiji u skladu s članom 63, stav (4) i (5) Okvirnog sporazuma o finansijskom partnerstvu.

3.1.4 Upućivanje na revizorske priručnike ili postupke i kratak opis glavnih koraka revizorskog rada kao što su:

- planiranje revizija,
- obavljanje revizija i prikupljanje dokaza,
- ocjenjivanje dokaza i donošenje zaključaka, uključujući klasifikacioni tretman otkrivenih pogrešaka,
- izvještavanje (uključujući kontradiktorni postupak kod subjekta revizije),
- procesi praćenja,
- aranžmani kontrole kvaliteta rada Revizorskog tijela.

3.2 Revizije sistema:

3.2.1 Identifikacija tijela/struktura koje se revidiraju, kao i relevantnih ključnih kontrolnih elemenata u kontekstu revizija sistema.

Gdje je primjenjivo, upućivanje na revizorsku službu na koju se Revizorsko tijelo oslanja za obavljanje ovih revizija.

3.2.2 Naznaka svih revizija sistema usmjerenih na određena tematska područja ili tijela, kao što su:

- kvalitet odabira projekta i provjere upravljanja,
- kvalitet i kvantitet administrativnih provjera i provjera upravljanja na licu mjesta u pogledu važećeg zakona, kao što su pravila o javnoj nabavci, pravila o državnim podrškama, jednake mogućnosti ili zahtjevi za zaštitu okoliša,
- uspostavljanje i provođenje finansijskih instrumenata na nivou tijela koja provode finansijske instrumente (gdje je to primjenjivo),
- funkcioniranje i sigurnost elektronskih sistema, te njihova povezanost s informatičkim sistemom(ima) Komisije;
- pouzdanost podataka koji se odnose na pokazatelje, prekretnice i napredak programa u postizanju njegovih ciljeva;
- izvještavanje o isplatama i povratima;
- provođenje efikasnih i razmjernih mjera protiv prevare zasnovanih na procjeni rizika od prevare.

3.3 Revizije poslovanja:

3.3.1 Kratak opis (uz navođenje internog dokumenta) metodologije uzorkovanja koja će se koristiti.

3.3.2 Gdje je primjenjivo, opis pristupa nestatističkom uzorkovanju koji omogućava Revizorskom tijelu da sastavi valjano revizorsko mišljenje.

3.3.3 Opis drugih specifičnih postupaka koji su na snazi za revizije operacija, naime vezanih za klasifikaciju i tretman otkrivenih pogrešaka, uključujući sumnju na prevaru (s upućivanjem na revizorske priručnike ili postupke u kojima je to navedeno).

3.3.4 Specifični aspekti povezani s revizijom finansijskih instrumenata, ako je primjenjivo.

3.4 Revizije godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja/završnih računa:

Opis revizorskog pristupa za reviziju godišnjih finansijskih izvještaja ili izvještaja/završnih računa.

3.5 Provjera izjave o upravljanju

Opis revizorskih postupaka uključenih u provjeru tvrdnji navedenih u izjavi o upravljanju, za potrebe revizorskog mišljenja.

4. PLANIRANI REVIZORSKI RAD

4.1. Opis i obrazloženje revizorskih prioriteta i ciljeva u odnosu na sljedeću fiskalnu godinu i dvije sljedeće fiskalne godine, zajedno s objašnjenjem povezanosti rezultata procjene rizika s planiranim revizijskim radom.

4.2. Indikativni raspored revizija sistema, uključujući revizije usmjerene na određena tematska područja i praćenje nalaza prethodnih revizija, u odnosu na sljedeću fiskalnu godinu i dvije sljedeće fiskalne godine, kako slijedi:

Tijela/službe ili posebna tematska područja koja su predmet revizije	Program (referenca/naziv)	Rezultat procjene rizika	20xx Cilj i obim revizije	20xx Cilj i obim revizije	20xx Cilj i obim revizije

5. RESURSI

5.1 Organizaciona shema Revizorskog tijela.

5.2 Naznaka planiranih sredstava koja će se dodijeliti u odnosu na sljedeću godinu i dvije sljedeće fiskalne godine (uključujući informacije o bilo kojoj predviđenoj upotrebi vanjskih resursa i njihovom obimu, prema potrebi).

5.3 Navod kvalifikacija i iskustva potrebnih za osoblje koje obavlja revizije i zahtjevi za obukom.

PRILOG H

Izvještavanje o nepravilnostima uključujući prevaru u vezi s Instrumentom pretpristupne pomoći (IPA III)

Klauzula 1. Definicije

Za potrebe prijavljivanja nepravilnosti uključujući prevaru, primjenjuju se definicije navedene u članu 51, o zaštiti finansijskih interesa Unije.

Klauzula 2. Prijavljivanje nepravilnosti

(1) Korisnik instrumenta IPA III dužan je svaku sumnju na prevaru i druge nepravilnosti uključujući prevaru, koje su bile predmet primarnog upravnog ili sudskog nalaza, bez odgađanja prijaviti Komisiji, te je obavještavati o toku upravnih i pravnih postupaka koristeći, prema potrebi, namjenski Sistem upravljanja nepravilnostima (IMS).

Nepravilnosti u iznosu manjem od 300 EUR u doprinosu EU-a i nepravilnosti koje je otkrio i ispravio korisnik IPA III prije uključivanja u zahtjev za plaćanje dostavljen Komisiji, neće se prijavljivati. Ova se odredba ne primjenjuje na nepravilnosti koje dovode do pokretanja upravnih ili sudskih postupaka na nacionalnom nivou radi utvrđivanja prisutnosti prevare ili drugih krivičnih djela.

U tom izvještaju korisnik instrumenta IPA III će u svim slučajevima navesti pojedinosti o sljedećem:

(a) naziv i broj dotičnog programa/akcije;

(b) identitet uključenih fizičkih i pravnih lica ili bilo kojeg drugog učestvujućeg subjekta i njegovu ulogu;

(c) identifikacija regiona ili područja gdje je operacija provedena korištenjem odgovarajućih informacija, kao što je nivo NUTS[1];

(d) odredbe(e) koje su prekršene;

(e) datum i izvor prve informacije koja dovodi do sumnje da je počinjena nepravilnost;

(f) prakse primijenjene u počinjenju nepravilnosti;

[1] Nomenklatura teritorijalnih jedinica za statistiku

(g) gdje je prikladno, izaziva li ta praksa sumnju na prevaru;

(h) način na koji je nepravilnost otkrivena;

(i) prema potrebi, korisnik instrumenta IPA III i uključene države članice i/ili treće zemlje;

(j) period tokom kojeg je nepravilnost počinjena ili momenat u kojem je počinjena;

(k) datum kada je ustanovljen primarni upravni ili sudski nalaz o nepravilnosti;

(l) ukupan iznos prihvatljivih izdataka navedenih prema doprinosu Unije, doprinosu korisnika instrumenta IPA III i privatnom doprinosu;

(m) izdaci na koje utiče nepravilnost navedena prema doprinosu Unije i doprinosu korisnika instrumenta IPA III;

(n) iznos koji bi bio neopravdano plaćen da nepravilnost nije utvrđena prema doprinosu Unije i doprinosu korisnika instrumenta IPA III;

(o) priroda nepravilnih izdataka;

(p) obustava plaćanja, gdje je to primjenjivo, i mogućnost povrata;

(q) gdje je primjenjivo, razloge za bilo kakvo odustajanje od postupaka povrata;

(r) gdje je primjenjivo potpuni broj predmeta OLAF-a.

(2) Korisnik IPA III, prilikom izvještavanja Komisije, dodatno će obavijestiti države članice ili druge zainteresirane korisnike IPA III o svim otkrivenim ili pretpostavljenim nepravilnostima za koje postoji bojazan da bi mogle imati posljedice izvan njenog teritorija.

(3) Ako neki od podataka iz stava 1, a posebno informacije o postupcima izvršenim u počinjenju nepravilnosti i načinu na koji je ta nepravilnost otkrivena, nije dostupan ili ga je potrebno ispraviti, korisnik instrumenta IPA III će bez odgode dostaviti Komisiji nedostajuće ili tačne informacije.

(4) Ako odredbe korisnika IPA III predviđaju povjerljivost istrage, priopćavanje informacija podliježe odobrenju nadležnog suda ili suda.

Klauzula 3. Informacije o kaznama

(5) Korisnik instrumenta IPA III dužan je bez odgode Komisiji dostaviti pozivanje na svaki prethodni izvještaj sačinjen na osnovu klauzule 2, s pojedinostima o pokretanju, zaključenju ili odustajanju od bilo kakvih postupaka za izricanje upravne ili krivične kazne vezane za prijavljene nepravilnosti, kao i za ishod takvih postupaka.

U pogledu nepravilnosti za koje su izrečene kazne, korisnik instrumenta IPA III navest će i sljedeće:

(a) da li su kazne administrativne ili krivične prirode;

(b) da li su kazne rezultat kršenja prava Unije ili korisnika instrumenta IPA III;

(c) odredbe u kojima su propisane kazne;

(d) da li je prevara utvrđena.

(6) Na pisani zahtjev Komisije, korisnik instrumenta IPA III dužan je dati dodatne informacije u vezi s određenom nepravilnošću ili grupom nepravilnosti.

Klauzula 4. Elektronsko izvještavanje putem Sistema upravljanja nepravilnostima (IMS)

Informacije iz klauzula 2. i 3. šalju se na engleskom jeziku, elektronskim putem, korištenjem Sistema za upravljanje nepravilnostima (IMS) koji je u tu svrhu uspostavila Komisija.

Klauzula 5. Korištenje informacija

Komisija može koristiti bilo koju informaciju opće ili operativne prirode koju, u skladu s ovim odredbama, priopće korisnici instrumenta IPA III za provođenje analiza rizika i može, na osnovu dobijenih informacija, sastaviti izvještaje i razviti sisteme koji služe učinkovitijem identificiranju rizika.

Klauzula 6. Korištenje eura

Euro će se koristiti kao valuta za prijavu nepravilnosti. Korisnik instrumenta IPA III konvertira iznose nastalih izdataka u vlastitoj valuti u eure. Ti se iznosi preračunavaju u eure korištenjem mjesečnog računovodstvenog kursa Komisije u mjesecu u kojem je izdatak evidentiran na računima Računovodstvenog tijela, Posrednihčkih tijela za finansijsko upravljanje i Agencije IPARD predmetnih programa. Komisija objavljuje kurs elektronskim putem svakog mjeseca.

Ako se iznosi odnose na izdatke evidentirane na računima tijela korisnika instrumenta IPA III tokom perioda dužeg od jednog mjeseca, može se koristiti kurs u mjesecu u kojem je izdatak posljednji put registriran. Ako izdatak nije evidentiran na računima tijela korisnika instrumenta IPA III, koristi se najnoviji računovodstveni kurs koji je elektronski objavila Komisija.

Klauzula 7. Zaštita ličnih podataka

(1) Korisnici instrumenta IPA III i Komisija poduzimaju sve potrebne mjere da spriječe svako neovlašteno otkrivanje ili pristup informacijama iz klauzula 2. i 3.

(2) Informacije iz klauzula 2. i 3. ne smiju se slati drugim osobama osim onih unutar korisnika instrumenta IPA III ili unutar institucija, agencija, ureda i tijela Unije čije dužnosti zahtijevaju da im imaju pristup, osim uz izričiti pristanak korisnika instrumenta IPA III koji dostavlja takve informacije.

(3) Svi lični podaci uključeni u informacije iz klauzula 2.i 3. obrađuju se samo u svrhu navedenu u tim odredbama.

Član 3.

Ova Odluka će biti objavljena u "Službenom glasniku BiH - Međunarodni ugovori" na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku i stupa na snagu danom objavljivanja.

Broj 01-50-1-2640-24/22
24. augusta 2022. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Šefik Džaferović, s. r.

Na temelju članka V 3.d) Ustava Bosne i Hercegovine i suglasnosti Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine (Odluka PS BiH broj 01,02-21-1-1170/22 od 27. srpnja 2022. godine), Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je, na 29. redovnoj sjednici, održanoj 24. kolovoza 2022. godine, donijelo